

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.68–71, art.505), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Inspectoratul de Stat al Muncii exercită controlul de stat asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă, în toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică, angajatorii individuali care angajează lucrători, precum și în raport cu autoritățile administrației publice centrale și locale. Controlul se exercită în orice loc în care se desfășoară activitatea sau în legătură cu care există indicii rezonabile privind desfășurarea acesteia.”

Alineatul (2¹) se abrogă.

2. Se completează cu articolul 2¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 2¹. Principiile de activitate ale Inspectoratului de Stat al Muncii

Inspectoratul de Stat al Muncii, în organizarea și funcționarea sa, respectă următoarele principii:

a) eficacitatea și calitatea în furnizarea serviciilor către cetățeni;

b) imparțialitatea, obiectivitatea, tratamentul egal și nediscriminarea în exercitarea funcției de control;

c) organizarea și dezvoltarea activității în conformitate cu principiile previzibilității și muncii în echipă;

d) participarea instituțională a celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale la exercitarea funcțiilor atribuite sistemului de control asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă.”

3. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Atribuțiile Inspectoratului de Stat al Muncii

(1) Inspectoratul de Stat al Muncii exercită controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, în conformitate cu legislația națională și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) În exercitarea atribuțiilor sale, Inspectoratul de Stat al Muncii îndeplinește următoarele funcții principale:

- a) funcția de control și supraveghere, care constă în:
 - controlul respectării legislației muncii și a normelor privind:
 - i) relațiile individuale și colective de muncă;
 - ii) protecția, drepturile și garanțiile salariaților;
 - iii) egalitatea de șanse și de tratament, inclusiv nediscriminarea și hărțuirea la locul de muncă;
 - iv) detașarea salariaților în cadrul prestării transnaționale de servicii;
 - v) securitatea și sănătatea în muncă, prevenirea riscurilor profesionale, precum și aplicarea standardelor juridice și tehnice relevante;
 - vi) combaterea muncii nedeclarate și a formelor abuzive de ocupare a forței de muncă;
 - investigarea accidentelor de muncă și a cazurilor de boli profesionale, în modul stabilit de legislație;
 - exercitarea controlului asupra activității agenților private de ocupare a forței de muncă și a intermediarilor, în vederea respectării normelor legale privind migrația în scop de muncă;
 - notificarea activității de agent de muncă temporar;
 - exercitarea controlului asupra activității agenților de muncă temporară;
 - alte domenii de competență stabilite prin lege sau prin acte normative subsecvente.
- b) funcția de asistență și consiliere, care constă în:
 - oferirea, la cerere, de asistență metodologică și consiliere angajatorilor, salariaților și altor persoane interesate privind aplicarea corectă a legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

– diseminarea informațiilor și a bunelor practici privind prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea condițiilor de muncă decente și promovarea dialogului social;

– informarea și asistarea angajatorilor și a agențiilor private în vederea conformării la legislația muncii și a prevenirii încălcărilor;

c) funcția de informare și cooperare instituțională, care constă în:

– colaborarea cu autoritățile publice centrale și locale, cu partenerii sociali și organizațiile internaționale în domeniul muncii;

– raportarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a deficiențelor legate de aplicarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

– participarea la schimbul de date, proiecte și acțiuni comune cu alte autorități de control și organisme naționale sau internaționale.”

4. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„Articolul 5. Colaborarea cu alte organe, instituții și organizații

(1) Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să furnizeze Inspectoratului de Stat al Muncii toate datele, rapoartele și informațiile care au relevanță în sfera competențelor lor, precum și să îi acorde colaborarea solicitată pentru exercitarea funcției de control.

(2) Autoritățile sunt obligate să acorde asistență și să coopereze cu inspectorii de muncă ori de câte ori este necesar în timpul îndeplinirii atribuțiilor acestora.

(3) Parteneriatul menționat în prezentul articol se stabilește prin acorduri de parteneriat sau orice alt instrument cu forță juridică obligatorie.”

5. Articolul 6 se modifică și se completează după cum urmează:

Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Structura și numărul de salariați ai Inspectoratului de Stat al Muncii se stabilesc de către Guvern în conformitate cu principiul adecvării efectivului de personal pentru îndeplinirea eficientă a funcțiilor instituției.”

Articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) La stabilirea structurii și numărului de salariați se ține seama, în mod corespunzător, de următoarele criterii:

a) importanța și volumul atribuțiilor care trebuie îndeplinite de inspectorii de muncă, în special:

(i) numărul, natura, importanța și localizarea unităților supuse controlului;

(ii) numărul și categoriile de lucrători angajați în aceste unități;

(iii) numărul și complexitatea dispozițiilor legale care trebuie aplicate;

b) resursele materiale și tehnice puse la dispoziția inspectorilor de muncă;

c) condițiile practice în care trebuie efectuate vizitele de control pentru a asigura eficiența acestora.”

6. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„Articolul 7. Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii

(1) Inspectoratul de Stat al Muncii este condus de un director, persoană cu funcție de demnitate publică, numit și eliberat din funcție de Guvern, la propunerea ministrului Muncii și Protecției Sociale.

(2) Inspectorii de muncă din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii au statut de funcționar public și își exercită atribuțiile în conformitate cu principiile consacrate în Constituția Republicii Moldova și în Convențiile nr. 81, nr. 129 și nr. 155 ale Organizației Internaționale a Muncii.

(3) Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii, inclusiv al inspecțiilor teritoriale de muncă, este compus din inspectori de muncă și alți specialiști, care sunt funcționari publici, al căror statut le garantează stabilitate și independență, precum și din personal auxiliar. Funcția de inspector de muncă este ocupată de persoane cu studii superioare în domeniul ingineriei, dreptului sau economiei.

(4) Accesul la funcția de inspector de muncă se realizează, în modul stabilit de lege, pe baza principiilor publicității, egalității, meritelor și capacității candidaților de a îndeplini sarcinile care le vor fi atribuite.

(5) Inspectorii de muncă beneficiază de formare profesională continuă și de perfecționarea periodică a competențelor, participând la programele de instruire și specializare stabilite de Inspectoratul de Stat al Muncii.

(6) Inspectorul de muncă este subordonat doar superiorului ierarhic și, în exercitarea atribuțiilor sale, se bucură de autonomie deplină, sub rezerva respectării legii.

(7) Nu este permisă nicio interferență în activitatea inspectorilor de muncă care să împună exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor. Inspectorii de muncă beneficiază de protecție împotriva oricăror forme de violență, constrângere sau amenințare, precum și de independență față de influențe nejustificate, în conformitate cu articolul 6 din Convenția nr. 81 și articolul 8 din Convenția nr. 129 ale Organizației Internaționale a Muncii.”

7. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Articolul 8. Drepturile inspectorului de muncă

„(1) În exercitarea atribuțiilor sale, inspectorii de muncă, purtând asupra lor legitimația care atestă funcția pe care o îndeplinesc, au următoarele drepturi:

a) să pătrundă liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane juridice și persoane fizice;

b) să solicite cooperare și asistență în timpul vizitelor de control din partea angajatorului ori a reprezentantului acestuia, a salariaților, a reprezentanților lor, a experților, specialiștilor și tehnicienilor întreprinderii sau ai altor entități consultative, precum și sprijinul experților, tehnicienilor ori specialiștilor serviciilor publice ale administrației publice;

c) să efectueze orice investigație, examinare, reconstituire sau probă necesară îndeplinirii atribuțiilor lor și, în special:

(i) să interogheze, singuri sau în prezența martorilor, angajatorul, salariații ori alte persoane aflate la locul de muncă asupra oricăror chestiuni privind aplicarea legislației muncii;

(ii) să solicite identificarea și motivul prezenței oricărei persoane aflate la locul de muncă inspectat;

(iii) să solicite prezența angajatorului, a reprezentanților săi, a salariaților sau a altor persoane vizate la sediul unității inspectate ori la sediul Inspectoratului de Stat al Muncii;

(iv) să preleveze sau să ia probe din substanțele și materialele utilizate ori manipulate în unitate pentru analize, măsurători, fotografii, înregistrări video sau alte mijloace de documentare, cu notificarea angajatorului sau a reprezentantului acestuia;

(v) să adopte, în orice moment al procedurii, măsuri de precauție proporționale, pentru a preveni distrugerea, dispariția sau modificarea documentelor, fără a aduce prejudicii semnificative părților implicate ori a încălca drepturile acestora;

(vi) să solicite și să primească de la autoritățile administrației publice centrale și locale, de la persoane juridice și fizice, informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor lor;

(vii) să solicite, prin intermediul instituțiilor specializate, efectuarea de măsurători, teste sau expertize asupra elementelor materiale ale activității controlate.

(2) Atunci când efectuează controlul, inspectorul de muncă notifică angajatorul sau reprezentantul acestuia cu privire la prezența sa, cu excepția cazului în care consideră că o astfel de notificare ar prejudicia îndeplinirea cu succes a atribuțiilor sale. Inspectorul de muncă poate solicita sprijinul angajatorului sau, în lipsa acestuia, al persoanei care îl înlocuiește, asigurându-se că i se pun la dispoziție o cameră de serviciu, mijloace de comunicare și transport în limitele unității aflate sub control.

(3) În timpul controlului, inspectorul de muncă se protejează împotriva riscurilor generale prin aplicarea măsurilor dispuse de Inspectoratul de Stat al Muncii și cu echipamentul individual de protecție oferit de Inspectoratul de Stat al Muncii. Dacă este necesar, acesta solicită angajatorului să pună la dispoziție

echipament individual și de protecție la locul de muncă adecvat riscurilor specifice unității la care poate fi expus în procesul de control.”

8. Articolul 8¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 8¹. Măsurile aplicate în urma controlului de stat

(1) La sfârșitul activității de control, inspectorii de muncă pot lua următoarele măsuri:

a) să avertizeze și să solicite subiectului supus controlului, cu condiția să nu se cauzeze prejudicii directe salariaților, remedierea deficiențelor constatate și conformarea cu cerințele legislației muncii prin întocmirea unui plan de remediere, care conține măsurile de conformare, termenul de realizare și persoanele responsabile, conform art. 46¹ al Codului contravențional;

b) să inițieze procedura de sancționare contravențională prin întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției, în condițiile Codului contravențional, inclusiv pentru faptele de obstrucționare a activității de control, atunci când constată încălcări ale dispozițiilor legislative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților;

c) să propună suspendarea temporară a lucrărilor sau a activităților în caz de risc grav și iminent pentru siguranța sau sănătatea lucrătorilor, până la înlăturarea cauzelor, cu informarea imediată a directorului Inspectoratului de Stat al Muncii, care este obligat să se adreseze în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida prescrierea suspendării în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător;

d) să solicite autorităților competente ale administrației publice retragerea autorizației (licenței) de desfășurare a activității angajatorului pentru neîndeplinirea intenționată a cerințelor de eliminare a încălcărilor legislației muncii, constatate în urma controalelor repetate;

e) să trimită un raport către organele fiscale sau judiciare.

(2) Inspectorul de muncă decide aplicarea planului de remediere sau inițierea sancțiunii contravenționale, în baza evaluării circumstanțelor concrete ale controlului, naturii și gravității încălcărilor, istoricului de conformare al angajatorului și gradului de cooperare manifestat în cadrul controlului.

(3) Pe durata termenului stabilit în planul de remediere, inspectorul de muncă poate solicita prezentarea documentelor confirmative privind inițierea și realizarea acțiunilor de remediere. În cazul în care constată că angajatorul nu întreprinde măsuri suficiente sau nu respectă termenele indicate, inspectorul de muncă emite o atenționare scrisă privind necesitatea conformării cu planul de remediere.

(4) În cazul în care, după atenționare, angajatorul continuă să nu realizeze măsurile de remediere, inspectorul de muncă este în drept să inițieze procedura de sancționare contravențională, conform prevederilor Codului contravențional.

(5) Măsurile luate de inspectorul de muncă pot fi contestate în modul stabilit de Codul administrativ.”

(6) Acțiunile sau omisiunile care perturbă, întârzie sau împiedică exercitarea funcțiilor constituie obstrucționare a activității de control și se sancționează în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

9. Se completează cu articolul 10¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 10¹. Drepturile subiectului supus controlului

(1) În procesul efectuării controlului, subiectul supus controlului este în drept:

a) să verifice delegația de control și să ia cunoștință de legitimația de serviciu a inspectorului de muncă;

b) să fie informată referitor la drepturile și obligațiile sale;

c) să conteste acțiunile inspectorilor de muncă;

d) să prezinte dovezi și explicații în favoarea sa;

e) să ceară anexarea la procesul-verbal de control a oricăror documente sau copii ale acestora, pe care are dreptul să aplice semnătura și să dea explicații în scris, precum și să ceară includerea în actul de control a mențiunilor cu privire la unele fapte sau drepturi/obligații;

f) să ia cunoștință de procesul-verbal de control și de alte documente întocmite în cadrul controlului;

g) să asiste personal sau prin reprezentantul său în procesul controlului;

h) să obțină acces gratuit și autorizat la toată informația și documentele care se referă la controalele efectuate sau care vor fi efectuate asupra sa, cu excepția informațiilor care ar permite identificarea petentului;

i) să indice organului de control adresa sa electronică la care organul în cauză este obligat să transmită notificările și informația/documentele aferente controlului;

j) să documenteze acțiunile inspectorilor de muncă și ale persoanelor care îi însoțesc în interes de serviciu prin proba cu martori și/sau prin intermediul altor

mijloace, precum mijloacele de înregistrare foto, video, audio etc. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor vizate se realizează în baza interesului legitim al persoanelor supuse controlului, conform legislației privind protecția datelor cu caracter personal. În procesul efectuării controlului, persoana supusă controlului nu este obligată să obțină acceptul sau să informeze prealabil persoanele vizate despre documentarea acțiunilor acestora și despre utilizarea unor astfel de mijloace;

k) să transmită, încarce, prezinte probe în scopul executării prescripției și să semneze electronic procesul-verbal de control.”

10. Articolul 11¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 11¹. Modul de efectuare a controlului de stat asupra respectării actelor normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă

(1) Controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă are ca scop îndeplinirea funcțiilor prevăzute la articolul 4 și se reglementează de dispozițiile prezentei legi, ale codului contravențional și ale normelor de aplicare.

(2) Acțiunea de control se inițiază în temeiul delegației de control emise de directorul sau directorul adjunct al Inspectoratului de Stat al Muncii, ca urmare a planurilor de control, a cererii motivate din partea altor organe, a plângerii sau la inițiativa inspectorilor de muncă prin notă de motivare. În orice caz, acțiunea Inspectoratului Muncii se va desfășura fără notificare prealabilă.

(3) Delegația de control va conține, în mod obligatoriu:

- a) numărul și data emiterii;
- b) denumirea completă a Inspectoratului de Stat al Muncii;
- c) temeiul legal al efectuării controlului, cu indicarea expresă a motivelor inițierii controlului;
- d) temeiul inițierii acestuia;
- e) numele, prenumele, funcția și numărul legitimației inspectorilor de muncă desemnați;
- f) datele de identificare ale persoanei juridice sau fizice supuse controlului (denumirea/numele, IDNO/codul fiscal, sediul sau locul desfășurării activității);
- g) obiectul și scopul controlului, inclusiv domeniul de control și aspectele ce urmează a fi examinate;
- h) data începerii controlului și durata estimată a acestuia;
- i) mențiunea privind dreptul de contestare a actelor emise în cadrul controlului, potrivit legislației în vigoare.

(4) Indiferent de temeiul sau tipul controlului, acțiunea de control se desfășoară într-un termen rezonabil, stabilit de inspectorii de muncă în funcție de natura, volumul și complexitatea controlului efectuat, de necesitatea efectuării analizelor, expertizelor sau consultărilor suplimentare, precum și de gradul de cooperare al persoanei supuse controlului.

(5) La inițierea controlului, inspectorul de muncă notifică în scris persoanei supuse controlului termenul estimativ de finalizare a activității de control, cu mențiunea că acesta poate fi ajustat în funcție de circumstanțele apărute pe parcursul controlului.

(6) În cazul în care, pe parcursul controlului, apare necesitatea extinderii controlului pentru documentarea completă a faptelor în funcție de natura, volumul și complexitatea controlului efectuat, de necesitatea efectuării analizelor, expertizelor sau consultărilor suplimentare, precum și de gradul de cooperare al persoanei supuse controlului, inspectorii de muncă informează persoana supusă controlului despre prelungirea termenului estimativ și motivele acesteia, printr-o notificare scrisă, aprobată de directorul Inspectoratului de Stat al Muncii.

(7) Termenul total al controlului nu poate depăși perioada necesară atingerii scopului acestuia și trebuie să respecte principiile proporționalității, eficienței și transparenței.

(8) În cazurile în care inspectorul de muncă constată existența unor încălcări flagrante ale legislației muncii, securității sau sănătății în muncă, ori existența unui risc grav și iminent pentru viața sau integritatea salariaților, acesta poate iniția acțiunea de control fără deținerea prealabilă a delegației de control. Inspectorul de muncă este obligat să întocmească o notă de motivare care să descrie circumstanțele de fapt și motivele inițierii controlului, pe care o transmite directorului Inspectoratului de Stat al Muncii în termen de 24 de ore de la momentul inițierii controlului. Directorul autorizează continuarea controlului prin ordin, în baza notei de motivare, emis în termen de 24 de ore de la primirea acesteia. Pe durata acțiunii, inspectorul de muncă poate constata încălcările prin orice mijloc de probă admis de lege, inclusiv observații directe, declarații ale salariaților sau reprezentanților angajatorului, înregistrări foto ori video și alte mijloace obiective, urmând ca acestea să fie formalizate ulterior în actul de control.

(9) Inspectoratul de Stat al Muncii elaborează anual un plan de control pe baza metodologiei de planificare a controlului aprobate de Guvern, până la data de 1 decembrie a anului precedent anului calendaristic la care se referă planul de control. Pentru elaborarea planului anual de control, Inspectoratul de Stat al Muncii utilizează de informațiile și de toate datele necesare referitoare la întreprinderi și salariați, precum și de orice alte informații relevante pentru planificarea eficientă a activităților de control, care sunt furnizate de autoritățile publice competente. De asemenea, la elaborarea planului anual de control se ține seama de Programul de activități al Inspectoratului de Stat al Muncii, aprobat de directorul Inspectoratului de Stat al Muncii, după coordonarea cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

11. Articolul 11² va avea următorul cuprins:

„Articolul 11². Condițiile de efectuare a controlului de stat

(1) Activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii se desfășoară, în mod prioritar, prin vizite la locurile de muncă, fără a fi necesară o notificare prealabilă.

(2) Activitatea de control poate fi desfășurată și prin solicitarea persoanei obligate să se prezinte în fața inspectorului de muncă în exercițiu, furnizând documentația indicată în fiecare caz sau oferind clarificările relevante.

(3) Pentru realizarea controlului de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă, se pot utiliza liste de verificare, aprobate în conformitate cu dispozițiile Guvernului, cu condiția ca aceste liste să nu limiteze sau să condiționeze acțiunea inspectorilor de muncă.

(4) Inspectorii de muncă pot întreprinde orice acțiune de investigare și pot lua orice măsură pe care o consideră adecvată în limitele competenței lor, în cazul în care controalele efectuate arată dovezi suficiente de contravenție. În orice caz, dacă în timpul vizitei se constată în mod direct existența unui risc grav și iminent pentru siguranța și sănătatea lucrătorilor, se poate adopta, printre alte măsuri, suspendarea lucrărilor care generează riscul.

(5) Controlul poate fi efectuat de doi sau mai mulți inspectori de muncă, astfel cum se prevede în delegația de control.

(6) Inspectorii de muncă vor acționa cu diligența necesară și vor întocmi rapoarte scrise cu privire la fiecare acțiune pe care o întreprind în cadrul vizitelor la locurile de muncă sau al controlului efectuat asupra persoanei inspectate.

(7) Controlul inopinat se efectuează la inițiativa inspectorilor de muncă, sesizarea din partea autorităților, instituțiilor, patronatelor, sindicatelor sau în baza plângerii, petiției, adresării prin care se invocă încălcarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă, în vederea soluționării operative a unor cazuri de nerespectare evidentă a legislației muncii, securității și sănătății în muncă, precum și la cercetarea accidentelor de muncă.”

12. Se completează cu articolul 11⁶, cu următorul cuprins:

Articolul 11⁶. Procesul-verbal de control

(1) Procedura de control se încheie prin întocmirea de către inspectorii de muncă a unui proces-verbal de control, care se completează și se semnează de toți inspectorii de muncă indicați în delegația de control, la locul efectuării controlului.

(2) Procesul-verbal de control este documentul prin care se confirmă desfășurarea controlului și care conține toate informațiile privind procedura aplicată, constatările efectuate, prescripțiile și recomandările formulate, măsurile restrictive dispuse și sancțiunile aplicate după caz. Procesul-verbal de control este

alcătuit din partea constatatoare, partea prescriptivă și partea sancționatorie după caz și conține în mod obligatoriu:

- a) denumirea completă a organului de control, numele complet și funcția persoanelor care au efectuat controlul;
- b) date cu privire la delegația de control și temeiul efectuării controlului;
- c) denumirea completă sau numele persoanei supuse controlului și identificarea obiectului de control;
- d) tipul controlului;
- e) lista de verificare aplicată după caz;
- f) date privind toate aspectele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului;
- g) constatările și rezultatele controlului;
- h) referința expresă la prevederile actelor legislative și normative încălcate;
- i) copiile documentelor examinate care confirmă încălcarea legii și alte documente întocmite în cadrul controlului;
- j) durata controlului;
- k) explicațiile scrise ale persoanei supuse controlului și/sau ale angajaților acesteia;
- l) recomandările și indicațiile pentru înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz;
- m) prescripția de aplicare a măsurilor restrictive, după caz;
- n) constatarea contravențiilor sau altor tipuri de încălcări prevăzute de lege, cu indicarea sancțiunii, după caz;
- o) informația privind calea de atac a procesului-verbal de control.

(3) Procesul-verbal de control se întocmește în format electronic și se semnează cu semnătură electronică calificată de către toți inspectorii de muncă și de către persoana supusă controlului sau persoana împuternicită cu funcții de răspundere. În caz de imposibilitate, procesul-verbal se întocmește pe suport de hârtie, în două exemplare, iar în cazul constatării semnelor componente de infracțiune în trei exemplare, numerotate și semnate pe fiecare pagină de către toți inspectorii de muncă și de către persoana supusă controlului.

(4) Un exemplar al procesului-verbal de control se înmânează subiectului supus controlului, cu mențiune scrisă pe al doilea exemplar, confirmată prin semnătură. În cazul refuzului semnării, se face mențiunea corespunzătoare sub semnătura inspectorilor de muncă. Procesul-verbal electronic nesemnat de persoana supusă controlului se transmite acesteia prin orice modalitate care confirmă recepționarea. Comunicarea la adresa electronică indicată de persoana controlată se consideră notificare la sediul acesteia.

(5) Al doilea exemplar al procesului-verbal de control se prezintă directorului Inspectoratului de Stat al Muncii spre examinare.

(6) Procesul-verbal de control intră în vigoare de la data comunicării lui persoanei vizate, dacă nu a fost contestat conform prezentei legi.

(7) Se interzice Inspectoratului de Stat al Muncii să facă publice constatările cuprinse în procesul-verbal de control până la intrarea în vigoare a acestuia.

(8) În cazul stabilirii unor încălcări ce conțin semne ale componenței unei infracțiuni, fără cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, Inspectoratul de Stat al Muncii sesizează procurorul sau organul de urmărire penală competent, în termen de 5 zile lucrătoare de la epuizarea procedurilor de contestare, anexând procesul-verbal de control și materialele aferente.

(9) În cazul în care încălcările constatate s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, Inspectoratul de Stat al Muncii transmite sesizarea către procuror sau organul de urmărire penală competent în termen de 3 zile lucrătoare de la întocmirea procesului-verbal de control.

(10) În cazul în care în procesul-verbal de control se constată o contravenție, acesta substituie procesul-verbal cu privire la contravenție, având același regim juridic și forță juridică. Constatarea și sancționarea contravențiilor se efectuează potrivit competenței, în condițiile Codului contravențional.

(11) Informațiile și elementele de fapt constatate și documentate în cadrul controlului de stat pot fi utilizate ca probe în procesul contravențional. Odată cu încheierea controlului nu se mai admit vizite sau cercetări suplimentare la persoana ori obiectul deja supus controlului.

13. Se completează cu articolul 11⁷, cu următorul cuprins:

Articolul 11⁷. Contestarea controlului și/sau a rezultatelor acestuia

(1) Persoana supusă controlului care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin delegația de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau prin procesul-verbal de control, prin acțiunile sau inacțiunile inspectorului de muncă, este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la Inspectoratul de Stat al Muncii a unei cereri prealabile de contestare, în formă scrisă. Procesul-verbal de control se contestă la Inspectoratul de Stat al Muncii dacă acesta nu conține constatarea contravenției sau semne ale componenței de infracțiune în condițiile art.11⁶ alin. (9).

(2) Cererea prealabilă de contestare a delegației de control, a deciziei de prelungire a duratei controlului sau a procesului-verbal de control se depune în termen de până la 30 de zile de la data la care persoanei supuse controlului i-a fost adusă la cunoștință delegația de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau, respectiv, procesul-verbal de control. Cererea prealabilă de contestare se depune la sediul Inspectoratului de Stat al Muncii sau în format electronic.

(4) Examinarea și emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare se realizează în termen de până la 30 de zile de la data depunerii cererii.

(5) Contestarea prescripției sau a părții sancționatorii din procesul-verbal de control suspendă efectul acestora doar în termenul și în limitele dispuse de Inspectoratul de Stat al Muncii, după depunerea cererii prealabile de contestare și doar la solicitarea persoanei supuse controlului.

(6) Acțiunile și inacțiunile inspectorilor de muncă pot fi contestate la directorul Inspectoratului de Stat al Muncii, în formă scrisă.

(7) Decizia privind rezultatele examinării cererii prealabile de contestare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

14. Se completează cu articolul 11⁸, cu următorul cuprins:

Articolul 11⁸ – Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de stat al muncii

(1) În vederea asigurării participării instituționale a celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale la exercitarea funcțiilor atribuite sistemului de control asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă, se instituie Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de Stat al Muncii (denumit în continuare „Consiliul”), organism cu rol de dialog social și de orientare strategică.

(2) Consiliul este compus din reprezentanți ai Inspectoratului de Stat al Muncii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale. Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură prezidarea ședințelor în perioada inițială de funcționare.

(3) Consiliul are rol consultativ la nivel de strategie și practică operațională, inclusiv în ceea ce privește priorități și metodologii bazate pe risc, măsuri preventive de securitate și sănătate în muncă, standarde de integritate și transparență, precum și îmbunătățiri procedurale și ghiduri. Recomandările Consiliului sunt implementate de Inspectoratul de Stat al Muncii prin ordine și instrucțiuni interne ale directorului, în măsura în care nu contravin legii și se încadrează în bugetul aprobat.

(4) Consiliul se întrunește trimestrial. Ședințe extraordinare pot fi convocate potrivit regulamentului propriu. Consiliul nu intervine în controale în curs. Deliberările se fac pe date agregate, cu interdicția de a divulga identitatea petiționarilor sau informații care ar permite identificarea acestora. Prevederile prezentului articol nu aduc atingere independenței inspectorilor de muncă și nu substituie căile legale de atac.

(5) Organizarea, cvorumul, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariatul, regimul documentelor și regulile de etică și confidențialitate se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale

Art.II. – Legea nr.131/2012 privind controlul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.181-184, art.595), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1:

Alineatul (4) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:
„e¹) controalelor efectuate de către Inspectoratul de Stat al Muncii;”

La alineatul (6), textul „pentru controlul privind respectarea legislației din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă,” se exclude.

2. Poziția 11 din compartimentul 1 „Lista organelor de control și domeniile aferente acestora” al anexei la lege se exclude.

Art.III. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Direcția politici în domeniul raporturilor de muncă și dialog social
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, subdomeniul 4.3: Ocuparea forței de muncă și piața muncii, în cadrul reformei 4.5.14-16, printre măsurile calitative și cantitative care urmează a fi întreprinse în cadrul acestei reforme se regăsește „Reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, care are competența de a efectua inspecții inopinate, cu eliminarea limitărilor prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, și instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție.”. În anexa 1 la Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, Pilonul 4. Capitalul Social, Subdomeniul: Ocuparea forței de muncă, reforma 5 Consolidarea politicilor active privind piața muncii și facilitarea participării pe piața muncii, precum și combaterea muncii nedeclarate și a exploatării prin muncă, măsura nr. 14 stabilește că „Inspectoratul de Stat al Muncii este format și are competența de a efectua vizite de inspecție inopinate, în timp ce limitările legate de Legea 131/2012 privind controlul de stat sunt eliminate. Este instituit un sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție. Linia de referință fiind faptul că Legea 131 privind controlul de stat este în contradicție cu convențiile OIM privind inspecțiile muncii 81 și 129.”. Măsura nr. 14 mai prevede că „Cadrul normativ referitor la mandatul Inspectoratului de Stat al Muncii este revizuit în conformitate cu standardele internaționale de muncă și asigură posibilitatea realizării controalelor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă. A fost instituit un sistem de monitorizare a executării prescripțiilor formulate de inspectorii de muncă în procesul-verbal de control, întocmit în urma controlului realizat.”.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Gradul de realizare reglementată a relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă reprezintă unul din cei mai elocvenți indicatori ai nivelului calității vieții în orice stat. Acest indicator se obține printr-un ansamblu de măsuri și acțiuni orientate spre asigurarea celor mai juste și echilibrate condiții de inițiere, realizare și încetare a relației de muncă, capabile să asigure un nivel decent de protecție socio-economică a celor ce muncesc. Realizarea acestor măsuri și acțiuni de securitate și sănătate în muncă implică două elemente esențiale: Cadrul legislativ adecvat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă și Cadrul Instituțional în acest domeniu, capabil să asigure promovarea și implementarea acestuia. În contextul locului și rolului său în Cadrul Instituțional din domeniul muncii, Inspectoratului de Stat al Muncii îi revin atribuțiile de control în numele statului asupra modului în care se respectă legislația muncii, securității și sănătății în muncă, atribuțiile de consultare și îndrumare metodologică în acest domeniu. În acest sens, Inspectoratul de Stat al Muncii realizează diverse acțiuni orientate spre asigurarea aplicării legislației muncii, securității și sănătății în muncă. Printre acestea se regăsesc vizite de control, cercetare evenimentelor de accidentare, campanii, acțiuni și măsuri de prevenire, sancționare, sensibilizare și combatere. Calitatea și eficacitatea activităților întreprinse de

Inspectoratul de Stat al Muncii depinde în mod direct de calitatea cadrului legislativ care reglementează această activitate.

În Republica Moldova activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii este reglementată de Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

Această lege este în anumită măsură armonizată cu prevederile următoarelor acte internaționale la care Republica Moldova este parte:

Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948 (aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.217/1990);

Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 16 decembrie 1966 (ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217/1990);

Carta socială europeană revizuită (ratificată prin Legea nr. 484/2001).

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.81 “Privind Inspecția Muncii” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.593/1995);

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.129 “Privind Inspecția Muncii în agricultură” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1330/1997);

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.155 “Privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.755/1999).

Aceste acte, prevăd și **crearea unui sistem de inspecție a muncii, liber, eficient și capabil să asigure promovarea și aplicare legislației muncii, securității și sănătății în muncă, să exercite controlul modului în care această legislație se aplică, precum și să-i consulte și să-i îndrume pe cei interesați în aplicarea corectă, consecutivă și univocă a acesteia.**

Actele enunțate prevăd scopul, funcțiile, drepturile Inspectoratului de Stat al Muncii, în contextul asigurării anumitor libertăți în realizarea obiectivelor sale.

În prezent, cadrul normativ care reglementează activitatea de control în domeniul muncii este divizat între Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Deși ambele acte au drept scop asigurarea legalității în activitatea de control, nu există o corelare coerentă între acestea, ceea ce generează neuniformitate în aplicarea normelor și incertitudine juridică atât pentru autoritățile de control, cât și pentru mediul de afaceri.

Legea nr. 131/2012 stabilește principiile generale de organizare și efectuare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător, axându-se pe procedurile administrative și garanțiile oferite persoanelor supuse controlului. Această Lege impune anumite condiționalități și norme referitoare la organizarea și realizarea controlului de stat. Prevederile respectivei Legi, se aplică și asupra activităților de control ale Inspectoratului de Stat al Muncii, creând anumite impedimente și neconformități cu tratatele internaționale menționate mai sus. Impedimentele și neconformitățile respective influențează negativ asupra realizării drepturilor care rezultă din raporturile de muncă precum și **dreptului fundamental la securitate și sănătate în muncă** (Declarat de Conferința Generală a Organizației Internaționale a Muncii în sesiunea 110 din 2022 și consacrat în Convenția 191 adoptată de Conferința Generală a Organizației Internaționale a muncii în sesiunea 111 din 2023).

În același timp, Legea nr. 140/2001 reglementează activitatea specifică a Inspectoratului de Stat al Muncii, însă o face într-o manieră fragmentară și parțială, fără a integra procedurile prevăzute de Legea nr. 131/2012 și fără a distinge suficient între controalele efectuate asupra persoanelor juridice de drept privat și cele asupra autorităților publice.

Această lipsă de armonizare a condus, în practică, la interpretări divergente privind statutul juridic al actelor de control emise de inspectorii de muncă, la suprapuneri de competențe între diferite autorități, precum și la dificultăți în aplicarea uniformă a măsurilor de sancționare sau de remediere. Totodată, Legea nr. 140/2001 nu reglementează explicit drepturile și garanțiile persoanelor supuse controlului, procedura de contestare a procesului-verbal de control sau mecanismele de asigurare a transparenței actului de inspecție.

În lipsa unei integrări clare între cele două legi, activitatea de control în domeniul muncii a fost adesea percepută ca neunitară, lipsită de previzibilitate și, uneori, dificil de conciliat cu principiile unei administrații publice moderne, centrate pe transparență, proporționalitate

și respectarea drepturilor părților implicate.

Mai mult decât atât, Republica Moldova a fost îndemnată și încurajată în mai multe rânduri să țină cont de observațiile și recomandările Comitetului de Experți pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură.

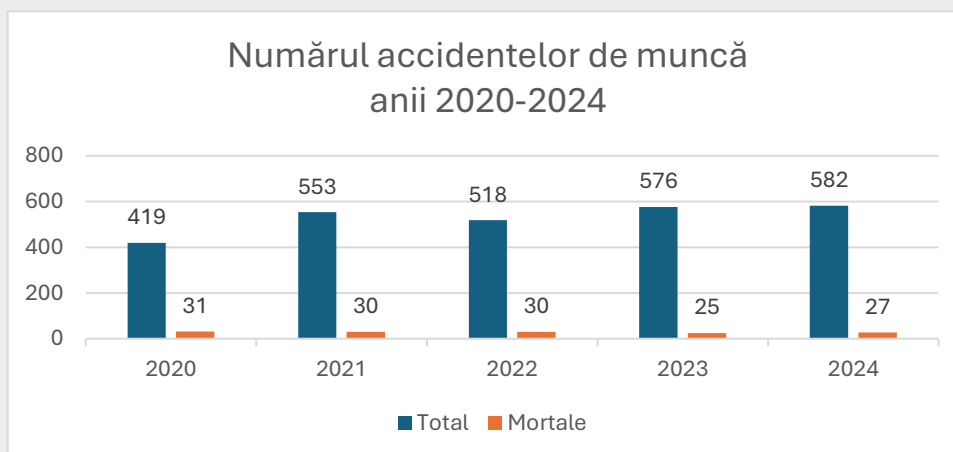
În acest context, ținem să accentuăm că CEACR, în rapoartele sale referitoare la sistemul de inspecție a muncii din Republica Moldova, a specificat, în mod constant, faptul că restricțiile din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat sunt incompatibile cu cerințele prevăzute de Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129 (a se vedea, inclusiv raportul ILC.110/III(A) — 2022, pag. 665).

Legea nr. 131/2012, conține multiple restricții contrare standardelor internaționale în domeniul inspecției muncii și improprii unui sistem eficient de inspecție a muncii.

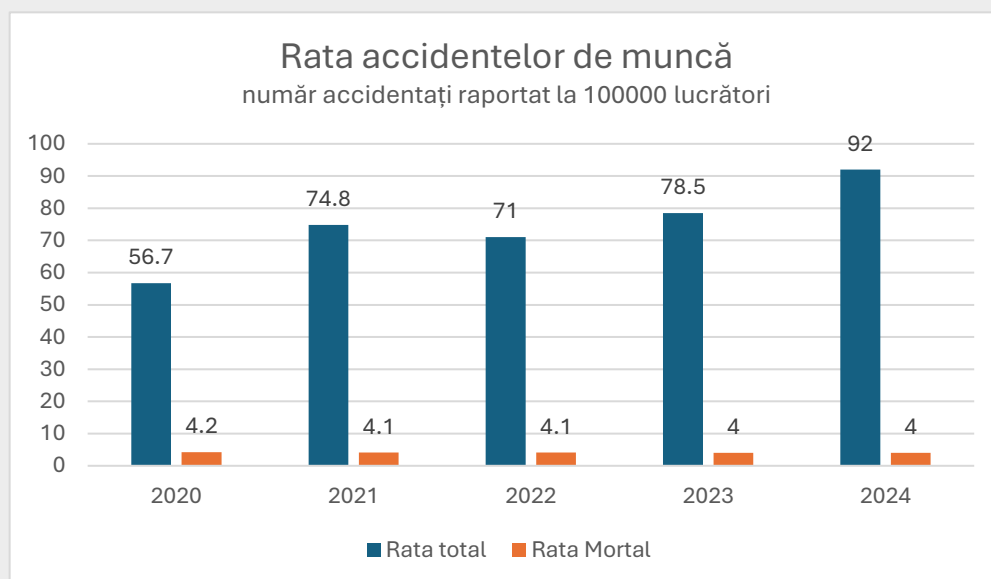
Divergențele dintre cele două acte normative Legea 140/2001 și Legea 131/2008 pe de o parte și Convențiile OIM 81 și 129 pe de altă parte au impact negativ asupra întregului domeniu al muncii, incluzând atât raporturile de muncă, cât și domeniul securității și sănătății în muncă. Modul de efectuare a controalelor în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, prevăzut în cele două acte naționale, este excesiv birocratizat și insuficient adaptat specificului inspecției muncii. Această stare de lucru nu asigură aplicarea corectă, coerentă și univocă a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, de către angajatori. Aceasta prejudiciază drepturile persoanelor angajate în muncă. Cel mai afectate sunt persoanele angajate în muncă nedeclarată. Aceste persoane nu beneficiază de drepturi, avantaje și garanții prevăzute de cadrul normativ din domeniul muncii, și nici de drepturile la securitate și sănătate în muncă.

Contrar prevederilor Convenției OIM nr. 81/1947, art. 12 alin. (1)–(2) și Convenției OIM nr. 129/1969, art. 16 alin. (1) lit. a) și alin. (3), Legea nr. 131/2012, art. 3 alin. (1) lit. g), stabilește controlul ca măsură de ultimă instanță, ceea ce limitează aplicarea prevederilor Convențiilor OIM nr. 81 și nr. 129.

Datele Biroului Național de Statistică demonstrează o creștere a accidentelor de muncă în anii 2020-2024.

La fel se atestă creștere a ratei accidentelor de muncă în ultimii 4 ani.

Din informațiile deținute de Inspectoratul de Stat al Muncii, **în 10 luni ale anului curent au fost comunicate 494 accidente de muncă**. Din acestea **32 sunt accidente de muncă mortale**, 37 sunt accidente de muncă grave și 425 sunt accidente de muncă care au produs incapacitate temporară de muncă.

Oricare accident generează anumite consecințe (durere, suferință), indiferent dacă acestea se produc din vina angajatorului sau a salariatului.

Cheltuielile survenite în urma accidentelor de muncă în anul 2024, potrivit datelor statistice depășesc 8 mln lei și se repartizează după cum urmează:

- plăți conform certificatelor de concediu medical - 3501,3 mii lei (plăți suportate de angajator și sistemul național de protecție socială);
- plăți pentru repararea prejudiciilor - 811,1 mii lei (plăți suportate de angajatorul care poartă vina pentru producerea accidentului de muncă, sistemul național de protecție socială);
- plăți pentru indemnizațiile unice în cazul reducerii capacității de muncă sau decesul angajatului - 2132,5 mii lei (plăți suportate de angajatorul care poartă vina pentru producerea accidentului de muncă);
- valoarea utilajelor și sculelor defectate, clădirilor și construcțiilor deteriorate și alte cheltuieli - 2121,6 mii lei (prejudiciu adus angajatorului de accidentul de muncă).

Datele statistice îngrijorătoare privind accidentele grave și mortale la locul de muncă rămân în continuare unul dintre argumentele forte pentru urgentarea armonizării cadrului legal național în domeniul inspecției muncii la standardele OIM în domeniu.

Practica aplicării Legilor menționate în procesul controalelor scot în evidență diferite situații în care intervenția inspectorilor de muncă este birocratizată, inefficientă și fără rezultate.

Spre exemplu: *la efectuarea unui control se emite delegația de control în care se indică entitatea economică ce urmează a fi controlată. În procesul controlului se identifică că la entitatea respectivă lucrează persoane angajate de o altă întreprindere. În această situație inspectorul de muncă este nevoit, potrivit legii, să mai emită o delegație (sau mai multe, în dependență de câte întreprinderi își au salariații la unitatea controlată) de control în modul stabilit. Emiterea unor noi delegații de control consumă timpul în care controlul poate da rezultate. Până este emisă noua delegație situația la unitate se modifică (în practică, personalul neînregistrat părăsește temporar*

locul de muncă în momentul controlului planificat, dispar lucrătorii care munceau în condiții de risc și altele).

Faptul neconformității Legii nr. 131/2012 cu prevederile Convenției OIM (81) și aplicabilității acestei legi asupra activităților de control întreprinse de Inspectoratul de Stat al Muncii a fost stabilit de Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova în Recomandarea nr.69 din 30 decembrie 2014 „Cu privire la aplicarea Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii, ratificate de Republica Moldova”.

Potrivit Legii 131/2012, Planul controalelor este un document public și angajatorul care este planificat să fie supus controlului cunoaște când se va realiza acțiunea de control. Astfel practicile dovedesc două situații:

1. *Angajatorul întreprinde anumite măsuri de conformare până la inițierea controlului (de regulă acțiuni formale, întocmește în pripă documente fără a reflecta situația reală de aplicare a cadrului normativ), și,*

2. *Angajatorul stopează activitatea la locurile de muncă cu probleme de angajare sau cu probleme de securitate și sănătate în muncă, afirmând că locurile respective nu sunt utilizate în niciun proces de muncă.*

Mai des este atestată a doua situație.

Situații similare sunt frecvente și arată cât de birocratizate sunt procedurile actuale de control într-un domeniu dinamic și aflat în schimbare continuă, precum munca (șantiere, agricultură, transporturi, industrie prelucrătoare, comerț etc.). Rezultatele procedurilor recente de inspecție pe munca nedeclarată confirmă această realitate.

În 2024, ISM și subdiviziunile sale teritoriale au desfășurat **2 599 de controale** privind respectarea legislației muncii. Dintre acestea, **1 267** au vizat raporturile de muncă, **46** domeniul securității și sănătății în muncă, **1 269** au fost controale complexe, iar **17** au fost realizate în domeniul migrației în muncă. Activitatea a acoperit atât sectorul public, unde au fost efectuate **325** de controale, cât și sectorul real, cu **2 244** controale, inclusiv intervenții la persoane fizice.

Pe parcursul anului, inspectorii de muncă au identificat **3 088** lucrători nedeclarați, iar intervențiile lor au dus la achitarea salariilor restante în valoare de **22 015 899,94 lei**. Totodată, au fost întocmite **21** procese-verbale contravenționale, pentru care instanțele au aplicat sancțiuni în sumă de **174 500 lei**.

În 2025, în perioada 30.12.2024 – 21.11.2025, inspectorii au identificat deja **7 444** persoane aflate în situații de muncă nedeclarată, dintre care **5 683** au fost ulterior formalizate. Rezultatele indică un ritm accelerat de intervenție și un impact semnificativ în combaterea muncii nedeclareate, confirmând rolul esențial al ISM în protecția salariaților și consolidarea disciplinei muncii.

Acest lucru demonstrează că actualul sistem de control, reglementat de Legea nr. 131/2012, prin efectele sale indirecte, permite eludarea normelor muncii, inclusiv angajarea fără contract individual de muncă. Încălcarea se produce și se menține până când nu intervine inspectorul de muncă.

O soluție clară pentru evitarea proceselor birocratice care precedă intervenția cu control se regăsește în articolul 12 din Convenția OIM 81.

Potrivit acestui articol, inspectorii de muncă, purtând asupra lor acte justificative ale funcțiilor pe care le îndeplinesc, vor fi autorizați: să pătrundă liber, fără informare prealabilă, la orice oră de zi și noapte, în orice întreprindere supusă inspecției;

Tot acest articol stabilește că cu ocazia inspecției, inspectorul de muncă va informa despre prezența sa în întreprindere pe cel care angajează sau pe reprezentantul acestuia, în afară de cazul în care apreciază că o astfel de înștiințare riscă să dăuneze eficacității controlului.

O altă normă prin care se asigură eficiența inspecției muncii și debirocratizarea procedurilor de control este prevăzută de articolul 16 din Convenția OIM 81, care spune că numărul și natura

vizitelor de inspecție efectuate în întreprinderi vor fi determinate de necesitatea de a se asigura aplicarea efectivă a dispozițiilor legale respective.

Este important să menționăm că potrivit prevederilor articolului 17 din Convenția OIM 81, persoanele care vor încălca sau neglija respectarea dispozițiilor legale a căror executare incumbă inspectorilor de muncă vor fi pasibile de urmărire legală imediată, fără avertisment prealabil. Legislația națională va putea să prevadă însă exceptarea cazurilor în care pentru remediarea situației sau pentru luarea de măsuri preventive, este necesar un avertisment prealabil. Legea 131/2012 coroborată cu art. 46¹ din Codul Contravențional, stabilesc proceduri complicate de sancționare a celor care conștient încalcă cadrul normative din domeniul muncii.

O altă neconformitate între actele naționale și Convențiile OIM 81 și 129 este neaplicarea articolului 17 din Convenția 81. Acest articol stabilește că inspectorii de muncă vor fi obligați, prin măsuri penale sau disciplinare corespunzătoare, să nu dezvăluie, chiar după părăsirea funcției, secretele de fabricație sau de comerț ori procedeele de exploatare cunoscute cu ocazia exercitării funcțiilor lor. Inspectorii de muncă vor considera absolut confidențială sursa oricărei plângeri care semnalează defecțiuni de instalații sau încălcarea dispozițiilor legale și nu vor face cunoscut celui care angajează sau reprezentantului acestuia că s-a procedat la efectuarea inspecției ca urmare a unei plângeri.

Legea 131/2012 obligă inspectoratul să facă publice Planul controalelor, iar în cazul controalelor inopinate obligă inspectorul să facă notă de fundamentare pe care să o prezinte angajatorului împreună cu delegația de control. În nota de fundamentare, temeiul inițierii controlului devine identificabil, ceea ce poate afecta confidențialitatea prevăzută de Convenția OIM nr. 81.

Pentru a identifica situația reală referitoare la aplicarea cadrului normativ din domeniul muncii și securității în muncă, pentru a oferi angajatorului soluții de conformare și de excludere a muncii nedeclarate, precum și de evitare a unor riscuri de accidentare controalele inopinate sunt recunoscute ca cel mai eficace instrument. Controlul inopinat fiind, în acest context, instrumentul prin care se poate identifica starea reală de lucru, fără a fi cumva modificată sau retușată.

Suplimentar, în cazul în care angajatorul este conștient de legalitatea controalelor inopinate, va întreprinde coerent și consecvent măsuri de autoconformare și prevenire a riscurilor.

Este important să menționăm că obiectivul principal al Inspectoratului de Stat al Muncii, care rezultă și din Convențiile OIM 81 și 129 este de a furniza informații despre cele mai eficiente căi de aplicare a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, prin urmare pentru a furniza asemenea informații, este necesară cunoașterea stării reale de lucru în acest domeniul la unitatea economică.

Diminuarea semnificativă a muncii nedeclarate și a accidentelor de muncă nu poate fi realizată doar prin controale planificate; această abordare este insuficientă. Este necesară simplificarea procedurilor de inițiere și realizare a controalelor, orientate în special spre identificarea stării reale și înlăturarea cauzelor de nerespectare a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Controalele urmează a fi orientate spre sensibilizare, informare și consultare a angajatorilor și salariaților în vederea prevenirii încălcărilor și abaterilor.

În temeiul celor relatate devine necesară și oportună alinierea cadrului normativ care reglementează activitățile de inspecție a muncii la prevederile Convențiilor OIM 81 și 129, precum și la practicile existente în Uniunea Europeană, spre care Republica Moldova parcurge calea de integrare.

Astfel alinierea se va asigura prin promovarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat), elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului de lege este armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de

Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.

Proiectul urmărește crearea unui mecanism unitar și coerent de efectuare a controlului de stat în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, care să asigure echilibrul dintre necesitatea exercitării funcției de supraveghere a statului și protecția drepturilor subiecților supuși controlului.

De asemenea, proiectul are ca scop alinierea practicilor Inspectoratului de Stat al Muncii la standardele internaționale promovate de Organizația Internațională a Muncii, în special la prevederile Convenției nr. 81 privind inspecția muncii și Convenției nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest sens, modificările propuse consolidează rolul Inspectoratului de Stat al Muncii ca autoritate independentă, imparțială și competentă, capabilă să asigure respectarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă precum și protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor.

În esență, proiectul de lege reprezintă o reformă structurală a Legii nr. 140/2001, care nu se limitează la actualizarea terminologiei sau la simpla includere a normelor procedurale, ci urmărește o modernizare conceptuală a regimului inspecției muncii, astfel încât activitatea inspectorilor să se desfășoare într-un cadru clar, predictibil și echitabil pentru toate părțile implicate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

1. A nu interveni.

Cele mai semnificative caracteristici ale Opțiunii de „a nu interveni” sunt următoarele:

- se păstrează fragmentarea procedurii de control în două legi distincte;
- se păstrează situația de neconformitate a cadrului normativ național din domeniul inspecției muncii la Convențiile OIM;
- se menține nivelul nejustificat de înalt al birocratizării procedurilor de inspecție;
- continuă să persiste un cadru procedural care, în practică, permite eludarea legislației muncii, prin angajarea persoanelor fără a încheia contracte individuale de muncă;
- număr îngrijorător de persoane accidentate în muncă;
- menținerea numărului semnificativ de persoane care practică munca nedeclarată;
- pierderi semnificative de la bugetul de stat prin muncă la negru.

Cele menționate reprezintă motive pentru care această opțiune nu este luată în considerare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului nu va necesita acțiuni legate de instituirea unor noi Instituții sau unor subdiviziuni structurale.

Proiectul descrie mai clar funcțiile, atribuțiile puse în sarcina Inspectoratului de Stat al Muncii, precum și drepturile și responsabilitățile inspectorilor de muncă aflați în exercitarea funcției.

Proiectul nu va produce un impact asupra sectorul public (la nivelul Inspectoratului de Stat al Muncii).

Proiectul va contribui la intervenția eficientă, operativă și ținută a Inspectoratului de Stat al Muncii, în cazul în care deține informații sau indicii despre încălcarea cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă..

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Acest proiect nu aduce niciun impact financiar, nu este nevoie de resurse financiare pentru implementarea/punerea în aplicare a actului normativ din acest proiect.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

- ✓ claritate și previzibilitate în desfășurarea controalelor;
- ✓ reducerea riscului de abuz administrativ;
- ✓ eficientizarea comunicării cu autoritatea de control prin digitalizarea proceselor (semnături electronice, transmiterea actelor online).

✓ Comuncare mai strânsă cu Inspectoratul prin mecanismul Consiliului Consultativ
4.4. Impactul social ✓ Creșterea și consolidarea nivelului de protecție a lucrătorilor; ✓ Creșterea oportunităților de angajare cu forme legale, prin încheierea contractelor individuale de muncă. ✓ Condiții de securitate și sănătate în muncă conforme cadrului normativ; ✓ Mai multe persoane angajate cu contract individual de muncă; ✓ Mai multe plăți în Bugetul de Stat, \Bugetul Asigurărilor Sociale și Fondurilor de asistență medicală obligatorie; ✓ Mai puține persoane accidentate; ✓ Mai puține cheltuieli rezultate din consecințele accidentelor de muncă. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu aduce niciun impact asupra datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu aduce niciun impact.
4.5. Impactul asupra mediului Nu sunt.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu sunt.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE Proiectul de lege este compatibil cu: • Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81/1947, nr. 129/1969 și nr. 155/1981; • Principiile Directivei 89/391/CEE privind îmbunătățirea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă; • Recomandarea (UE) 2017/761 privind transparența administrativă în inspecțiile de muncă.
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională A) Obiectivele actului juridic al UE: – Asigurarea corelării legislative dintre Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, astfel încât regulile procedurale aplicabile ISM (inițierea, desfășurarea și finalizarea controlului, drepturile persoanei controlate, actele și căile de atac) să fie unitare, previzibile și proporționale; – Clarificarea competențelor și instrumentelor ISM pentru prevenirea și combaterea încălcărilor legislației muncii și SSM, prin instituirea expresă a: domeniului de competență, modalităților de inițiere (inclusiv situații urgente), condițiilor și măsurilor post-control, formelor actului de control și procedurii de contestare; – Alinierea la principiile europene și internaționale privind inspecția muncii (independență funcțională, eficiență, transparență, prevenție, cooperare interinstituțională), în concordanță cu acquis-ul social și cu Convențiile OIM nr. 81, 129 și 155. B) Gradul de transpunere a actului juridic al UE: Prezentul proiect nu transpune o directivă specifică, ci contribuie la implementarea coerentă în dreptul intern a principiilor consacrate la nivelul Uniunii Europene în materia securității și sănătății în muncă și a supravegherii respectării dreptului muncii (în special spiritul Directivei-cadru 89/391/CEE) prin: – corelarea normelor procedurale din Legea nr. 140/2001 cu cadrul general al controlului de stat din Legea nr. 131/2012; – instituirea unui mecanism unitar pentru actele și măsurile post-control (prescripții, măsuri restrictive, raportare, contestare) armonizat cu Codul administrativ și Codul contravențional;

– consolidarea rolului preventiv și consultativ al ISM, în linie cu standardele UE/OIM privind inspecția muncii. În consecință, gradul de transpunere este indirect, la nivel de principii și mecanisme procedurale.; C) Nu sunt reglementări noi. Nu se introduc reglementări noi ale UE. Proiectul urmărește corelarea internă și operaționalizarea standardelor deja asumate prin legislația națională.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Prezenta inițiativă legislativă urmărește armonizarea cadrului juridic național privind inspecția muncii cu Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81, 129 și 155, prin consolidarea rolului Inspectoratului de Stat al Muncii și prin instituirea unor norme procedurale clare privind modul de efectuare a controlului de stat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Modificările propuse asigură coerența normativă dintre Legea nr. 140/2001 și Legea nr. 131/2012, clarifică competențele inspectorilor de muncă, reglementează actele de control și garanțiile persoanelor supuse verificării, contribuind astfel la alinierea Republicii Moldova la standardele europene și internaționale în domeniul protecției lucrătorilor.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ Întru asigurarea consultărilor publice și participării societății civile în acest proces, proiectul a fost publicat pe pagina web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15429 Proiectul de lege fost supus avizării în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Avizele se regăsesc în tabelul de Sinteză asupra proiectului.
7. Concluziile expertizelor Proiectul de lege a fost supus expertizei în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Rezultate privind expertizele asupra proiectului sunt anexate și se regăsesc în tabelul de Sinteză.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Prezentul proiect de lege prevede modificarea unor acte normative (<i>Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat</i>). Autorul proiectului optează pentru intrarea în vigoare a prezentei Legi la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ Nu implică resurse umane sau financiare.

**Ministrul muncii
și protecției sociale**

Natalia PLUGARU

SINTEZA
proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat)

(număr unic 834/MMPS/2025)

Nr d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
	Procedura de avizare		
1.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 17-3236 din 14.11.2025	Obiecții și propuneri conceptuale Proiectul de lege urmărește reorganizarea regimului juridic al controlului exercitat de Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) și prevede excluderea expresă a controlului în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. O asemenea soluție se află în contradicție cu politicile publice consecvent promovate în ultimele decenii și afectează coerența cadrului normativ. Legea nr. 131/2012 a fost elaborată pentru a asigura transparența, predictibilitatea și echilibrul între autoritățile de control și operatorii economici, stabilind mecanisme clare de planificare, notificare, înregistrare și contestare a controalelor. Excluderea ISM din acest regim ar diminua garanțiile procedurale ale agenților economici și ar extinde discreția inspectorilor fără un mecanism suficient de supraveghere internă.	Se rețin spre acceptare următoarele propuneri ale ministerului: (i) clarificările și ajustările terminologice generale, (ii) excluderea sintagmei „și să rămână acolo” din art. 8 alin. (1) lit. a), (iii) înlocuirea verbului „dispune de” cu „utilizează” la art. 11/1 alin. (8). Cu referire la obiecția că, prin scoaterea ISM de sub Legea 131/2012, se pierde principiile de proporționalitate, dreptul la remediere, caracterul de conformare voluntară și că proiectul capătă o natură preponderent sancționatorie, cu puteri „extraordinare” ale inspectorilor Se acceptă, diminuarea caracterului predominant sancționator al controlului, în acest sens proiectul este completat cu o reglementare detaliată a planului de remediere. Acesta instituie, ca regulă, acordarea unei perioade de conformare voluntară în cazul încălcărilor ce nu generează risc iminent, iar sancțiunea contravențională intervine doar în cazurile expres prevăzute de lege sau în situația neexecutării planului. „Articolul 8¹ va avea următorul cuprins: „Articolul 8¹. Măsurile aplicate în urma controlului de stat

	Prin modificările la Art. II, pct. 1, propuse la art. 1 alin. (6) și la Anexa din Legea nr. 131/2012, se abrogă aplicabilitatea principiilor generale de control (proporționalitate, transparență, planificare, publicitate, dreptul la remediere, control unic, suspendarea activităților doar prin instanță etc.) pentru controalele efectuate de ISM. Aceasta echivalează cu scoaterea activității de control în domeniul muncii și din sistemul general al controalelor de stat asupra întreprinderilor. Astfel, excluderea ISM din acest sistem va genera suprapuneri de controale, lipsă de corelare cu alte autorități control și creșterea sarcinii administrative pentru agenții economici. Proiectul omite norme esențiale privind planificarea controalelor, criteriile de risc, frecvența verificărilor, utilizarea listelor de verificare și înregistrarea în Registrul de Stat al controalelor. Eliminarea acestor instrumente afectează principiul proporționalității și principiul conformării voluntare, care constituie elemente fundamentale ale cadrului actual. Precizăm că noua redacție a art. 4 și art. 8¹ din Legea nr. 140/2001 conferă inspectorilor de muncă dreptul de a intra în orice moment, fără notificare prealabilă în orice spațiu de muncă (art. 8 alin. (1) lit. a)) și de a dispune măsuri de suspendare a activității (art. 8¹ lit. c)) până la pronunțarea unei decizii definitive a instanței. Lipsa corelării cu principiul proporționalității și procedura prevăzută de Legea nr. 131/2012 poate genera abuzuri și blocaje operaționale pentru întreprinderi, inclusiv în cazuri minore sau discutabile.	(1) La sfârșitul activității de control, inspectorii de muncă pot lua următoarele măsuri: a) să avertizeze și să solicite subiectului supus controlului, cu condiția să nu se cauzeze prejudicii directe salariaților, remedierea deficiențelor constatate și conformarea cu cerințele legislației muncii prin întocmirea unui plan de remediere, care conține măsurile de conformare, termenul de realizare și persoanele responsabile, conform art. 46¹ al Codului contravențional; b) să inițieze procedura de sancționare contravențională prin întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției, în condițiile Codului contravențional, inclusiv pentru faptele de obstrucționare a activității de control, atunci când constată încălcări ale dispozițiilor legislative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților; c) să propună suspendarea temporară a lucrărilor sau a activităților în caz de risc grav și iminent pentru siguranța sau sănătatea lucrătorilor, până la înlăturarea cauzelor, cu informarea imediată a directorului Inspectoratului de Stat al Muncii, care este obligat să se adreseze în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida prescrierea suspendării în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător; d) să solicite autorităților competente ale administrației publice retragerea autorizației (licenței) de desfășurare a activității angajatorului pentru neîndeplinirea intenționată a cerințelor de eliminare a încălcărilor legislației muncii, constatate în urma controalelor repetate;
--	---	--

	Totodată, deși proiectul introduce un capitol privind „Drepturile subiectului supus controlului” (art. 10¹), acesta nu prevede interdicția controalelor repetate pentru același obiect și perioadă și nu prevede utilizeze platforma electronică de control, deci exclude transparența și trasabilitatea acțiunilor, în consecință conturându-se riscul diminuării protecției juridice a întreprinderilor față de controale excesive sau selective. Proiectul introduce noi obligații pentru antreprenori (păstrarea documentației extinse, participarea la multiple interviuri, furnizarea de spații, mijloace de transport și echipamente pentru inspectori — art. 8). Aceste cerințe nu sunt însoțite de evaluări de impact și pot fi interpretate ca transfer de costuri administrative către întreprinderi. În forma propusă, proiectul amplifică riscurile de abuz și incertitudine pentru mediul de afaceri prin excluderea ISM din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 și extinderea competențelor sale discreționare. Eliminarea principiilor generale de control, a coordonării interinstituționale și a garanțiilor procedurale pentru agenții economici contravine obiectivelor de reglementare predictibilă și echitabilă. Adițional, accentuăm că nota de fundamentare la proiect nu demonstrează în mod suficient necesitatea și proporționalitatea măsurii legislative propuse. Argumentele prezentate sunt de ordin general, fără a evidenția în ce mod cadrul actual ar împiedica funcționarea eficientă a ISM.	e) să trimită un raport către organele fiscale sau judiciare atunci când constată neconformități corporative care pot constitui o infracțiune. (2) Inspectorul de muncă decide aplicarea planului de remediere sau inițierea sancțiunii contravenționale, în baza evaluării circumstanțelor concrete ale controlului, naturii și gravității încălcărilor, istoricului de conformare al angajatorului și gradului de cooperare manifestat în cadrul controlului. (3) Pe durata termenului stabilit în planul de remediere, inspectorul de muncă poate solicita prezentarea documentelor confirmative privind inițierea și realizarea acțiunilor de remediere. În cazul în care constată că angajatorul nu întreprinde măsuri suficiente sau nu respectă termenele indicate, inspectorul de muncă emite o atenționare scrisă privind necesitatea conformării cu planul de remediere. (4) În cazul în care, după atenționare, angajatorul continuă să nu realizeze măsurile de remediere, inspectorul de muncă este în drept să inițieze procedura de sancționare contravențională, conform prevederilor Codului contravențional. (5) Măsurile luate de inspectorul de muncă pot fi contestate în modul stabilit de Codul administrativ.” (6) Acțiunile sau omisiunile care perturbă, întârzie sau împiedică exercitarea funcțiilor constituie obstrucționare a activității de control și se sancționează în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Se acceptă reglementare unor garanții procesuale privind termenul controlului, proiectul reformulează art. 11/1 alin. (4)–(5): controlul ISM se efectuează într-un termen rezonabil, iar inspectorul este obligat să comunice subiectului controlat termenul estimativ de finalizare și, după caz, prelungirea motivată a acestuia. În acest fel, se asigură un echilibru între
--	---	--

	Analiza nu conține o evaluare completă a conformității proiectului cu standardele internaționale menționate (Convențiile OIM nr. 81, 129 și 155, precum și Directiva 89/391/CEE), și nu prezintă dovezi că actualul cadru procedural ar fi incompatibil cu acestea. În același timp, jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 87 din 05.07.20222) confirmă că Legea nr. 131/2012 permite inspectorilor să intervină prompt în cazuri de risc iminent, fără notificare prealabilă, ceea ce corespunde cerințelor internaționale relevante. Mai mult decât atât, Legea nr. 131/2012 deja a suferit unele modificări în ceea ce privește domeniul muncii, fiind reglementat temei distinct pentru efectuarea controalelor inopinate (art. 19 alin. (1) pct. 7). Urmarea celor menționate, în scopul realizării măsurii asumate în Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.260/2025, propunem ajustarea prevederilor Legii nr. 131/2012, astfel încât ISM să poată efectua controalele inopinate în regim de urgență, fără a exclude această entitate de sub cadrul normativ al Legii nr. 131/2012. Mai mult, potrivit reformei asumate în cadrul Agendei de reforme, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmează să elimine limitările din Legea nr.131/2012 care nu permit ISM să desfășoare controale inopinate, precum și să asigure alinierea Legii nr.131/2012 la prevederile Convenției OIM. Obiecții și propuneri punctuale: Cu titlu general, în scopul asigurării uniformității terminologice și a coerenței reglementării, se recomandă revizuirea textului proiectului de act normativ sub aspectul utilizării consecvente a termenilor „inspector”, „inspector de muncă”, precum și a noțiunilor „control”, „activitate de control”, „inspecție”, „verificare” și „inspectat”. La pct. 7 din proiect prin care se modifică art. 8:	necesitatea unei examinări complete a circumstanțelor și dreptul subiectului supus controlului la previzibilitate și la un control desfășurat într-un interval de timp justificat. Pentru a răspunde suplimentar preocupărilor exprimante în aviz, precizăm că aceste criterii vor fi detaliate în regulamentele interne ale ISM și în normele de aplicare, care vor stabili plafoane orientative și proceduri clare de calcul al termenului în funcție de tipul de control (planificat/inopinat, tematic/complet), nivelul de risc, numărul de salariați implicați, istoricul de neconformare și numărul de locații verificate. Regulamentele vor prevedea, de asemenea, obligația de raportare internă pentru controalele care depășesc un anumit prag de durată și posibilitatea verificării ulterioare a justificării termenului în cadrul controlului intern și al Consiliului consultativ tripartit. În acest mod, „termenul rezonabil” este ancorat într-un set de criterii verificabile și într-un mecanism de supraveghere internă, ceea ce răspunde riscului de controale „deschise” pe termen nedeterminat, fără a reintroduce o limită formală rigidă care ar putea împiedica documentarea completă a cazurilor complexe și ar fi dificil de conciliat cu obligațiile din Convențiile OIM nr. 81 și 129. „La articolul 11¹ va avea următorul cuprins: Articolul 11¹. Modul de efectuare a controlului de stat asupra respectării actelor normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă (1) Controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă are ca scop îndeplinirea funcțiilor prevăzute la articolul 4 și se reglementează de dispozițiile prezentei legi, ale codului contravențional și ale normelor de aplicare. (2) Acțiunea de control se inițiază în temeiul delegației de control emise de directorul sau directorul adjunct al Inspectoratului de Stat al Muncii, ca urmare a planurilor de control, a cererii motivate din partea altor organe, a plângerii sau
--	--	---

	La alin. (1) textul „au statutul de funcționar public” se va exclude, or art. 7 alin. 2 stabilește în mod clar că „inspectorii de muncă din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii au statut de funcționar public”. Prin urmare, includerea aceleiași mențiuni în art. 8 nu adaugă valoare juridică suplimentară; La alin. (1) lit. a) se propune excluderea textului „și să rămână acolo”, întrucât menținerea acestei sintagme poate genera interpretări abuzive privind durata și limitele prezenței inspectorului de muncă în spațiul supus controlului. Totodată, se menționează că, potrivit Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 81 privind inspecția muncii și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură, dreptul inspectorului se referă exclusiv la accesul liber, fără notificare prealabilă, în orice moment al zilei sau al nopții, în unitățile supuse inspecției, fără a include o prerogativă expresă de a „rămâne” în spațiul inspectat. În consecință, pentru a asigura conformitatea textului cu prevederile convențiilor internaționale menționate și pentru a preveni eventuale riscuri de interpretare extensivă ori abuzivă a normei, se recomandă excluderea sintagmei „și să rămână acolo” din conținutul literei a). La alin. (2) se va revedea textul „, asigurându-se că i se pun la dispoziție o cameră de serviciu, mijloace de comunicare și transport în limitele unității aflate sub control.” Întrucât acestea ar putea fi excesive, or Convențiile OIM nu cer angajatorului să pună la dispoziția inspectorului o „cameră” sau „mijloace de transport”, doar să coopereze și să furnizeze informațiile și accesul necesar. În această situație, în cazul în care este important păstrarea normei propuse în proiect se va completa cu textul „, în măsura în care acest sprijin nu împiedică funcționarea normală a unității.” La pct. 10 din proiect prin care se modifică art. 111 :	la inițiativa inspectorilor de muncă prin notă de motivare. În orice caz, acțiunea Inspectoratului Muncii se va desfășura fără notificare prealabilă. (3) Delegația de control va conține, în mod obligatoriu: a) numărul și data emiterii; b) denumirea completă a Inspectoratului de Stat al Muncii; c) temeiul legal al efectuării controlului, cu indicarea expresă a motivelor inițierii controlului; d) temeiul inițierii acestuia; e) numele, prenumele, funcția și numărul legitimației inspectorilor de muncă desemnați; f) datele de identificare ale persoanei juridice sau fizice supuse controlului (denumirea/numele, IDNO/codul fiscal, sediul sau locul desfășurării activității); g) obiectul și scopul controlului, inclusiv domeniul de control și aspectele ce urmează a fi examinate; h) data începerii controlului și durata estimată a acestuia; i) mențiunea privind dreptul de contestare a actelor emise în cadrul controlului, potrivit legislației în vigoare. (4) Indiferent de temeiul sau tipul controlului, acțiunea de control se desfășoară într-un termen rezonabil, stabilit de inspectorii de muncă în funcție de natura, volumul și complexitatea controlului efectuat, de necesitatea efectuării analizelor, expertizelor sau consultărilor suplimentare, precum și de gradul de cooperare al persoanei supuse controlului. (5) La inițierea controlului, inspectorul de muncă notifică persoanei supuse controlului termenul estimativ de finalizare a activității de control, cu mențiunea că acesta poate fi ajustat în funcție de circumstanțele apărute pe parcursul controlului. (6) În cazul în care, pe parcursul controlului, apare necesitatea extinderii controlului pentru documentarea completă a faptelor,
--	--	--

	La alineatul (8) se recomandă înlocuirea verbului „dispune de” cu „utilizează” (sau, alternativ, „se ghidează de”), întrucât termenul „dispune” are o semnificație juridică ce presupune posesia sau controlul asupra informațiilor, ceea ce nu reflectă exact natura competenței Inspectoratului de Stat al Muncii. La alin. (9) se va revedea prin prisma art. 76 din Codul administrativ nr. 116/2018	inspectorii de muncă informează persoana supusă controlului despre prelungirea termenului estimativ și motivele acesteia, printr-o notificare scrisă, aprobată de directorul Inspectoratului de Stat al Muncii. (7) Termenul total al controlului nu poate depăși perioada necesară atingerii scopului acestuia și trebuie să respecte principiile proporționalității, eficienței și transparenței.” Cu referire la obiecția privind art. 11/1 alin. (9) de a se revedea prin prisma art. 76 din Codul administrativ nr. 116/2018, se acceptă. La articolul 11¹ alineatul (9) se exclude. Se acceptă reglementarea unor mecanisme de supraveghere și control intern asupra practicii ISM, cu referire la obiecția privind extinderea discreției inspectorilor fără un mecanism suficient de supraveghere internă, pentru a răspunde criticilor referitoare la lipsa unor mecanisme de supraveghere și control intern asupra practicii ISM, se propune instituirea, prin noul art. 11⁸, a Consiliului consultativ tripartit al Inspectoratului de Stat al Muncii. Acest organism, compus din reprezentanți ai Guvernului, patronatelor și sindicatelor, are rolul de a examina periodic practica de control, de a aviza metodologiile și listele de verificare și de a formula recomandări pentru uniformizarea și proporționalitatea intervențiilor ISM. Deși nu diminuează competențele legale ale inspectorilor, Consiliul introduce un nivel suplimentar de transparență și de responsabilizare. „Legea se completează cu articolul 11⁸, care va avea următorul cuprins: Articolul 11⁸ – Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de stat al muncii
--	--	--

			(1) În vederea asigurării participării instituționale a celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale la exercitarea funcțiilor atribuite sistemului de control asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă, se instituie Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de Stat al Muncii (denumit în continuare „Consiliul”), organism cu rol de dialog social și de orientare strategică. (2) Consiliul este compus din reprezentanți ai Inspectoratului de Stat al Muncii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale. Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură prezidarea ședințelor în perioada inițială de funcționare. (3) Consiliul are rol consultativ la nivel de strategie și practică operațională, inclusiv în ceea ce privește priorități și metodologii bazate pe risc, măsuri preventive de securitate și sănătate în muncă, standarde de integritate și transparență, precum și îmbunătățiri procedurale și ghiduri. Recomandările Consiliului sunt implementate de Inspectoratul de Stat al Muncii prin ordine și instrucțiuni interne ale directorului, în măsura în care nu contravin legii și se încadrează în bugetul aprobat. (4) Consiliul se întrunește trimestrial. Ședințe extraordinare pot fi convocate potrivit regulamentului propriu. Consiliul nu intervine în controale în curs. Deliberările se fac pe date agregate, cu interdicția de a divulga identitatea petiționarilor sau informații care ar permite identificarea acestora. Prevederile prezentului articol nu aduc atingere independenței inspectorilor de muncă și nu substituie căile legale de atac. (5) Organizarea, cvorumul, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariatul, regimul documentelor și regulile
--	--	--	--

			de etică și confidențialitate se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului.” În rest, propunerile nu se acceptă, pentru motivele de mai jos. Cu referire la propunerea privind păstrarea Inspectoratului de Stat al Muncii în sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012, în locul unui regim special în Legea nr. 140/2001, aceasta nu se acceptă. Convențiile OIM nr. 81 și 129 prevăd că inspecția muncii trebuie să fie un mecanism specializat, cu independență funcțională, cu dreptul de a stabili frecvența și momentele vizitelor „atât de des și atât de amănunțit cât este necesar” pentru protecția salariaților. Spiritul acestor convenții este ca inspecția muncii să nu fie supusă unor constrângeri procedurale generale care ar relativiza prioritatea protecției dreptului la muncă și la securitate și sănătate în muncă. Regimul detaliat al Legii nr. 131/2012 bazat pe Registrul de stat al controalelor, planificări anuale, restricții de frecvență este adecvat pentru controalele economice generale, dar nu pentru un organ specializat însărcinat cu protecția unui drept fundamental. Din acest motiv, reformarea integrală a Legii nr. 140/2001 și scoaterea ISM din mecanismul procedural general sunt opțiunea legislativă necesară pentru a asigura conformitatea deplină cu Convențiile OIM și cu Agenda de reforme, care cere „eliminarea limitărilor prevăzute de Legea nr. 131/2012” asupra ISM, nu adaptări marginale ale acesteia. Cu referire la propunerea privind menținerea aplicabilității principiilor generale din Legea nr. 131/2012 (proportionalitate, transparență, planificare, control unic, utilizarea RSC și a listelor de verificare) pentru ISM, aceasta nu se acceptă. Proiectul nu elimină principiile, ci le relochează și adaptează în Legea nr. 140/2001, prin noul articol 2¹ (principii de activitate), prin instituirea capitolului privind drepturile subiectului controlului și a mecanismului planului de remediere. În felul acesta se mențin garanțiile de proportionalitate și transparență, dar într-un cadru conceput special pentru inspecția muncii.
--	--	--	--

			Convențiile OIM nu cer utilizarea unui anumit tip de registru sau a unor liste de verificare standardizate; ele cer, în esență, inspecții eficiente, independente și orientate spre protecția salariaților. Instrumente precum Registrul de Stat al Controalelor sau listele de verificare rămân posibile ca instrumente interne de management și planificare a riscurilor, dar nu pot fi menținute ca obligativitate juridică externă în forma în care limitează capacitatea ISM de a reacționa prompt la situații periculoase sau la munca nedeclarată. Cu referire la propunerea privind introducerea unei interdicții a controalelor repetate pentru același obiect și perioadă, precum și la cea privind obligativitatea utilizării platformei electronice de control, acestea nu se acceptă. Convențiile OIM nr. 81 și 129 pornesc de la ideea că inspectorii trebuie să poată vizita același loc de muncă „de câte ori este necesar”, în funcție de riscuri, de istoricul angajatorului și de gravitatea încălcărilor. O interdicție legală de principiu a controalelor repetate ar fi incompatibilă cu acest spirit, mai ales în domenii sensibile (muncă nedeclarată, exploatare, securitate și sănătate în muncă). Cât privește platforma electronică de control, proiectul nu exclude în mod absolut utilizarea instrumentelor digitale, ci doar nu le reglementează la nivel de lege specială. Modul concret de evidență și raportare electronică poate fi stabilit prin acte subordonate Guvernului, cu respectarea cerințelor de confidențialitate impuse de Convențiile OIM (inclusiv protecția identității persoanelor care depun plângeri). Cu referire la propunerile privind limitarea dreptului inspectorilor de a intra în orice moment în spațiile de muncă și de a dispune suspendarea activității până la decizia definitivă a instanței, acestea nu se acceptă. Dreptul inspectorilor de muncă de a pătrunde fără notificare prealabilă, la orice oră, într-un loc de muncă nu este o invenție a proiectului, ci rezultă direct din textele și din spiritul Convențiilor OIM nr. 81 și 129, care consacră accesul liber și
--	--	--	---

			neanunțat ca element definitoriu al inspecției muncii. Un regim în care accesul ar fi condiționat de reguli de notificare sau planificare identice cu cele ale altor organe de control ar fi, în practică, incompatibil cu aceste convenții (în special în combaterea muncii nedeclarate și a riscurilor grave pentru securitatea și sănătatea în muncă). Suspendarea activității în cazuri grave este, la rândul ei, un instrument prevăzut de standardele internaționale, pentru situații în care continuarea activității prezintă risc major pentru viața sau sănătatea angajaților. Proiectul echilibrează această putere prin introducerea planului de remediere, prin înscrierea principiului proporționalității în Legea nr. 140/2001 și prin controlul ulterior al instanței de judecată. Cu referire la propunerea privind eliminarea sau atenuarea obligațiilor antreprenorilor de a pune la dispoziția inspectorilor documente, spații adecvate și mijloace necesare desfășurării controlului, aceasta nu se acceptă. Convențiile OIM pornesc de la premisa că statul trebuie să asigure resurse adecvate inspecției, iar angajatorii trebuie să coopereze efectiv cu inspectorii. Posibilitatea de a avea un spațiu separat pentru examinarea documentelor și pentru discuții confidențiale cu salariații nu este un „transfer de costuri”, ci o condiție minimă pentru ca inspecția să fie eficientă și pentru ca salariații să poată relata liber încălcările. Textul propus de proiect nu obligă angajatorii să asigure facilități nelimitate sau disproporționate; obligațiile sunt interpretate în lumina principiilor generale ale dreptului civil și administrativ și sub controlul instanței. Introducerea unei formule adăugate de tip „în măsura în care nu împiedică funcționarea normală a unității” ar relativiza obligația de cooperare și ar permite refuzuri abuzive, contrare spiritului Convențiilor OIM. Cu referire la propunerea privind menținerea integrală a mecanismelor de contestare din Legea nr. 131/2012, inclusiv în ceea ce privește procedura prealabilă și raportarea la Registrul de Stat al Controalelor, aceasta nu se acceptă.
--	--	--	--

			Proiectul instituie în Legea nr. 140/2001 un capitol distinct privind drepturile subiectului supus controlului și o procedură clară de contestare administrativă, urmată de acces la instanța de contencios administrativ. Acest model corespunde standardelor generale de drept administrativ și asigură un echilibru rezonabil între eficiența inspecției și dreptul agentului economic la un recurs efectiv. Convențiile OIM nu impun o anumită structură a căilor de atac, ci se concentrează pe independența și eficiența inspecției. Instituirea unui regim special în Legea nr. 140/2001, fără copierea mecanică a tuturor mecanismelor din Legea nr. 131/2012, este tocmai expresia specializării inspecției muncii și a alinierii la spiritul Convențiilor.
2.	Ministerul Finanțelor 07/2-03/162/1588 din 14.11.2025	La indicația Cancelariei de Stat nr. DGPȘG-1509-18-69-48 din 5 noiembrie 2025, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr.131/2012 privind controlul de stat) (număr unic 834/MMPS/2025) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele. La Art. I din proiectul de lege Se recomandă reformularea pct. 2 din considerentul că acestea nu reprezintă „principii de activitate” ca termen, dar ca descriere a metodei de implementare. La pct.5, subpunctul 5.2 accentuăm că, structura și numărul de salariați ai Inspectoratului de Stat al Muncii se stabilesc de către Guvern. În acest sens criteriile stabilite la noul alin. (2) ce vine să completeze art. 6 din Legea nr. 140/2001 se consideră neargumentate și se propune de exclus. Totodată, propunem revizuirea textului proiectului, ținându-se cont de reglementările conținute la Capitolul IV, Secțiunea 2 din Legea nr.100/2017.	Cu referire la propunerea privind reformularea pct. 2 de la Art. I pe motiv că elementele indicate „nu reprezintă principii, ci metode de implementare”, aceasta nu se acceptă. Scopul noului articol 2¹ este de a ancora, la nivel de lege, modul de funcționare a inspecției muncii în logica Convențiilor OIM nr. 81 și nr. 129, care nu se limitează la independența formală a inspectorilor, ci cer un set de orientări de fond pentru desfășurarea activității, caracter preventiv, abordare sistematică, cooperare cu partenerii sociali, proporționalitate între mijloacele de control și riscurile pentru salariați. Formulările din pct. 2 descriu tocmai aceste direcții de acțiune obligatorii pentru ISM, adică principii operaționale ale activității de inspecție, nu simple „metode” tehnice. Eliminarea sau relativizarea lor ar slăbi forța normativă a Legii nr. 140/2001 și ar îndepărta-o de spiritul Convențiilor OIM, care solicită un cadru clar și previzibil pentru modul în care inspectorii își exercită misiunea de protecție a lucrătorilor. Cu referire la propunerea privind excluderea noului alin. (2) al art. 6 din Legea nr. 140/2001, pe motiv că structura și numărul de salariați ai ISM se stabilesc de Guvern și criteriile ar fi „neargumentate”, aceasta nu se acceptă.

		Reieșind din cele expuse, proiectul urmează a fi ajustat.	Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129 obligă statul să asigure un număr suficient de inspectori și resurse adecvate, raportate la volumul de activitate, la riscurile existente și la necesitatea unor vizite „atât de dese și atât de amănunțite cât este necesar” pentru protecția efectivă a salariaților. Introducerea în lege a unor criterii generale (număr de unități controlate, domenii de risc, teritoriu acoperit etc.) nu restrânge competența Guvernului de a stabili efectivul, ci îl orientează conform acestor standarde internaționale, evitând subdimensionarea cronică a inspecției muncii. Excluderea acestor repere ar transforma obligația internațională de asigurare a resurselor adecvate într-o noțiune pur declarativă, lăsată exclusiv la discreția bugetară anuală, ceea ce contravine spiritului Convențiilor OIM, care tratează inspecția muncii ca serviciu public esențial pentru garantarea unui drept fundamental, nu ca o structură care poate fi redusă fără criterii. Cu referire la propunerea privind revizuirea generală a textului proiectului în raport cu Capitolul IV, Secțiunea 2 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, aceasta nu se acceptă în sensul schimbării soluțiilor de reglementare. Proiectul de lege a fost elaborat având în vedere cerințele de tehnică legislativă, iar eventuale ajustări strict redacționale (armonizarea unor formulări, corelări formale) pot fi operate în procesul de definitivare, fără a afecta concepția de fond. Observația Ministerului Finanțelor este de natură generală și nu indică o încălcare concretă care ar impune renunțarea la regimul special al inspecției muncii. Din perspectiva Convențiilor OIM nr. 81 și nr. 129, prioritară este existența unui cadru normativ clar și eficient pentru inspecția muncii, care să asigure independența funcțională, accesul liber la locurile de muncă și posibilitatea unor controale suficient de frecvente și profunde. Aceste obiective sunt atinse prin arhitectura propusă a Legii nr. 140/2001; ele nu sunt puse în discuție de eventuale rafinări de tehnică legislativă, care pot fi analizate punctual, fără a modifica soluțiile normative esențiale.
--	--	--	---

3.	Ministerul Justiției Nr. 04/2-11444 din 21.11.2025	Urmare examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat) (număr unic 834/MMPS/2025), comunicăm următoarele. Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, scopul proiectului de lege este armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Proiectul urmărește crearea unui mecanism unitar și coerent de efectuare a controlului de stat în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, care să asigure echilibrul dintre necesitatea exercitării funcției de supraveghere a statului și protecția drepturilor subiecților supuși controlului. De asemenea, proiectul are ca scop alinierea practicilor Inspectoratului de Stat al Muncii la standardele internaționale promovate de Organizația Internațională a Muncii, în special la prevederile Convenției nr. 81 privind inspecția muncii și Convenției nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest sens, modificările propuse consolidează rolul Inspectoratului de Stat al Muncii ca autoritate independentă, imparțială și competentă, capabilă să asigure respectarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă precum și protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor. În esență, proiectul de lege reprezintă o reformă structurală a Legii nr. 140/2001, care nu se limitează la actualizarea terminologiei sau la simpla includere a normelor procedurale, ci urmărește o modernizare conceptuală a regimului inspecției muncii, astfel încât activitatea inspectorilor să se desfășoare într-un cadru clar, predictibil și echitabil pentru toate părțile implicate.	Se acceptă următoarele obiecții/propuneri din avizul Ministerului Justiției: 140/2001; – excludere sintagmei cu referire la „ordinea socială”; - modificarea articolului 7 alineatul (3) prin excluderea sintagmei „alte domenii relevante”; – modificarea articolului 8¹ alineatul (1) litera e) prin excluderea termenului „neconformități corporative”. Cu referire la obiecția generală privind nota de fundamentare, potrivit căreia argumentele ar fi prea „declarative” și nu ar prezenta suficient carențele legislative actuale, apreciem că această observație vizează mai curând nivelul de detaliu al justificării, nu însă oportunitatea sau constituționalitatea soluțiilor propuse. Nota de fundamentare va fi completată cu date statistice și elemente suplimentare privind neajunsurile cadrului actual (inclusiv suprapunerea Legii nr. 131/2012 cu Legea nr. 140/2001 și dificultățile în combaterea muncii nedecarate), dar aceste ajustări nu impun modificarea concepției proiectului. Cu referire la obiecția privind denumirea articolului 4, care ar trebui, în opinia avizatorului, să fie ajustată pentru a reflecta faptul că norma conține „funcții” și nu „atribuții”, nu se consideră necesară revizuirea. În practica de tehnică legislativă, diferența între „funcții” și „atribuții” la nivel de titlu nu produce efecte juridice proprii, esențial fiind conținutul alineatelor. Textul articolului precizează în mod clar rolul ISM ca autoritate de inspecție a muncii și enumeră funcțiile principale, într-o structură coerentă cu restul legii. Cu privire la recomandarea de a înlocui noțiunea de „lucrător” cu „salarat” în tot textul Legii nr. 140/2001, poziția noastră este de a nu o accepta, din considerente de fond legate de sfera de protecție a inspecției muncii și de alinierea la standardele internaționale și europene.
----	---	--	--

	Raționamentele autorului proiectului reflectate în nota de fundamentare reflectă declarativ condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ. Nota de fundamentare nu conține argumente suficiente și fundamentare temeinică asupra tuturor soluțiilor normative propuse. Astfel, atenționăm că, nu este clară intenția autorului de a modifica activitatea actuală de control al Inspectoratului de Stat al Muncii, cu prezentarea unor date în ceea ce privește carențele legislative care împiedică în prezent desfășurarea controalelor. Analizat prin prisma Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, expunem următoarele obiecții și recomandări. La Art. I - Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii: La pct. 1, ce vizează art. 1, atenționăm că, Legea supusă amendării operează cu noțiunea ”salariați” și nu „lucrători”. Astfel, recomandăm de a uniformiza noțiunea utilizată în tot textul actului normativ. La fel, soluția normativă propusă la art. 1 alin. (2) din lege necesită a fi reformulată cu respectarea principiului clarității normei juridice. Astfel, textul „în raport cu autoritățile administrației publice centrale și locale și cu persoanele obligate sau responsabile care răspund de respectarea normelor de ordine socială”, este ambiguu în ceea ce privește exercitarea controlului de stat de către Inspectoratul de Stat al Muncii în aceste entități. La pct. 3, ce modifică art. 4, atenționăm că, denumirea articolului urmează a fi adusă în concordanță cu conținutul acestuia, or, autorul propune funcții ale Inspectoratului de Stat al Muncii și nu atribuții.	Prin reforma Legii nr. 140/2001 se urmărește trecerea de la o abordare formal-contractuală la una funcțională a inspecției muncii. Noțiunea de „salarat” din Codul muncii se referă, în esență, la persoana fizică ce prestează muncă în temeiul unui contract individual de muncă. Or, în practică, Inspectoratul de Stat al Muncii se confruntă frecvent cu situații de muncă nedeclarată, pseudo-contracte civile, prestatori „independenți” folosiți în locul contractului de muncă, stagiați, ucenici sau alte forme atipice de prestare a muncii. Dacă legea specială ar utiliza exclusiv noțiunea de „salarat”, există riscul ca o parte din aceste persoane să fie formal scoase în afara sferei de protecție, iar angajatorii cu practici abuzive să invoce faptul că persoanele găsite la locul de muncă nu sunt „salariați” în sens strict, pentru a contesta competența ISM sau măsurile dispuse. Cu referire la obiecția privind articolul 5 alineatul (3) și propunerea de excludere a acestei norme ca fiind „inoportună”, menținem reglementarea. Alineatele (1) și (2) consacră obligația generală de cooperare a autorităților cu ISM, iar alineatul (3) detaliază forme concrete ale acestei cooperări (schimb de date, informare reciprocă, coordonare instituțională). Această precizare este necesară pentru a evita situațiile în care obligația generală rămâne pur declarativă, în special în domenii sensibile (muncă nedeclarată, securitate și sănătate în muncă), unde accesul la datele altor autorități este determinant pentru eficiența inspecției.
--	--	--

	La pct. 4, cu referire la modificarea art. 5 alin. (3) semnalăm că, norma este inoportună, or, prin conținutul alin. (1) și (2) legiuitorul obligă autoritățile administrației publice centrale și locale să colaboreze cu Inspectoratul de Stat al Muncii. Totodată, recomandăm reformularea denumirii articolului 5 în raport cu conținutul normelor inserate în acest articol. La pct. 5, ce modifică art. 6, soluția normativă propusă la alin. (2) nu poate fi susținută, or, criteriile propuse de autor la stabilirea structurii și numărului de salariați nu poate face corp comun cu legea respectivă, Guvernul fiind autoritatea care va stabili structura și numărul salariaților la Inspectoratului de stat al Muncii. Astfel de criterii pot fi incluse în dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului. La pct. 6, privind art. 7 alin. (3) considerăm că norma privind studiile necesare pentru a accede în funcția de inspector de muncă, în special studii superioare în alte domenii relevante pentru activitatea de control, nu corespunde principiului clarității și predictibilității normei juridice, fapt pentru care recomandăm reformularea acesteia. La pct. 7, ce vizează art. 8, remarcăm caracterul echivoc al unor soluții legislative privind drepturile inspectorului de muncă. Astfel, la alin. (2) semnalăm că, cazurile în care nu va fi notificat angajatorul sau reprezentantul acestuia cu privire la prezența inspectorului conțin o formulare ambiguă, iar ca urmare subiecții acestor reglementări pot admite eventual interpretări abuzive la aplicarea lor. La pct. 8, ce modifică art. 81:	Cu referire la obiecția privind articolul 6 alineatul (2), unde se critică introducerea criteriilor pentru stabilirea structurii și numărului de salariați ai ISM, menținem soluția. Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129 impun statului obligația de a asigura un număr suficient de inspectori, raportat la volumul de activitate, riscuri și necesitatea unor vizite „atât de dese și atât de amănunțite cât este necesar”. Criteriile generale din alineatul (2) nu limitează discreția Guvernului, ci oferă repere obligatorii pentru a evita subdimensionarea sistematică a ISM. Mutarea acestor criterii în dispozițiile tranzitorii, cum se sugerează, ar avea drept efect transformarea lor într-o reglementare trecătoare, în timp ce obligația de asigurare a capacității adecvate este una permanentă. Cu referire la obiecția privind articolul 7 alineatul (3), în afara elementului acceptat (excluderea sintagmei „alte domenii relevante”), menținem filosofia generală a normei. Exigența de studii superioare într-un domeniu clar definit pentru funcția de inspector de muncă este deja prevăzută și este compatibilă cu standardele OIM privind competența profesională a inspectorilor. Eliminarea formulării vagi rezolvă problema de claritate; nu este necesară o limitare suplimentară a domeniilor de studii, care s-ar putea dovedi prea restrictivă în raport cu complexitatea actuală a inspecției muncii (care implică dimensiuni juridice, economice, tehnice și de securitate și sănătate în muncă).
--	---	---

	La alin. (1) lit. d), pentru previzibilitatea normei, sugerăm ca norma în partea ce ține de retragerea autorizației (licenței) să fie reformulată astfel încât să fie clar că la aplicarea măsurii respective vor fi respectate prevederile legale privind retragerea autorizației sau licenței de desfășurare a activității angajatorului. La fel, se va ține cont de faptul că motivul de retragere a actului permisiv propus de autorul proiectului să nu fie în contradicție cu art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind <i>reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător</i>. La alin. (1) lit. e), semnalăm că norma propusă este improprie cadrului normativ al Republicii Moldova, fiind necesară revederea și reformularea acesteia. În special, remarcăm expresiile „să trimită un raport”, „organele judiciare”, „neconformități corporative”. La alin. (6) menționăm că, norma nu corespunde obiectului de reglementare al articolului. La pct. 10, privind art. 111 : La alin. (1), pentru respectarea exigențelor de redactare și unității de stil, recomandăm reformularea expresiilor „se reglementează”, „ale normelor de aplicare”. La alin. (2) norma propusă are un conținut defectuos. Astfel, semnalăm că, norma nu conține o claritate în ceea ce privește temeiul și tipul controlului. Delegația de control reprezintă un act în baza căruia se inițiază controlul. Temeiurile efectuării controalelor și tipurile acestor controale urmează a fi redactate cu claritate și previzibilitate, care presupune ca norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie. În context menționăm că, respectarea actelor normative implică o obligație a autorului de a reglementa prin texte clare și precise, iar norma trebuie să fie previzibilă și accesibilă. Obiecția este valabilă situației similare de la alin. (3) lit. c).	Cu referire la obiecțiile privind articolul 8 alineatul (2) și critica asupra „formulării ambigue” a cazurilor în care angajatorul nu este notificat, nu se acceptă modificarea de principiu. Noul regim pornește de la cerința Convențiilor OIM nr. 81 și 129 ca inspecția muncii să poată interveni neanunțat, la orice oră, în locurile de muncă, mai ales pentru identificarea muncii nedeclarate și a riscurilor grave pentru viață și sănătate. Textul proiectului leagă lipsa notificării de situații obiective (control inopinat, risc iminent, indicii serioase de încălcare) și este dublat de obligațiile inspectorilor de a se legitima, de a prezenta delegația și de a respecta drepturile subiectului supus controlului. Riscul de „interpretări abuzive” este atenuat prin procedurile interne și prin controlul instanței asupra actelor ISM, nu prin reintroducerea obligativității notificării care ar contraveni spiritului convențiilor OIM. Cu referire la obiecția privind articolul 81 alineatul (1) litera d), unde se solicită o reformulare pentru a evita contradicția cu Legea nr. 160/2011, se menține soluția de fond. Textul nu instituie o competență directă a ISM de a retrage licențe sau autorizații, ci stabilește dreptul de a solicita autorităților competente retragerea actului permisiv în caz de neînlturare intenționată a încălcărilor constatate. Această formulare poate fi armonizată, la nivel tehnic, cu terminologia Legii nr. 160/2011 prin corelări de redactare, fără a modifica esența măsurii. Nu se impune, așadar, schimbarea concepției normei, ci doar, eventual, o ajustare redacțională care va fi operată în etapa de definitivare. Cu referire la obiecția asupra alineatului (6) al articolului 81, potrivit căreia norma „nu corespunde obiectului de reglementare al articolului”, menținem soluția normativă. Alineatul (6) califică expres obstrucționarea controlului drept faptă sancționabilă, făcând trimitere la Codul contravențional. Această prevedere completează logic paleta de măsuri reglementate în articol și este în concordanță cu cerințele OIM ca statele să prevadă sancțiuni eficiente pentru împiedicarea activității de inspecție.
--	---	---

	Totodată, semnalăm că, nenotificarea prealabilă a acțiunilor de control de orice tip este discutabilă. Autorul proiectului nu a motivat suficient necesitatea limitării în drepturi a angajatorului de a fi notificat în legătură cu efectuarea unui control planificat sau a unui control la inițiativa inspectorului. În contextul obiecțiilor privind previzibilitatea normei juridice, sugerăm necesitatea reformulării conținutului alin. (4). La alin. (7) remarcăm caracterul echivoc al soluției legislative privind termenul controlului, care poate genera o aplicare abuzivă din partea inspectorului. La alin. (8) atenționăm că, norma privind efectuarea unui control fără deținerea prealabilă a delegației de control este conceptual discutabilă. Or, nu este modul în care inspectorul ar putea constata „încălcări flagrante” ale legislației înainte de a efectua controlul propriu-zis. Totodată, procedura propusă de efectuare a unui astfel de control, fără delegație de control și „formalizarea ulterioară a mijloacelor de probă” nu poate fi admisă în contextul prevederilor normative propuse de autor la alin. (8). La pct. 11, ce modifică art. 112 : La alin. (1) nu este clară intenția autorului în ceea ce privește „activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii se desfășoară în mod prioritar”. La alin. (2) reiterăm obiecțiile expuse anterior referitor la lipsa de claritate și motivare a soluției normative privind lipsa notificării prealabile a controlului. La alin. (3) norma propusă generează o neclaritate în ceea ce privește în ce caz pot fi „utilizate listele”. La alin. (4) recomandăm reformularea normei, în partea ce oferă dreptul inspectorului „de a întreprinde orice acțiune de investigare” și „pot lua orice măsură pe care o consideră adecvată” poate genera o aplicabilitate abuzivă și încălcarea sau restrângerea unor drepturi ale persoanei supuse controlului.	Cu referire la obiecțiile privind articolul 111, inclusiv cele legate de formulările din alineatul (1), de „conținutul defectuos” al alineatului (2), de lipsa notificării prealabile, de formularea alineatului (4) și de „caracterul echivoc” al alineatului (7), se menține structura propusă. Alineatul (1) stabilește în mod clar izvoarele normative aplicabile controlului ISM (prezenta lege, Codul contravențional, normele de aplicare), iar alineatul (2) descrie tipurile de temeuri (planuri, cereri ale altor organe, plângeri, inițiativa inspectorilor) în corelație directă cu delegația de control. Exigența notificării prealabile este, din nou, incompatibilă cu inspecția muncii în sensul Convențiilor OIM, care cer posibilitatea unor vizite neanunțate. În ceea ce privește „termenul rezonabil” al controlului, suplimentar față de textul legii, acesta va fi detaliat în regulamentele interne ale ISM, pe baza unor criterii obiective (tipul controlului, riscul, numărul de salariați, istoricul de neconformare), ceea ce răspunde preocupărilor privind previzibilitatea și evitarea controalelor de durată nedeterminată. Cu referire la obiecția punctuală privind alineatul (8) al articolului 111, care critică posibilitatea efectuării unui control fără delegație prealabilă în cazul „încălcărilor flagrante”, nu se acceptă eliminarea soluției. Scopul acestei norme este de a permite inspectorului, aflat fortuit în fața unei situații evidente de pericol sau încălcare gravă, să intervină imediat pentru a proteja viața și sănătatea lucrătorilor, urmând ca formalizarea delegației și a mijloacelor de probă să aibă loc imediat după aceea. Vorbim de o excepție strictă, legată de noțiunea de „încălcare flagrantă”, care va fi definită și în actele subsecvente și supusă unui control intern riguros. Eliminarea completă a acestei posibilități ar priva inspecția muncii de un instrument indispensabil pentru prevenirea unor consecințe grave.
--	---	---

	La alin. (5) semnalăm ca o neclaritate în aplicarea normei respective în cazul în care controlul va fi efectuat fără delegație de control (art. 111). Sub aspect redacțional, punctele 10 și 11 urmează a fi comasate, având în vedere că modifică articole ordonate consecutiv. La pct. 12, referitor la art. 116, ca obiecție generală semnalăm că normele privind întocmirea și legalitatea procesului-verbal de control urmează a fi uniformizate în raport cu normele legislației în vigoare privind controlul de stat. La pct. 14, ce modifică art. 118 : La alin. (2) nu este motivată soluția normativă referitor la faptul că Ministerul Muncii și Protecției Sociale va asigura prezidarea în perioada inițială de funcționare. La fel, nu este clar cât va dura perioada respectivă și care autoritate va prelua prezidarea ședințelor. La alin. (5) menționăm că, norma nu este clară în ceea ce privește autoritatea emitentă a Regulamentului propus de autor. Cu titlu general, referitor la diviziunile alineatelor articolului se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform cărora „Alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.”.	Cu referire la obiecțiile privind articolul 112, inclusiv neclaritatea percepută la alineatul (1) („activitatea ISM se desfășoară în mod prioritar”), reiterarea dezacordului cu lipsa notificării la alineatul (2), utilizarea listelor la alineatul (3), formulările „orice acțiune de investigare” și „orice măsură adecvată” la alineatul (4) și corelația cu delegația de control la alineatul (5), menținem viziunea propusă. Sintagma „în mod prioritar” exprimă prioritizarea controalelor pe baza riscului pentru securitate și sănătate în muncă și pentru drepturile salariaților, nu o derogare de la legalitate. Listele de verificare sunt prevăzute ca instrumente de lucru ale ISM, fără a limita competențele inspectorilor, iar textul va fi interpretat în lumina principiului proporționalității și a obligațiilor procedurale din restul legii. Formulările privind „orice acțiune de investigare” și „orice măsură adecvată” sunt, de asemenea, raportate la cadrul legal general și la tipurile de măsuri enumerate în alte articole; ele nu conferă un drept nelimitat, ci încadrează activitatea inspectorilor în limitele dreptului național și internațional aplicabil. Cu referire la recomandarea de comasare a punctelor 10 și 11 din proiect, întrucât modifică articole ordonate consecutiv, precum și la observațiile de tehnică legislativă privind structura alineatelor, numerotarea și stilul conform articolelor 51 și 54 din Legea nr. 100/2017, aceste remarci sunt reținute la nivel tehnico-redacțional, dar nu impun schimbarea soluțiilor de fond. În etapa de definitivare cu Direcția analiză, monitorizare și expertiză a actelor normative, textul va fi ajustat acolo unde este cazul pentru a corespunde exigențelor de formă, fără a altera arhitectura specială a inspecției muncii instituită prin proiect.
--	--	--

		Conținutul proiectului urmează a fi redat conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, fiind expus într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.	Cu referire la obiecția generală privind articolul 116 (procesul-verbal de control), unde se solicită „uniformizarea” cu regimul general al controlului de stat, menținem opțiunea pentru un model adaptat specificului ISM. Procesul-verbal de control în inspecția muncii are particularități dictate de natura drepturilor protejate (dreptul fundamental la securitate și sănătate în muncă, combaterea muncii nedecarate) și de necesitatea corelării imediate cu planul de remediere și cu procedura contravențională. Uniformizarea totală cu alte organe de control ar dilua aceste particularități și ar contraveni logicii lex specialis pe care o urmărește reforma. Cu referire la obiecțiile vizând articolul 118 alineatele (2) și (5), privind prezidarea inițială a Consiliului consultativ tripartit de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și autoritatea emitentă a Regulamentului de organizare și funcționare, menținem soluția de principiu. Prezidarea de către Minister în perioada inițială este justificată de rolul său de autor de politici în domeniul muncii și de necesitatea asigurării unei coordonări inițiale ferme până la consolidarea practicii Consiliului; ulterior, Regulamentul va putea prevede rotirea prezidării sau alte formule de echilibru, în limitele legii. În ceea ce privește Regulamentul, acesta urmează a fi emis prin act al Guvernului, în temeiul legii, iar formularea exactă va fi clarificată în procesul de definitivare, fără schimbarea rolului Consiliului și a funcției sale de mecanism de dialog și supraveghere soft asupra practicii ISM. Cu referire la recomandările generale privind stilul redactării (verbe la timpul prezent, formă afirmativă, caracter dispozitiv, eliminarea explicațiilor din textul normativ), reținem relevanța acestor principii, însă considerăm că proiectul, în ansamblu, respectă cerințele Legii nr. 100/2017. În cazurile în care, punctual, se va constata o formulare prea explicativă sau redundantă, aceasta va fi ajustată tehnic, fără a modifica soluțiile de reglementare esențiale ale reformei ISM.
--	--	--	---

4.	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova Nr. 05/1-68 din 12.11.2025	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM) a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat) număr unic 834/MMPS/2025 și comunică despre faptul că nu îl susține. În acest proiect sunt preluate unele norme juridice din Legea nr. 131/2012 și transferate către Legea nr. 140/2001 cu omiterea unor prevederi, mecanisme, proceduri. Considerăm inoportun acordarea posibilității inspectorilor de muncă de a iniția control în lipsa unei delegații și efectuarea controlului fără să fie anunțată prezența inspectorului în unitate. Aceste drepturi acordate vor duce la abuz din partea inspectorilor. Au fost omise un șir de norme cu privire la planificarea controlului și realizarea planului de control, iar faptul de a da prioritate controalelor inopinate față de cele planificate, îl considerăm inadmisibil. Având în vedere că controlul de stat trebuie să aibă, în primul rând, caracter consultativ, excluderea controalelor planificate va duce neapărat la schimbarea caracterului din consultativ în unul punitiv, ceea ce va pune presiune pe mediul de afaceri. Omiterea reglementărilor cu privire la frecvența controlului, va deschide posibilitatea inițierii abuzive a controalelor multiple la același agent economic. Proiectul prevede dreptul inspectorului de muncă de a întocmi Proces-verbal de control atât în format electronic cât și pe suport de hârtie. Odată cu excluderea obligației de a utiliza Registrul de Stat al Controalelor, se exclude orice asigurare a transparenței activității inspectorului și se aduce contribuție esențială la potențiale abuzuri prin posibilitatea mult mai ușoară de a manipula documentele aferente controlului.	Se acceptă consolidarea rolului preventiv și consultativ al ISM,, proiectul a fost completat cu dispoziții exprese privind planul de remediere. Planul de remediere devine instrumentul principal în cazul abaterilor ce pot fi corectate într-un termen rezonabil, oferind întreprinderii posibilitatea de a-și ajusta comportamentul fără aplicarea imediată a sancțiunii, în condițiile și limitele prevăzute de lege. Astfel, este întărită atât protecția agentului economic, cât și eficiența controlului, prin orientarea asupra corectării încălcărilor, nu doar asupra sancționării lor. „Articolul 8¹ va avea următorul cuprins: „Articolul 8¹. Măsurile aplicate în urma controlului de stat (1) La sfârșitul activității de control, inspectorii de muncă pot lua următoarele măsuri: a) să avertizeze și să solicite subiectului supus controlului, cu condiția să nu se cauzeze prejudicii directe salariaților, remedierea deficiențelor constatate și conformarea cu cerințele legislației muncii prin întocmirea unui plan de remediere, care conține măsurile de conformare, termenul de realizare și persoanele responsabile, conform art. 46¹ al Codului contravențional; b) să inițieze procedura de sancționare contravențională prin întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției, în condițiile Codului contravențional, inclusiv pentru faptele de obstrucționare a activității de control, atunci când constată încălcări ale dispozițiilor legislative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților; c) să propună suspendarea temporară a lucrărilor sau a activităților în caz de risc grav și iminent pentru siguranța sau sănătatea lucrătorilor, până la înlăturarea cauzelor, cu informarea
----	---	--	--

	Prin impunerea procedurii prealabile de contestare la directorul Inspectoratului de Stat al Muncii și limitarea dreptului agentului economic de adresare direct în instanța de judecată se îngreșește accesul la justiție, drept garantat de Constituția Republicii Moldova. Astfel, în cazurile în care vor fi aplicate măsuri restrictive în mod abuziv și disproporționat, agentul economic trebuie să aștepte mai mult de 30 de zile, ca să poată să se adreseze în instanță cel puțin pentru a suspenda aplicarea măsurilor dispuse în control. Ori în multe cazuri, suspendarea activității unui agent economic mai mult de 30 de zile, poate avea consecințe negative în activitate, cu impact inclusiv asupra salariilor. Modificările propuse nu conțin mecanisme prin care să se protejeze agentul economic de abuzurile inspectorilor. În mod general proiectul vine în disonanță cu prevederile Programului de Activitate a Guvernului în partea ce ține de relansarea economică. Totodată, CNPM consideră că toate autoritățile de control din țară trebuie să se ghideze de aceleași principii de bază la efectuarea controlului de stat, să acționeze în baza unor reguli generale care să fie clare, transparente și aplicabile, fără a pune presiune pe mediul de afaceri. Acest proiect poate crea precedent și pentru alte autorități cu atribuții de control. Reiterăm poziția CNPM expusă în procesul de preavizare: Inspectoratul de Stat al Muncii să nu fie scos de sub incidența Legii 131/2012 privind controlul de stat, iar oricare contradicții cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte (C81 și C 129) să fie implementate prin norme exprese în Legea nr. 131, fără modificări aduse Legii nr. 140/2001.	imediată a directorului Inspectoratului de Stat al Muncii, care este obligat să se adreseze în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida prescrierea suspendării în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător; d) să solicite autorităților competente ale administrației publice retragerea autorizației (licenței) de desfășurare a activității angajatorului pentru neîndeplinirea intenționată a cerințelor de eliminare a încălcărilor legislației muncii, constatate în urma controalelor repetate; e) să trimită un raport către organele fiscale sau judiciare atunci când constată neconformități corporative care pot constitui o infracțiune. (2) Inspectorul de muncă decide aplicarea planului de remediere sau inițierea sancțiunii contravenționale, în baza evaluării circumstanțelor concrete ale controlului, naturii și gravității încălcărilor, istoricului de conformare al angajatorului și gradului de cooperare manifestat în cadrul controlului. (3) Pe durata termenului stabilit în planul de remediere, inspectorul de muncă poate solicita prezentarea documentelor confirmative privind inițierea și realizarea acțiunilor de remediere. În cazul în care constată că angajatorul nu întreprinde măsuri suficiente sau nu respectă termenele indicate, inspectorul de muncă emite o atenționare scrisă privind necesitatea conformării cu planul de remediere. (4) În cazul în care, după atenționare, angajatorul continuă să nu realizeze măsurile de remediere, inspectorul de muncă este în drept să inițieze procedura de sancționare contravențională, conform prevederilor Codului contravențional.
--	--	--

			(5) Măsurile luate de inspectorul de muncă pot fi contestate în modul stabilit de Codul administrativ. (6) Acțiunile sau omisiunile care perturbă, întârzie sau împiedică exercitarea funcțiilor constituie obstrucționare a activității de control și se sancționează în conformitate cu prevederile Codului contravențional.” Se acceptă reglementarea unui mecanism de dialog pentru protecția salariaților și evitarea abuzurilor, astfel este reglementată activitatea Consiliului tripartit. Consiliul consultativ tripartit asigură un cadru permanent de consultare și monitorizare a modului în care sunt aplicate noile competențe ale ISM. Astfel, actorii economici și reprezentanții salariaților vor putea semnala în mod instituțional eventuale probleme de practică și vor contribui la ajustarea continuă a metodologiilor de control. Pentru a răspunde suplimentar preocupărilor exprimate în aviz, precizăm că aceste criterii vor fi detaliate în regulamentele interne ale ISM și în normele de aplicare, care vor stabili plafoane orientative și proceduri clare de calcul al termenului în funcție de tipul de control (planificat/inopinat, tematic/complet), nivelul de risc, numărul de salariați implicați, istoricul de neconformare și numărul de locații verificate. Regulamentele vor prevedea, de asemenea, obligația de raportare internă pentru controalele care depășesc un anumit prag de durată și posibilitatea verificării ulterioare a justificării termenului în cadrul controlului intern și al Consiliului consultativ tripartit. În acest mod, „termenul rezonabil” este ancorat într-un set de criterii verificabile și într-un mecanism de supraveghere internă, ceea ce răspunde riscului de controale „deschise” pe termen nedeterminat, fără a reintroduce o limită formală rigidă care ar putea împiedica documentarea completă a cazurilor complexe și ar fi dificil de conciliat cu obligațiile din Convențiile OIM nr. 81 și 129.
--	--	--	---

			„Legea se completează cu articolul 11⁸, care va avea următorul cuprins: Articolul 11⁸ – Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de stat al muncii (1) În vederea asigurării participării instituționale a celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale la exercitarea funcțiilor atribuite sistemului de control asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă, se instituie Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de Stat al Muncii (denumit în continuare „Consiliul”), organism cu rol de dialog social și de orientare strategică. (2) Consiliul este compus din reprezentanți ai Inspectoratului de Stat al Muncii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și celor mai reprezentative organizații sindicale și patronale. Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură prezidarea ședințelor în perioada inițială de funcționare. (3) Consiliul are rol consultativ la nivel de strategie și practică operațională, inclusiv în ceea ce privește priorități și metodologii bazate pe risc, măsuri preventive de securitate și sănătate în muncă, standarde de integritate și transparență, precum și îmbunătățiri procedurale și ghiduri. Recomandările Consiliului sunt implementate de Inspectoratul de Stat al Muncii prin ordine și instrucțiuni interne ale directorului, în măsura în care nu contravin legii și se încadrează în bugetul aprobat.
--	--	--	---

			(4) Consiliul se întrunește trimestrial. Ședințe extraordinare pot fi convocate potrivit regulamentului propriu. Consiliul nu intervine în controale în curs. Deliberările se fac pe date agregate, cu interdicția de a divulga identitatea petiționarilor sau informații care ar permite identificarea acestora. Prevederile prezentului articol nu aduc atingere independenței inspectorilor de muncă și nu substituie căile legale de atac. (5) Organizarea, cvorumul, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariatul, regimul documentelor și regulile de etică și confidențialitate se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului.” Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, subdomeniul 4.3: Ocuparea forței de muncă și piața muncii, în cadrul reformei 4.5.14-16, printre măsurile calitative și cantitative care urmează a fi întreprinse în cadrul acestei reforme se regăsește „Reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, care are competența de a efectua inspecții inopinate, cu eliminarea limitărilor prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, și instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție.” În contextul locului și rolului său în Cadrul Instituțional din domeniul muncii, Inspectoratului de Stat al Muncii îi revin atribuțiile de control în numele statului asupra modului în care se respectă legislația muncii, securității și sănătății în muncă, atribuțiile de consultare și îndrumare metodologică în acest domeniu.
--	--	--	---

			În acest sens, Inspectoratul de Stat al Muncii realizează diverse acțiuni orientate spre asigurarea aplicării legislației muncii, securității și sănătății în muncă. Printre acestea se regăsesc vizite de control, cercetare evenimentelor de accidentare, campanii, acțiuni și măsuri de prevenire, sancționare, sensibilizare și combatere. Calitatea și eficacitatea activităților întreprinse de Inspectoratul de Stat al Muncii depinde în mod direct de calitatea cadrului legislativ care reglementează această activitate. În prezent, cadrul normativ care reglementează activitatea de control în domeniul muncii este divizat între Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Deși ambele acte au drept scop asigurarea legalității în activitatea de control, nu există o corelare coerentă între acestea, ceea ce generează neuniformitate în aplicarea normelor și incertitudine juridică atât pentru autoritățile de control, cât și pentru mediul de afaceri. Legea nr. 131/2012 stabilește principiile generale de organizare și efectuare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător, axându-se pe procedurile administrative și garanțiile oferite persoanelor supuse controlului. Această Lege impune anumite condiționalități și norme referitoare la organizarea și realizarea controlului de stat. Prevederile respectivei Legi, se aplică și asupra activităților de control ale Inspectoratului de Stat al Muncii, creând anumite impedimente și neconformități cu tratatele internaționale menționate mai sus. Impedimentele și neconformitățile respective influențează negativ asupra realizării drepturilor care rezultă din raporturile de muncă, precum și dreptului fundamental la securitate și sănătate în muncă (Declarat de Conferința Generală a Organizației Internaționale a Muncii în sesiunea 110 din 2022 și consacrat în Convenția 191 adoptată de Conferința Generală a Organizației Internaționale a muncii în sesiunea 111 din 2023).
--	--	--	--

			În același timp, Legea nr. 140/2001 reglementează activitatea specifică a Inspectoratului de Stat al Muncii, însă o face într-o manieră fragmentară și parțială, fără a integra procedurile prevăzute de Legea nr. 131/2012 și fără a distinge suficient între controalele efectuate asupra persoanelor juridice de drept privat și cele asupra autorităților publice. Această lipsă de armonizare a condus, în practică, la interpretări divergente privind statutul juridic al actelor de control emise de inspectorii de muncă, la suprapuneri de competențe între diferite autorități, precum și la dificultăți în aplicarea uniformă a măsurilor de sancționare sau de remediere. Totodată, Legea nr. 140/2001 nu reglementează explicit drepturile și garanțiile persoanelor supuse controlului, procedura de contestare a procesului-verbal de control sau mecanismele de asigurare a transparenței actului de inspecție. Divergențele dintre cele două acte normative Legea 140/2001 și Legea 131/2008 pe de o parte și Convențiile OIM 81 și 129 pe de altă parte au impact negativ asupra întregului domeniu al muncii, incluzând atât raporturile de muncă, cât și domeniul securității și sănătății în muncă. Modul de efectuare a controalelor în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, prevăzut în cele două acte naționale, este vicios și birocratizat. Această stare de lucru nu asigură aplicarea corectă, coerentă și univocă a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, de către angajatori. Aceasta prejudiciază drepturile persoanelor angajate în muncă. Cel mai afectate sunt persoanele angajate în muncă nedeclarată. Aceste persoane nu beneficiază de drepturi, avantaje și garanții prevăzute de cadrul normativ din domeniul muncii, și nici de drepturile la securitate și sănătate în muncă. În temeiul celor relatate devină necesară și oportună alinierea cadrului normativ care reglementează activitățile de inspecție a muncii la prevederile Convențiilor OIM 81 și 129, precum și la practicile existente în Uniunea Europeană, spre care Republica Moldova parcurge calea de integrare.
--	--	--	---

			Astfel alinierea se va asigura prin promovarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat), elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Scopul proiectului de lege este armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Proiectul urmărește crearea unui mecanism unitar și coerent de efectuare a controlului de stat în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, care să asigure echilibrul dintre necesitatea exercitării funcției de supraveghere a statului și protecția drepturilor subiecților supuși controlului. De asemenea, proiectul are ca scop alinierea practicilor Inspectoratului de Stat al Muncii la standardele internaționale promovate de Organizația Internațională a Muncii, în special la prevederile Convenției nr. 81 privind inspecția muncii și Convenției nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest sens, modificările propuse consolidează rolul Inspectoratului de Stat al Muncii ca autoritate independentă, imparțială și competentă, capabilă să asigure respectarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă precum și protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor. În esență, proiectul de lege reprezintă o reformă structurală a Legii nr. 140/2001, care nu se limitează la actualizarea terminologiei sau la simpla includere a normelor procedurale, ci urmărește o modernizare conceptuală a regimului inspecției muncii, astfel încât activitatea inspectorilor să se desfășoare într-un cadru clar, predictibil și echitabil pentru toate părțile implicate. În contextul celor expuse mai sus se menține promovarea proiectului .
--	--	--	--

5.	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova Nr. 04-17/649 din 13.11.2025	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova salută inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale privind alinierea cadrului normativ național în domeniul inspecției muncii la Convențiile OIM de referință și susține de principiu proiectul respectiv. Totodată, considerăm necesar ca, la definitivarea acestuia, să se țină cont de următoarele propuneri. Cu referire la Art. I din proiectul de lege - prin care se propune modificarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, se înaintează următoarele propuneri. 1. Punctul 1 se propune a fi completat cu următorul text: „alineatul (2¹) se abrogă”. 2. La punctul 2, prin care se propune completarea Legii cu articolul 2¹, propunem substituirea textului „cu principiile programării și muncii în echipă” din lit. c) cu textul „cu principiile previzibilității și muncii în echipă”. 3. La punctul 7, prin care se propune expunerea articolului 8 într-o redacție nouă, se propune lit. a) de la alineatul (1) să fie expusă în următoarea redacție: „a) să pătrundă liber, fără încunoștințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane fizice.”. 4. La punctul 8, prin care se propune completarea Legii cu articolul 8¹, se propune completarea articolului cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „Acțiunile, inacțiunile angajatorilor care perturbă, întârzie sau împiedică exercitarea controlului, constituie obstrucționare a activității de inspecție și se sancționează în conformitate cu prevederile Codului contravențional.”. 5. La punctul 9, prin care se propune completarea Legii cu articolul 10¹ din alineatul (1), se propune excluderea lit. k), iar din lit. 1) se propune excluderea textului „prin intermediul cabinetului personal”.	Cu referire la propunerea privind completarea punctului 1 al Art. I cu textul „alineatul (2¹) se abrogă”, aceasta se acceptă. Cu referire la propunerea privind substituirea textului „cu principiile programării și muncii în echipă” cu textul „cu principiile previzibilității și muncii în echipă” la art. 2¹ lit. c), aceasta se acceptă. Cu referire la propunerea privind expunerea art. 8 alin. (1) lit. a) în redacția „a) să pătrundă liber, fără încunoștințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane fizice.”, aceasta se acceptă parțial în redacția: a) să pătrundă liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane juridice și persoane fizice Cu referire la propunerea privind completarea art. 8¹ cu alineatul (3) referitor la obstrucționarea activității de inspecție și sancționarea acesteia potrivit Codului contravențional, aceasta se acceptă. Cu referire la propunerea privind excluderea lit. k) și a sintagmei „prin intermediul cabinetului personal” din lit. l) ale art. 10¹ alin. (1), aceasta se acceptă. Cu referire la propunerile de modificare a art. 11¹ privind inițierea acțiunii de control, indicarea temeiului inițierii, desfășurarea într-un termen rezonabil cu notificarea termenului estimativ și excluderea alineatului (9), acestea se acceptă. Cu referire la propunerile de modificare a art. 11² privind efectuarea controlului (inclusiv prevederea că, cu excepția celui inopinat, controlul poate fi efectuat de doi sau mai mulți inspectori) și definirea controlului inopinat la alin. (7), acestea se acceptă.
----	--	--	---

	6. La punctul 10, care prevede modificări pentru articolul 11¹ propunem: -alineatul (2) să fie expus în următoarea redacție: „Acțiunea de control se inițiază în temeiul delegației de control emise de directorul sau directorul adjunct al Inspectoratului de Stat al Muncii, ca urmare planurilor sau programelor de inspecție, la inițiativa inspectorilor de muncă, la sesizarea din partea autorităților, instituțiilor, patronatelor, sindicatelor sau în baza plângerii, petiției, adresării prin care se invocă încălcarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă. În orice caz, acțiunea Inspectoratului de Stat al Muncii se va desfășura fără notificare prealabilă”; - la alineatul (3), lit. d) propunem a fi expusă în următoarea redacție: „d) temeiul inițierii controlului;”; - alineatele (4) și (5) să fie expuse în următoarea redacție: „(4) Indiferent de temeiul sau tipul controlului, acțiunea de control se desfășoară într-un termen rezonabil, stabilit de inspectorii de muncă în funcție de natura, volumul și complexitatea verificărilor efectuate, de necesitatea efectuării analizelor, expertizelor sau consultărilor suplimentare, precum și de gradul de cooperare al persoanei supuse controlului. La inițierea controlului, inspectorul de muncă notifică persoana supusă controlului termenul estimativ de finalizare a activității de control, cu mențiunea că acesta poate fi ajustat în funcție de circumstanțele apărute pe parcursul verificărilor. (5) În cazul în care, pe parcursul controlului, apare necesitatea extinderii verificărilor pentru documentarea completă a faptelor, inspectorii de muncă informează persoana supusă controlului despre prelungirea termenului estimativ și motivele acesteia, printr-o notificare scrisă, aprobată de directorul Inspectoratului de Stat al Muncii. Termenul total al controlului nu poate depăși perioada necesară atingerii scopului acestuia și trebuie să respecte principiile proporționalității, eficienței și transparenței.”;	Cu referire la propunerea privind expunerea Art. II într-o redacție nouă pentru modificarea Legii nr. 131/2012 (introducerea lit. e¹) la art. 1 alin. (4), excluderea textului „pentru controlul privind respectarea legislației din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă,” de la alin. (6) și excluderea poziției 11 din anexă), aceasta se acceptă.
--	--	--

	- alineatul (9) să fie exclus. 7. La punctul 11, care prevede modificări pentru articolul 11² propunem: - alineatul (5) să fie expus în următoarea redacție: „Controlul, cu excepția celui inopinat, poate fi efectuat de doi sau mai mulți inspectori, astfel cum prevede delegația de control.”; completarea articolului cu alineatul (7), cu următorul cuprins: „(7) Controlul inopinat se efectuează la inițiativa inspectorilor de muncă, sesizarea din partea autorităților, instituțiilor, patronatelor, sindicatelor sau în baza plângerii, petiției, adresării prin care se invocă încălcarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă, în vederea soluționării operative a unor cazuri de nerespectare evidentă a legislației muncii, securității și sănătății în muncă, precum și la cercetarea accidentelor de muncă.”. Cu referire la Art. II din proiectul de lege - prin care se propune modificarea și completarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, propunem expunerea acestui în următoarea redacție: „Art. II. - Legea privind controlul de stat nr. 131/2012 (Monitorul Oficial Republicii Moldova, 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 1: alineatul (4) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins: „e¹) controalelor efectuate de către Inspectoratul de Stat al Muncii;” la alineatul (6), textul „pentru controlul privind respectarea legislației din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă,” se exclude. 2. Poziția 11 din compartimentul 1 „Lista organelor de control și domeniile aferente acestora” al anexei la lege se exclude.”.	
--	--	--

		Considerăm că susținerea propunerilor expuse supra vor asigura onorarea angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova și o mai bună aliniere a cadrului normativ național în domeniul inspecției muncii la Convențiile OIM de referință, precum și menținerea unei imagini a țării noastre ca stat cooperant, dispus să întreprindă acțiuni concrete în vederea promovării standardelor internaționale în domeniul muncii.	
6.	Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător nr. 38-78-11434	Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare/Analizei impactului de reglementare: Nu se susține Evaluarea proiectului de act normativ Concluzia: Proiectul nu este conform cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător. Comentarii, recomandări: Prin modificările legislative în cauză se propune transferarea selectivă a unor norme din Legea nr.131/2012 în Legea nr.140/2001 cu omiterea unor prevederi și chiar mecanisme întregi, ceea ce duce la încălcarea unor principii fundamentale, în special: - Prin acordarea posibilității inițierii controlului în lipsa unei delegații, complementar cu dreptul de a efectua clandestin control (fără să fie anunțată prezența inspectorului) se încalcă principiul proporționalității controlului și oportunității la inițierea lui – adică recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului. Aceste prevederi sunt disproporționate și în raport cu valorile sociale pe care ar trebui să le asigure inspectorul. Pentru a înțelege mai clar că abordarea propusă în	Se acceptă reglementarea unor mecanisme explicite de încurajarea conformării voluntare, astfel proiectul consacră la art. 8/1 instituția planului de remediere ca etapă distinctă și prioritară față de sancțiunea contravențională, acolo unde natura încălcării permite aceasta. Această soluție transpune, în regimul special al ISM, atât principiul proporționalității, cât și logica „conformarea înaintea sancțiunii” pe care Grupul de lucru o revendică din Legea nr. 131/2012, menținând în același timp compatibilitatea cu Convențiile OIM și cu necesitatea unei intervenții ferme în cazurile de risc iminent. „Articolul 8¹ va avea următorul cuprins: „Articolul 8¹. Măsurile aplicate în urma controlului de stat (1) La sfârșitul activității de control, inspectorii de muncă pot lua următoarele măsuri: a) să avertizeze și să solicite subiectului supus controlului, cu condiția să nu se cauzeze prejudicii directe salariaților, remedierea deficiențelor constatate și conformarea cu cerințele legislației muncii prin întocmirea unui plan de remediere, care conține măsurile de conformare, termenul de realizare și persoanele responsabile, conform art. 46¹ al Codului contravențional; b) să inițieze procedura de sancționare contravențională prin întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției, în

	proiect în privința marjei excesive de discreție pentru inspectorii este disproporționată este suficient să examinăm procedura analogică controlului – măsurile speciale de investigații, care sunt la fel utilizate pentru colectarea informației, cercetarea faptelor și administrarea probelor însă într-o procedură penală, unde drepturile și valorile protejate sunt mult mai înalte. Astfel pentru inițierea măsurilor de investigație legea impune obținerea în prealabil a ordonanței procurorului/judecătorului sau rezoluției șefului, fără vreo excepție în acest sens, chiar dacă unele măsuri pot fi justificate prin gradul înalt de prejudiciu pentru victime. Doar în cazurile infracțiunilor flagrante și în cazurile ce nu suferă amânare atunci când încheierea judecătorului nu poate fi obținută fără existența unui risc esențial de întârziere care poate duce la pierderea informațiilor probatorii sau poate pune în pericol iminent viața, sănătatea sau securitatea persoanelor în cazul măsurile care se autorizează doar prin ordonanța judecătorului, poate fi emisă ordonanța procurorului, dar cu obligația ca în 24 de ore să fie totuși obținută încheierea judecătorului. Adică chiar și în cele mai grave și riscante situații, oricum nu se admite inițierea măsurii de investigații fără acceptul prealabil. În același timp, în proiectul examinat, se propun pentru inspectorii din cadrul ISM drepturi și posibilități mai ample și o marjă de discreție mult mai mare decât cele prevăzute pentru ofițerii de investigație din organele de drept, fără mecanisme interne, complementare de verificare a legalității și oportunității acțiunilor inspectorului, decât acela de contestarea ulterioară a procesului-verbal de control în instanța de contencios administrativ.	condițiile Codului contravențional, inclusiv pentru faptele de obstrucționare a activității de control, atunci când constată încălcări ale dispozițiilor legislative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților; c) să propună suspendarea temporară a lucrărilor sau a activităților în caz de risc grav și iminent pentru siguranța sau sănătatea lucrătorilor, până la înlăturarea cauzelor, cu informarea imediată a directorului Inspectoratului de Stat al Muncii, care este obligat să se adreseze în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida prescrierea suspendării în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător; d) să solicite autorităților competente ale administrației publice retragerea autorizației (licenței) de desfășurare a activității angajatorului pentru neîndeplinirea intenționată a cerințelor de eliminare a încălcărilor legislației muncii, constatate în urma controalelor repetate; e) să trimită un raport către organele fiscale sau judiciare atunci când constată neconformități corporative care pot constitui o infracțiune. (2) Inspectorul de muncă decide aplicarea planului de remediere sau inițierea sancțiunii contravenționale, în baza evaluării circumstanțelor concrete ale controlului, naturii și gravității încălcărilor, istoricului de conformare al angajatorului și gradului de cooperare manifestat în cadrul controlului. (3) Pe durata termenului stabilit în planul de remediere, inspectorul de muncă poate solicita prezentarea documentelor confirmative privind inițierea și realizarea acțiunilor de remediere. În cazul în care constată că angajatorul nu întreprinde
--	--	---

	Se omite un şir important de norme cu privire la planificarea controlului, modului de executarea şi realizare a planului de control, ceea ce este contrar cu obligaţia utilizării plene a analizei riscurilor şi are impact important asupra eficienţei controalelor. Totodată se încalcă principiul promovării conformării voluntare, în special prin simpla tendinţă de a face prioritar controlul inopinat fără unele rigori de transparenţă şi previzibilitate, ceea ce nu motivează nicidecum angajatorii să fie prudenţi şi să încerce eliminarea posibilelor încălcări până la survenirea controlului, de bună voie, ori abordarea propusă presupune doar ţintirea agenţilor economici (indiferent de gradul real de risc), cu scopul de a aplica cât mai multe sancţiuni (pentru oricare încălcări, indiferent de gravitate şi gradul de prejudiciu). Obiectivul de colectare a cât mai multor încălcări (la număr) este contrar nu doar cu obligaţia de a promova conformarea voluntară dar şi motivează organul de control să-şi irosească resursele pentru încălcări cu risc şi pericol social mic, în detrimentul efortului de a monitoriza şi identifica angajatorii rău intenţionaţi şi cu adevărat riscanţi. În acelaşi timp, excluderea obligaţiei de aplicare preliminară a analizei şi evaluării riscurilor până la iniţierea controlului presupune posibilitatea inspectorilor să iniţieze discreţionar controale de stat; - Se omit prevederile care ar asigura şi încuraja aspectul consultativ al controlului, aşa cum obligă nu doar Legea nr.131/2012 dar şi Legea nr.235/2006, ca oricare control de stat să fie în primul rând consultativ şi doar în situaţii excepţionale (când nu poate fi aplicată legea contravenţională sau penală) să poarte caracter punitiv;	măsuri suficiente sau nu respectă termenele indicate, inspectorul de muncă emite o atenţionare scrisă privind necesitatea conformării cu planul de remediere. (4) În cazul în care, după atenţionare, angajatorul continuă să nu realizeze măsurile de remediere, inspectorul de muncă este în drept să iniţieze procedura de sancţionare contravenţională, conform prevederilor Codului contravenţional. (5) Măsurile luate de inspectorul de muncă pot fi contestate în modul stabilit de Codul administrativ. (6) Acţiunile sau omisiunile care perturbă, întârzie sau împiedică exercitarea funcţiilor constituie obstrucţionare a activităţii de control şi se sancţionează în conformitate cu prevederile Codului contravenţional.” Cu referire la constatarea generală a Grupului de lucru potrivit căreia „proiectul nu este conform cu principiile de reglementare a activităţii de întreprinzător” şi prin urmare „nu se susţine”, precizăm că soluţia legislativă, instituirea unui regim special al inspecţiei muncii în Legea nr. 140/2001 şi excluderea ISM din mecanismul procedural general al Legii nr. 131/2012, este determinată de obligaţiile asumate prin Convenţiile OIM nr. 81 şi nr. 129, care tratează inspecţia muncii ca serviciu public specializat, cu autonomie funcţională, acces liber şi neanunţat şi posibilitatea unor vizite „atât de dese şi atât de amănunţite cât este necesar” pentru protecţia efectivă a salariaţilor. Prin natura sa, un asemenea regim nu poate fi identic cu regimul comun al controalelor economice, centrat în principal pe sarcina administrativă a întreprinderilor. Proiectul menţine echilibrul între interesul public (viaţă, sănătate, demnitatea în muncă) şi interesele mediului de afaceri, dar acordă prioritate protecţiei unui drept fundamental, conform spiritului Convenţiilor OIM.
--	---	--

	- Se omite orice reglementare a frecvenței controlului, ceea ce deschide posibilitatea inițierii abuzive a controalelor multiple la același agent economic; - Prin excluderea obligației de a utiliza Registrul de Stat al Controalelor se exclude orice asigurare a transparenței activității inspectorului și se aduce contribuție esențială la potențiale abuzuri prin posibilitatea mult mai ușoară de a altera documentele aferente controlului; - Prin excluderea obligației de a desfășura în toate cazurile controlul în temeiul și în limita listei de verificare, se încalcă substanțial principiul previzibilității dar și cel al aspectului consultativ al controlului, totodată se lasă o marjă foarte mare de discreție pentru acțiunile inspectorului. Neutilizarea listelor de verificare contribuie negativ și la eficiența controlului; - Se omit prevederile din Legea nr.131/2012 care se referă la regimul măsurilor restrictive, modul de aplicare și limitările necesare pentru a asigura ca acestea sunt aplicate proporțional și se diminuează la maxim abuzurile la selectarea și aplicarea măsurilor restrictive de către inspector. În acest sens se încearcă o trimitere la procedura de suspendare cu adresarea ulterioară a inspectorului în instanță, cu trimitere la Legea nr.235/2006, însă prevederile din Lege nr.235/2006 se referă la suspendarea sau retragerea actelor permissive și nu pot fi aplicare în raport cu măsurile restrictive; - Prin impunerea procedurii prealabile de contestarea la ISM (art.117) și limitarea dreptului de adresare direct în instanța de contencios administrativ se încurajează abuzul din partea inspectorilor și agentul economic este lezat în dreptul său la revendicarea drepturilor sale în mod just și echitabil. Astfel în	Cu referire la critica privind „inițierea controlului în lipsa unei delegații” și posibilitatea de „control clandestin”, subliniem că proiectul nu instituie o putere nelimitată și netransparentă a inspectorilor, ci adaptează instrumentele procedurale la specificul inspecției muncii. Accesul neanunțat și, în anumite situații, discreția asupra prezenței inspectorului în unitate sunt cerințe directe ale Convențiilor OIM, tocmai pentru a permite depistarea muncii nedeclarate și a încălcărilor grave de securitate și sănătate în muncă, care nu pot fi verificate eficient prin controale anunțate sau excesiv formalizate. Comparația cu măsurile speciale de investigație din procedura penală este improprie: inspectorul de muncă nu restrânge drepturi fundamentale prin mijloace intruzive de natură penală, ci verifică respectarea normelor de muncă în baza unei legi speciale, sub controlul ulterior al instanței. Marja de apreciere acordată inspectorilor este proporțională cu riscurile pe care trebuie să le prevină și rămâne încadrată în principiile de legalitate și proporționalitate prevăzute expres în Legea nr. 140/2001, în forma propusă.
--	--	--

	cazurile în care vor fi aplicate măsuri restrictive în mod abuziv și disproporționat, agentul economic trebuie să aștepte mai mult de 30 de zile, ca să poată să se adreseze în instanță cel puțin pentru a suspenda aplicarea măsurilor dispuse în control. Ori în multe cazuri, suspendarea activității unui agent economic mai mult de 30 de zile, poate duce la falimentul acestuia. Autorii în Nota de fundamentare continuă să promoveze perseverent mesajul despre pretensele contradicții cu Convențiile OIM (în special Convenția nr.81 și nr.129), implicit cu privire la îngrădirea împuternicirilor inspectorilor, informarea prealabilă a angajatorilor despre control, împiedicarea inspectorilor să remedieze imediat încălcările constatate, îngrădirea efectuării controlului repetat în același an și facilitarea identificării autorilor plângerilor. Pe lângă faptul că în timp, Legea nr.131/2012 a fost modificată așa încât să excludă orice interpretare posibilă despre devieri de la rigorilor convențiilor în cauză, însăși Curtea Constituțională prin Decizia nr.87 din 05.07.20221 s-a expus destul de clar despre inadmisibilitatea unor astfel de interpretări ale prevederilor Legii nr.131/2012 și ale Convențiilor în cauză, precum și asupra faptului că aceste pretense contradicții nu corespund cu realitatea. În același timp, luând în calcul importanța domeniului disciplinei în muncă, nu se ține cont că la ultimele iterații ale Legii nr.131/2012, au fost incluse mai multe modificări, în special extinderea obiectivului legii cu „drepturi fundamentale” (ca să nu poată fi contestate motivările inspectorilor în privința potențialelor prejudicii sau riscuri), stabilirea posibilității exprese de a aplica procedura contravențională (în cazul încălcărilor evidente), fără obligația de a iniția un control inopinat ș.a.	Cu referire la afirmația că proiectul „omite un șir important de norme cu privire la planificarea controlului, realizarea planului de control, analiza riscurilor și promovarea conformării voluntare”, precizăm că soluția aleasă nu este eliminarea acestor mecanisme, ci reglementarea lor diferențiată, adaptată unui organ specializat. Principiile abordării bazate pe risc, ale caracterului preventiv și consultativ al inspecției sunt consacrate la nivel de lege (inclusiv prin art. 2¹ și prin instituirea planului de remediere), iar aspectele tehnice ale planificării, frecvenței și tipologiei controalelor urmează a fi detaliate prin acte subordonate și metodologii interne. Convențiile OIM nu impun existența unui registru național unic sau a listelor de verificare standardizate pentru toate controalele de stat, ci solicită ca inspecția să fie eficientă, independentă și orientată spre prevenirea riscurilor pentru salariați. Tocmai flexibilitatea de a ajusta metodologiile de risc și planificare la realitățile pieței muncii este esențială pentru conformarea la aceste standarde. Cu referire la critica potrivit căreia „se omite reglementarea frecvenței controlului” și aceasta ar permite „controale multiple abuzive”, arătăm că Convențiile OIM pornesc de la premisa inversă: inspectorii trebuie să poată vizita același loc de muncă ori de câte ori este necesar, în funcție de riscuri, istoricul de conformare al angajatorului și natura încălcărilor. Introducerea în lege a unor limite rigide de frecvență ar fi incompatibilă cu spiritul acestor convenții, mai ales în sectoare cu incidență ridicată a muncii nedeclarate sau a accidentelor grave. Protecția împotriva eventualelor excese nu se realizează prin plafonarea formală a numărului de controale, ci prin principiile de proporționalitate, obligația de motivare a actelor de control și posibilitatea contestării lor în procedura administrativă și judiciară.
--	---	---

	Din perspectiva tehnicii juridice, nu este clar din ce cauză se propune excluderea ISM din anexa la Legea nr.131/2012, odată ce Legea nr.131/2012 conține lista tuturor organelor cu funcții de control, cu excepția organelor a căror domeniu de activitate este exceptat de principiu de Legea nr.131/2012 la art.1 alin.(4). Atât timp cât „controlul privind respectarea legislației din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă” nu este enumerat ca și domeniu pentru care legea în principiu nu se aplică, este necesar ca ISM să se regăsească la pct.1 sau la pct.2 din anexa la lege, în caz contrar se creează confuzii și Legea nr.131/2012 ar putea fi oricum invocată și nu va putea fi evitat conflictul de norme între legea în cauză și Legea nr.140/2001 Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare) Concluzia: NF/AIR nu corespunde în mare parte cu Metodologia AIR. Comentarii, recomandări: Analizând Nota de fundamentare, se constată că aceasta nu demonstrează necesitatea, utilitatea și proporționalitatea soluției legislative propuse, respectiv excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 și instituirea unui regim procedural distinct de control. Deși Nota afirmă că proiectul urmărește consolidarea capacității Inspectoratului și conformarea la angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, argumentarea prezentată este incompletă, selectivă și nu acoperă cerințele stabilite prin HG nr. 574/2024 privind elaborarea și fundamentarea actelor normative. Secțiunea 2.1 face trimitere la Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE	Cu referire la obiecțiile privind excluderea obligativității utilizării Registrului de Stat al Controalelor și a listelor de verificare, menționăm că aceste instrumente au fost concepute pentru un regim general al controalelor economice, nu pentru un serviciu specializat precum inspecția muncii. Proiectul nu interzice utilizarea unor registre interne, a sistemelor informatice de evidență sau a listelor de verificare ca instrumente de management și transparență; el doar nu le consacră la nivel de lege generală în forma prevăzută de Legea nr. 131/2012. În același timp, Legea nr. 140/2001, în redacția propusă, include prevederi clare privind actele de control, conținutul acestora, drepturile subiectului supus controlului și mecanismele de contestare, asigurând o trasabilitate suficientă a activității inspectorilor. Digitalizarea și interconectarea cu alte registre guvernamentale sunt obiective asumate la nivel de politici publice și pot fi implementate prin hotărâri de Guvern și ordine interne, fără a reîncadra ISM în schema procedurală a Legii nr. 131/2012. Cu referire la critica vizând „diminuarea aspectului consultativ al controlului” și presupusa transformare a acestuia într-un mecanism preponderent „punitiv”, subliniem că proiectul introduce expres planul de remediere, definește scopul primordial al inspecției ca fiind prevenirea și corectarea încălcărilor și consacră drepturile subiectului controlului la informare, la explicații și la corectarea benevolă a unor neconformități. Aceste instrumente dau conținut concret caracterului consultativ cerut și de Legea nr. 235/2006. Faptul că inspecția muncii este în același timp și un mecanism de constatare a contravențiilor nu reprezintă o „mutare” spre un regim punitiv, ci reflectă modelul standard prevăzut de Convențiile OIM: inspecția este, în același timp, preventivă, consultativă și sancționatorie în cazurile grave sau de refuz de conformare.
--	---	--

	2024–2027 ca temei al inițiativei. Totuși, acest document a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, astfel că nu poate constitui sursă juridică valabilă pentru fundamentarea proiectului. Mai mult, măsura prevăzută anterior în cadrul planului abrogat viza strict alinierea cadrului normativ la prevederile Convențiilor OIM nr. 81 și nr. 129 – în special în ceea ce privește posibilitatea efectuării controalelor inopinate și regimul sancțiunilor – fără a prevedea excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 și fără intenția de a modifica regimul procedural general al controlului de stat. De asemenea, în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027 (care nu este menționată de autori în NF), aprobată prin HG nr. 260 din 07.05.2025 (subdomeniul 4.3, Reforma 4.5.14–16), reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii este formulată ca măsură orientată spre întărirea capacității operaționale, prin asigurarea posibilității de efectuare a inspecțiilor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă și instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor rezultate din controale. La fel se prevede expres că modificările au ca scop optimizarea mecanismelor de aplicare și apropierea de standardele UE, fără a solicita modificarea statutului procedural al controlului de stat și fără a prevedea excluderea Inspectoratului din regimul general stabilit de Legea nr. 131/2012. Mai mult, această măsură a fost deja implementată prin Legea nr. 195 din 10.07.2025 privind modificarea art. 19 din Legea nr. 131/2012. Tot în această ordine de idei, trimiterea la Convențiile OIM nr. 81, nr. 129 și nr. 155, precum și la Directiva 89/391/CEE este una	Cu referire la obiecțiile privind regimul măsurilor restrictive și suspendarea activității, inclusiv analogia cu regimul din Legea nr. 235/2006, menționăm că proiectul instituie un cadru specific pentru inspecția muncii, diferit de regimul actelor permissive. Suspendarea activității se justifică doar în situații în care continuarea acesteia ar crea un risc serios pentru viața, sănătatea sau integritatea salariaților – situații expres avute în vedere și de Convențiile OIM și de practica europeană. Această putere este contrabalansată de controlul instanței, de obligația de motivare și de caracterul său excepțional, raportat la gravitatea situației. Preluarea mecanică a limitărilor și procedurilor din Legea nr. 235/2006 ar relativiza tocmai instrumentele cele mai importante de protecție imediată a salariaților. Cu referire la critica la adresa procedurii prealabile de contestare la ISM și presupusa „limitare” a accesului la justiție, subliniem că instituirea unei contestații administrative prealabile este compatibilă cu Constituția și cu jurisprudența Curții Constituționale, fiind utilizată în multiple domenii ale dreptului administrativ. Agentul economic nu este lipsit de dreptul de a se adresa instanței, ci este obligat să parcurgă mai întâi un filtru administrativ rapid, care permite corectarea erorilor evidente fără costuri suplimentare de litigiu. Termenul de 30 de zile pentru soluționarea contestației este rezonabil și corespunde standardelor generale din Codul administrativ; în plus, după epuizarea acestui termen, justițiabilul dispune de toate căile și garanțiile procesuale prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv posibilitatea de a solicita suspendarea actului contestat.
--	---	---

	declarativă, neînsoțită de analiza de conformitate prevăzută de HG nr. 574/2024. Convențiile menționate solicită garantarea posibilității controlului neanunțat și a independenței funcționale a inspectorilor, dar nu impun modificarea regimului procedural al controlului de stat și nu solicită excluderea inspecției muncii din mecanismele de transparentă și evidență prevăzute de Legea nr. 131/2012. Mai mult, prin Decizia nr. 87 din 05.07.2022, Curtea a reținut că actualul cadru normativ permite Inspectoratului să intervină rapid și eficient în cazuri ce presupun risc iminent, fără notificare prealabilă, iar garanțiile procedurale prevăzute de Legea nr. 131/2012 nu constituie obstacole în aplicarea Convențiilor OIM nr. 81 și nr. 129. Secțiunea 2.2 identifică, în mod formal, existența unei suprapuneri între prevederile Legii nr. 140/2001 și cele ale Legii nr. 131/2012, însă justificarea necesității intervenției normative este prezentată nefundamentat. Problema este expusă într-un mod general, fără a demonstra cu exemple concrete sau date în ce mod aplicarea concomitentă a celor două legi ar genera blocaje operaționale, ambiguități juridice sau limitări reale ale exercitării atribuțiilor de control. De asemenea, secțiunea nu examinează faptul că Legea nr. 131/2012 deja prevede derogări aplicabile domeniului muncii și securității ocupaționale, inclusiv posibilitatea efectuării controlului inopinat fără notificare, ceea ce contrazice mesajul autorilor potrivit căreia cadrul procedural existent ar împiedica un control eficient. În plus, argumentul privind necesitatea armonizării cu Convențiile OIM este invocat la nivel declarativ, fără a demonstra în ce aspecte concrete dispozițiile actuale ale Legii nr. 131/2012 ar contraveni standardelor	Cu referire la critica privind excluderea ISM din anexa la Legea nr. 131/2012 și riscul de „confuzie normativă”, precizăm că tocmai menținerea ISM în lista organelor de control reglementate de această lege ar crea un conflict de regimuri. Proiectul clarifică prin norme de drept material și procedural că activitatea de control a ISM este reglementată exclusiv de Legea nr. 140/2001, ca lege specială, și nu se supune mecanismelor generale din Legea nr. 131/2012. Din punct de vedere al tehnicii legislative, ieșirea ISM din anexă este corolarul logic al excluderii controlului muncii, securității și sănătății în muncă din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012; această soluție elimină suprapunerile, nu le amplifică. Propunerile și criticile formulate de Grupul de lucru nu se acceptă, proiectul menținând soluția de reglementare propusă, cu eventuale ajustări tehnice și de claritate care nu afectează arhitectura de fond a reformei inspecției muncii.
--	--	---

		internaționale și fără analiza alternativelor, cum ar fi adaptarea procedurilor existente, ceea ce reprezintă o cerință expresă a metodologiei AIR. Lipsa evaluării efectelor instituționale și practice ale trecerii Inspectoratului de Stat al Muncii la un regim special, distinct de regimul general de control, constituie o omisiune semnificativă, dat fiind că această schimbare poate genera discreție administrativă mai largă, reducerea garanțiilor procedurale ale operatorilor economici și un risc crescut de tratament neuniform. Astfel, Nota nu răspunde la întrebarea esențială: problema este una de reglementare sau una de capacitate instituțională, management, pregătire profesională și dotare tehnică? Toate elementele obiective cunoscute indică faptul că dificultățile ISM țin, în primul rând, de resurse, digitalizare, metodologii și coordonare, și nu de Legea nr.131/2012. Secțiunea 3.1 formulează ca scop al proiectului „armonizarea și modernizarea” cadrului normativ privind inspecția muncii, cu referire la Legea nr. 140/2001 și Legea nr. 131/2012. Totuși, conținutul proiectului nu reflectă această idee. Textul secțiunii sugerează crearea unui mecanism unitar de control, dar soluția propusă este cu totul alta: Inspectoratul de Stat al Muncii este scos din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012, ceea ce conduce la separarea și nu la unificarea procedurilor. Astfel, scopul declarat în secțiune nu se confirmă prin măsura legislativă propusă. Dacă obiectivul ar fi realmente armonizarea, atunci ar trebui păstrată aplicarea Legii nr. 131/2012, completată cu ajustări punctuale pentru situațiile în care Convențiile OIM justifică derogări limitate. Secțiunea 3.2 nu respectă cerințele HG nr. 574/2024, deoarece afirmă expres că „nu este necesar” să fie	
--	--	--	--

		analizate opțiuni alternative. Această abordare contravine metodologiei de AIR, care prevede în mod obligatoriu identificarea și compararea opțiunilor de reglementare. Există cel puțin două opțiuni alternative posibile: 1. Păstrarea ISM în sfera Legii nr. 131/2012, dar introducerea de norme speciale pentru controlul ISM. 2. Consolidarea capacităților ISM fără a modifica regimul procedural al controlului (digitalizare, creșterea corpului de inspectori, instruire, metodologii de risc, etc). Secțiunea 4.3 prezintă impactul asupra mediului de afaceri într-un mod general declarativ, fără a analiza în mod concret modul în care noile proceduri vor influența relația dintre Inspectoratul de Stat al Muncii și operatorii economici. În această secțiune se afirmă că proiectul va aduce claritate, previzibilitate și reducerea riscului de abuz administrativ. Totuși, o astfel de concluzie nu rezultă din conținutul normativ al proiectului; dimpotrivă, modificările propuse pot genera efecte inverse. Prin excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii din aria de aplicare a Legii nr. 131/2012, se elimină o serie de garanții procedurale care au fost instituite tocmai pentru a preveni abuzurile de putere și pentru a asigura echilibrul între autoritatea de control și agentul economic. De exemplu, mecanisme precum planificarea controalelor pe bază de criterii transparente, înregistrarea controalelor în RSC, dreptul de a contesta acțiunile inspectorilor prin proceduri standardizate, termenele-limită, precum și transparența proceselor verbale au rolul de a delimita clar limitele intervenției autorității. În absența acestor garanții, există un risc real ca mediul de afaceri să perceapă inspecțiile nu ca un instrument de sprijin și conformare, ci ca	
--	--	---	--

		pe un mijloc de sancționare unilateral, greu de contestat și cu potențial discreționar ridicat. De asemenea, secțiunea afirmă că proiectul va facilita comunicarea și digitalizarea proceselor. Această afirmație este, din nou, de natură declarativă, întrucât proiectul de lege nu conține prevederi clare cu privire la digitalizarea procedurilor, la implementarea unui sistem informatic de transmitere și accesare a actelor de control sau la interconectarea Inspectoratului cu alte registre guvernamentale. Digitalizarea este invocată, dar nu este reglementată. În Secțiunea 6 lipsește informația privind efectuarea consultărilor în cadrul AIR. Conform Cerințelor HG nr.574/2024 în această secțiune urmează să se explice succint modul în care s-a organizat consultarea adecvată a părților cu interese majore în etapa efectuării analizei impactului de reglementare. Procesul de consultare trebuie să fie eficient pentru participanți, relevant pentru problema analizată, utilizând metode adecvate pentru fiecare grup de interese majore și asigurându-se furnizarea de răspunsuri la comentarii și propuneri. Este obligatorie prezentarea poziției reprezentanților fiecărui grup de interese majore. Se indică separat consultările efectuate în legătură cu analiza impactului de reglementare.	
7.	Cancelaria de Stat Nr. 14-69-11396 din 12.11.2025	Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat) (număr unic 834/MMPS/2025) comunicăm următoarele propuneri de îmbunătățire a proiectului.	Cu referire la propunerea de excludere a sintagmei „și să rămână acolo” din art. 8 alin. (1) lit. a), aceasta se acceptă. Cu noțiunile de „inspector de muncă”, „inspecție” operează Convențiile OIM 81 și 129, ratificate de Republica Moldova, precum și Legea 140/2008. Aceste noțiuni se utilizează și în diverse acte europene din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă.

	Art. I. Pe parcursul întregului text al proiectului de lege, urmează ca termenul „inspector de muncă” să fie înlocuit cu termenul „inspector”, având în vedere că Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155/2011, nu prevede denumirea de funcție publică „inspector de muncă”, ci doar „inspector/inspectoare”. De asemenea, întrucât în majoritatea prevederilor proiectului se utilizează noțiunea de „control”, autorul urmează să substituie termenul „inspecție” cu termenul „control” pe întregul text al proiectului, în vederea asigurării coerenței terminologice și conformității cu legislația națională în vigoare. La punctul 5 din proiect, se propune următoarea redacție pentru alineatul (1) al articolului 6: „Structura și efectivul limită al Inspectoratului de Stat al Muncii se stabilesc de către Guvern, cu respectarea principiului proporționalității dintre volumul, complexitatea și specificul atribuțiilor Inspectoratului, astfel încât efectivul de personal să asigure îndeplinirea eficientă a funcțiilor acestuia.”. Adicional, se propune reformularea alineatelor (1) și (3) ale articolului 7 în vederea asigurării uniformizării terminologiei. Personalul Inspectoratului este constituit din demnitari, funcționari publici și personal contractual. Astfel, se va exclude sintagma „alți specialiști”. De asemenea, se propune excluderea alineatului (4) al articolului 7, întrucât ocuparea funcției publice este deja reglementată exhaustiv prin Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. La punctul 7 din proiect, articolul 8 alineatul (1) lit. a) textul „și să rămână acolo” urmează a fi exclus pe motiv că poartă un caracter general și nu este clară semnificația expresiei respective.	Cu referire la recomandarea de a substitui, pe întreg textul proiectului, termenul „inspector de muncă” cu „inspector” și termenul „inspecție” cu „control”, această propunere nu se acceptă. Legea nr. 140/2001 este o lege specială în materia inspecției muncii și, în mod firesc, utilizează noțiunea de „inspector de muncă” și de „inspecție a muncii”, corespunzătoare terminologiei Convențiilor OIM nr. 81 și 129. Menținerea distincției dintre „inspecția muncii” și controlul de stat general întărește rolul specializat al ISM și claritatea normelor. Cu referire la propunerile vizând art. 6 și art. 7 din Legea nr. 140/2001 (noul alin. (1) la art. 6, excluderea sintagmei „alți specialiști” și abrogarea alin. (4) al art. 7), acestea nu se acceptă. Noul cadru urmărește să transpună în lege obligația statului, derivată din Convențiile OIM, de a asigura resurse umane suficiente și specializate pentru inspecția muncii, inclusiv experți tehnici, medici, specialiști în securitate și sănătate în muncă, care nu sunt neapărat funcționari publici. Menținerea referințelor la acești „alți specialiști” și la particularitățile ocupării funcțiilor în ISM nu dublează Legea nr. 158/2008, ci o completează ca lex specialis, oferind un cadru mai clar pentru un serviciu public cu specific ridicat. Cu referire la propunerea de excludere a textului din art. 8 alin. (2) privind punerea la dispoziție a unei camere de serviciu, mijloace de comunicare și transport „în limitele unității aflate sub control”, aceasta nu se acceptă. Norma are rolul de a asigura condiții minime pentru desfășurarea eficientă și confidențială a controlului, inclusiv pentru discuții cu salariații, fără a institui obligații disproporționate. Obligația angajatorului se interpretează rezonabil, în limitele posibilităților unității și sub controlul instanței, astfel încât nu poate fi transformată într-un instrument de presiune asupra mediului de afaceri.
--	--	---

	În continuare la alin. (2) din același articol se propune excluderea textului „Inspectorul de muncă poate solicita sprijinul angajatorului sau, în lipsa acestuia, al persoanei care îl înlocuiește, asigurându-se că i se pun la dispoziție o cameră de serviciu, mijloace de comunicare și transport în limitele unității aflate sub control.” Considerăm că solicitările adresate persoanei supuse controlului sunt excesive și depășesc limitele rezonabilului, generând costuri suplimentare și sarcini administrative nejustificate pentru mediul de afaceri. În același timp, neîndeplinirea acestora ar putea determina aplicarea unor măsuri sau sancțiuni mai aspre din partea inspectorilor, afectând echilibrul și eficiența controlului. La punctul 8 din proiect, articolul 81 alineatul (1) sunt reflectate acțiunile întreprinse de inspector în cazul depistării încălcărilor, acestea constituind măsuri restrictive aplicate în cadrul controlului. Totuși, măsurile descrise nu sunt raportate la nivelurile de încălcări, iar inspectorul are posibilitate să aplice orice acțiune descrisă în articol, chiar și în cazurile depistării unor încălcări minore, ceea ce poate duce la abuzuri și acte de corupție. Pentru încălcările minore legislatorul a prevăzut posibilitatea aplicării unor (i) prescripții cu titlu de recomandare; pentru încălcările grave – (ii) sancțiuni, iar pentru încălcările foarte grave – (iii) măsuri restrictive și/sau sancțiuni în conformitate cu prevederile legii. Mai mult, în vederea eliminării sau diminuării unui pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea oamenilor, legislatorul a acordat organului de control competența de a suspenda sau de a retrage licența angajatorului cu condiția validării acestei măsuri restrictive de către instanța de judecată (art. 8 alin. (11) din Legea nr. 140/2001). Dispoziții similare se regăsesc și în Convențiile OIM nr. 81 (art. 13 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 17 alin. (2)) și nr. 129 (art. 18 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 22 alin. (2)).	Cu referire la propunerea de reformulare a art. 8/1 alin. (1) într-o formulă generală („poate înainta prescripții și recomandări, aplica măsuri restrictive și sancțiuni...”), aceasta nu se acceptă. Noul articol 8/1, în redactarea proiectului, detaliază distinct planul de remediere, sancțiunea contravențională și măsurile restrictive, tocmai pentru a asigura gradarea măsurilor în funcție de gravitatea încălcărilor și pentru a evita discreția necontrolată. O formulare excesiv de generală, cum se propune, ar diminua transparența și predictibilitatea pentru subiectul supus controlului și ar fi inferioară, ca nivel de protecție, modelului actual bazat pe plan de remediere și pe trimiteri explicite la Codul contravențional. Cu referire la obiecția privind delegația de control și recomandarea de a menține actuala redactare a art. 111 din Legea nr. 140/2001 fără modificări, această propunere nu se acceptă. Proiectul păstrează delegația ca act de autorizare a controlului, dar clarifică procedura de inițiere, inclusiv în caz de controale inopinate, pentru a asigura atât operativitatea, cât și trasabilitatea deciziei. Noul art. 111 introduce, suplimentar, obligația respectării unui termen rezonabil al controlului și a comunicării termenului estimativ către subiectul supus controlului, ceea ce reprezintă un plus de garanție față de textul în vigoare și răspunde direct preocupărilor privind durata și transparența controalelor.
--	---	---

	În acest context, articolul 81 alineatul (1) urmează a fi redat în următoarea redacție „În cadrul sau în urma controlului de stat, la depistarea încălcărilor, inspectorul ISM poate înainta prescripții și recomandări, aplica măsuri restrictive și sancțiuni în limitele prevăzute de lege..”. Cu referire la delegația de control, remarcăm că aceasta constituie un act pe baza căruia se inițiază controlul planificat și cel inopinat, semnat de conducătorul organului abilitat cu funcții de control. Procedura de autorizare a inspectorilor și desfășurarea controlului țin de competența statului și nu este reglementată de convențiile internaționale. Dispozițiile internaționale corelative invocate de autor în nota de fundamentare se referă la prerogativa inspectorului muncii de a efectua un control în lipsa unui avertisment prealabil, la orice oră, în locurile de muncă supuse controlului, ceea ce de fapt reprezintă un control inopinat potrivit legislației naționale și nu vizează procedura de control propriu-zisă. Totodată, se notează că obligația întocmirii delegației de control reprezintă o garanție pentru angajator că controlul efectuat este autorizat de către conducătorul organului abilitat cu funcții de control. Condiția obținerii în prealabil a delegației de control nu afectează dreptul la protecția muncii. Normele din Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură, la care se face trimitere în Nota de fundamentare a proiectului nu constrâng în niciun fel țările ratificatoare privind procedura de organizare a controalelor în domeniul muncii și regulile interne aplicabile inspecției muncii în ceea ce privește documentația și justificările necesare pentru ca un inspector să inițieze un control. În acest context, varianta actuală a articolul 111 din Legea nr. 140/2001 urmează a fi menținută fără modificări.	Cu referire la propunerea de excludere a cuvintelor „se pot” și a textului „cu condiția ca aceste liste să nu limiteze sau să condiționeze acțiunea inspectorilor de muncă” din art. 112 alin. (2), aceasta nu se acceptă. Listele de verificare reprezintă un instrument util de management al riscurilor și de standardizare, însă inspecția muncii, potrivit Convențiilor OIM, trebuie să păstreze capacitatea de a interveni în situații neprevăzute de un checklist standard. Menținerea caracterului facultativ și orientativ al listelor, fără a transforma conținutul lor într-o limită rigidă a acțiunilor inspectorilor, este esențială pentru a nu bloca intervenția în cazuri grave sau atipice, mai ales în materia muncii nedeclarate și a riscurilor imediate pentru viața și sănătatea lucrătorilor. Cu referire la propunerea de excludere a alin. (4) și alin. (6) ale art. 112, aceasta nu se acceptă. Dispozițiile respective nu dublează mecanic Codul contravențional, ci reglementează instrumentele și documentele proprii activității de control (acțiuni de investigare, rapoarte), distincte de procesul-verbal contravențional. Păstrarea lor permite delimitarea clară între faza de control (administrativă, preventivă și de constatare) și faza contravențională, precum și o mai bună documentare a cazurilor, inclusiv în sprijinul planului de remediere și al analizei de risc la nivelul ISM.
--	--	--

	La punctul 11 din proiect, la articolul 112 alineatul (2), urmează a fi excluse cuvintele „se pot”, precum și textul „cu condiția ca aceste liste să nu limiteze sau să condiționeze acțiunea inspectorilor de muncă.” În majoritatea statelor europene, activitatea organelor de control se bazează pe utilizarea listelor de verificare (checklist-uri) standardizate, elaborate în funcție de domeniu și tipul de control. Aceste instrumente contribuie la asigurarea transparenței, uniformității și predictibilității acțiunilor inspectorilor, limitând discreția individuală și riscul de abuz. Totodată, listele de verificare permit atât operatorilor economici, cât și autorităților, să cunoască în prealabil criteriile și aspectele evaluate, ceea ce consolidează încrederea și eficiența procesului de control. Mai mult decât atât, listele de verificare sunt elaborate de către organul de control, în funcție de specificul și necesitățile activității acestuia, și se aprobă ulterior prin ordin al ministerului de resort. Alineatul (4) din același articol urmează a fi exclus, întrucât Codul contravențional al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 218/2008, reglementează deja un set de măsuri care conferă inspectorilor competența de a investiga cauzele contravenționale, astfel că repetarea acestor prevederi este inutilă și contravine articolului 55 alineatul (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În aceeași ordine de idei, alineatul (6) urmează a fi exclus, deoarece obligă inspectorii să întocmească rapoarte suplimentare care conțin aceleași acțiuni deja menționate în procesul verbal de control, nefiind justificată necesitatea elaborării a două documente cu conținut identic.	Cu referire la critica privind procedura prealabilă de contestare la ISM și propunerea de excludere a art. 117 din proiect, aceasta nu se acceptă. Procedura prealabilă este în linie cu regulile generale ale Codului administrativ și nu suprimă accesul la justiție, ci introduce un filtru administrativ rapid, care poate rezolva o parte din litigii fără a încărca instanțele. În plus, în cazurile în care sunt aplicate măsuri restrictive, agentul economic păstrează dreptul de a solicita instanței suspendarea actului contestat în condițiile legii contenciosului administrativ, astfel încât riscul unor consecințe economice grave este atenuat. Concomitent, noul mecanism al planului de remediere reduce semnificativ situațiile în care se ajunge la suspendări sau măsuri severe în cazuri minore.
--	--	---

		Suplimentar, introducerea procedurii prealabile de contestare la ISM limitează dreptul persoanei supuse controlului de a se adresa direct instanței de contencios administrativ, creând eventuale întârzieri în valorificarea drepturilor. Termenul de peste 30 de zile poate conduce la consecințe economice grave, inclusiv falimentul agentului economic în caz de suspendare abuzivă a activității. În acest context, art. 117 din proiect urmează a fi exclus.	
8.	Centrul Național Aticorupție nr. ELO25/10965 din 25.11.2025Acesta	Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate." Proiectul supus expertizei anticorupție a fost publicat pentru consultare publică pe site-ul oficial al	Se acceptă, descrierea notificării privind termenul controlului. Se acceptă, reglementarea autorității responsabile de aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului consultativ tripartit al Inspectoratului de stat al muncii. Se acceptă, propunerea pentru stabilirea unor criterii de prelungire a termenului inițial de efectuare a controlului. Cu referire la critica generală privind „discreții excesive” și riscuri de corupție în atribuțiile ISM Proiectul construiește un pachet de garanții procedurale tocmai pentru a limita arbitrarul: definirea clară a drepturilor subiectului controlului (art. 10¹), instituirea planului de remediere ca instrument intermediar și documentat între constatarea încălcării și sancțiune (art. 8¹), obligativitatea delegației de control cu conținut minim detaliat (art. 11¹), precum și trasabilitatea prin procesul-verbal unic de control (art. 116). Toate aceste mecanisme sunt absente tocmai în cadrul actual, pe care proiectul le corectează. Faptul că inspectorul dispune de opțiuni (plan de remediere, sancțiune, sesizare altor autorități) nu înseamnă discreție necontrolată, ci obligația de a alege instrumentul proporțional, în baza criteriilor enumerate expres în lege (gravitate, recurență, cooperare, risc iminent). Cu referire la observațiile privind „coerența legislativă” și „disocierea” de Legea nr. 131/2012

	Ministerului Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, oferind astfel acces părților interesate pentru a-și exprima opinia și a face recomandări cu privire la I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului 1 acesta. În același timp, autorul a asigurat informarea publicului cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. Astfel, se constată că a fost respectată etapa esențială în asigurarea transparenței procesului de elaborare a deciziilor, conform art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Totodată, potrivit cererii de înregistrare a proiectului nr. 07/5143 din 05.11.2025, autorul indică, la rubrica „Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară”, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova. Cu toate acestea, la art. I pct. 1 din proiectul de lege, autorul prevede că Inspectoratul de Stat al Muncii exercită controlul de stat asupra respectării actelor legislative și normative în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă, în toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică, inclusiv în cazul angajatorilor individuali care angajează lucrători, precum și în raport cu autoritățile administrației publice centrale și locale. În acest sens, se constată că proiectul nu a fost consultat cu autoritățile care, potrivit conținutului	Alinierea de Convențiile OIM nu presupune neapărat menținerea ISM sub regimul general al Legii nr. 131/2012. Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129 cer expres o inspecție a muncii reglementată printr-un cadru special, cu garanții de independență și posibilitatea de intervenție promptă, inclusiv inopinat. Regimul general al Legii nr. 131/2012 este construit pentru ansamblul autorităților de control în activitatea de întreprinzător, nu pentru o autoritate specializată care protejează viața și integritatea salariaților. Proiectul nu elimină principiile de transparență și previzibilitate, ci le transpune în Legea nr. 140/2001 (delegarea de control, termene rezonabile, drepturile subiectului controlului, plan de remediere), transformând Legea nr. 140/2001 în lex specialis, ceea ce este soluția corectă din punct de vedere al tehnicii legislative.
--	---	--

		proiectului, ar fi trebuit să fie implicate în procesul de avizare. Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop „[...] armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat”. Totodată autorul indică că „proiectul urmărește crearea unui mecanism unitar și coerent de efectuare a controlului de stat în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, care să asigure echilibrul dintre necesitatea exercitării funcției de supraveghere a statului și protecția drepturilor subiecților supuși controlului. De asemenea, proiectul are ca scop alinierea practicilor Inspectoratului de Stat al Muncii la standardele internaționale promovate de Organizația Internațională a Muncii, în special la prevederile Convenției nr. 81 privind inspecția muncii și Convenției nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest sens, modificările propuse consolidează rolul Inspectoratului de Stat al Muncii ca autoritate independentă, imparțială și competentă, capabilă să asigure respectarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă precum și protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor. În esență, proiectul de lege reprezintă o reformă structurală a Legii nr. 140/2001, care nu se limitează la actualizarea terminologiei sau la simpla includere a normelor procedurale, ci urmărește o modernizare conceptuală a regimului inspecției muncii, astfel încât activitatea inspectorilor să se desfășoare într-un cadru clar, predictibil și echitabil pentru toate părțile implicate”.	
--	--	--	--

		Analizând normele elaborate, s-a constatat că proiectul propune modificarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, prin extinderea atribuțiilor de control în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, exercitate de către Inspectoratul de Stat al Muncii. Totodată, proiectul prevede excluderea controalelor efectuate de către Inspectoratul de Stat al Muncii din sfera de reglementare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului Deși autorul indică în nota de fundamentare că intenția normativă are scopul corelării prevederilor Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, art. II al proiectului de lege exclude Inspectoratul de Stat al Muncii din sfera de reglementare a Legii nr. 131/2012, iar preluarea sporadică a unor reglementări ale acesteia poate duce la blocarea unor procese esențiale, precum planificarea controalelor, monitorizarea acestora, utilizarea registrelor de control sau aplicarea listelor de verificare bazate pe analiza riscurilor. Totodată, atragem atenția autorului că unul dintre principiile fundamentale ale controlului de stat este prevenirea încălcărilor legislației, iar mecanismul propus este unul defectuos, în primul rând din perspectiva interesului public. Domeniul muncii, al securității și sănătății în muncă reprezintă un sector cu impact major asupra drepturilor angajaților, al siguranței la locul de muncă și al funcționării entităților. O analiză detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție aferente este prezentată în	
--	--	--	--

		compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect Potrivit notei de fundamentare, „Legea nr. 131/2012 conține multiple restricții contrare standardelor internaționale în domeniul inspecției muncii și improprii unui sistem eficient de inspecție a muncii”. În același timp, proiectul propus preia doar fragmentar unele prevederi din Legea privind controlul de stat, ceea ce generează impresia unei lipse de coerență și unitate a intenției normative. Mai mult, în timp ce reglementările generale privind controlul de stat oferă un cadru procedural unitar și predictibil pentru exercitarea competențelor de control în domeniul muncii, dispozițiile segmentate și insuficient corelate din proiectul actual acordă Inspectoratului de Stat al Muncii discreții excesive care pot afecta interesul public deoarece pot genera practici neuniforme, incertitudine și diminuarea transparenței în activitatea de control. O analiză detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție aferente este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;	
--	--	--	--

		b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică parțial necesitatea elaborării proiectului, în special în ceea ce privește intenția de a disocia reglementarea controlului în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă de prevederile Legii privind controlul de stat. Totuși, nota de fundamentare nu explică în mod suficient motivele pentru care este necesară o astfel de separare normativă, nici modul în care noul cadru propus ar asigura un sistem de control mai eficient, în special mecanismul de asigurare a transparenței planului controalelor. În condițiile în care autorul nu a optat pentru aplicarea excepției privind înregistrarea, supravegherea și raportarea controalelor în Registrul de stat al controalelor, nu este clar modul în care se va garanta transparența acțiunilor de control, inclusiv furnizarea către toate persoanele interesate a informațiilor aferente controalelor I.5. Justificarea soluțiilor proiectului efectuate de organele de control. În absența unui mecanism alternativ clar definit, această omisiune poate genera riscuri de lipsă de	
--	--	---	--

		transparență, discreții nejustificate și dificultăți în monitorizarea activităților de control, afectând astfel predictibilitatea și încrederea în sistemul de control a muncii. În contextul competențelor oferite Inspectoratului de Stat al Muncii privind constatările contravențiilor prevăzute la art. 55, 553-61, art, 2721 alin. (3) și art. 349 alin.(1) și alin. (6) iar pentru contravențiile prevăzute la art. 551 și 552, competența de examinare, constatare și aplicarea sancțiunilor este imperios completarea notei de fundamentare cu statistica contravențiilor constatate de către Inspectoratului de Stat al Muncii, inclusiv a sancțiunilor aplicate. Prin urmare, această completare este importantă în vederea oferirii unei viziuni clare asupra impedimentelor întâmpinate de autor în aplicarea prevederilor Legii privind controlul de stat și pentru a justifica, în mod obiectiv, necesitatea modificărilor propuse. Lipsa unor date statistice privind volumul controalelor, tipologia contravențiilor constatate și eficiența sancțiunilor determină constatarea insuficienței argumentării în ceea ce privește soluțiile propuse și obiectivele urmărite prin această intenție normativă. Suplimentar, potrivit Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, una dintre măsurile calitative și cantitative care urmează a fi întreprinse în cadrul acestei reforme este: „Reformarea funcției Inspectoratului de Stat al Muncii, care are competența de a efectua inspecții inopinate în domeniul sănătății și securității, cu eliminarea limitărilor prevăzute de Legea nr.	
--	--	---	--

		131/2012 privind controlul de stat. Instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție, Decembrie 2025.” În acest sens, proiectul de lege ar urma să îmbunătățească mecanismul de control în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, în măsura în care au fost identificate deficiențe în aplicarea acestuia. Totuși, opțiunea de a exclude acest domeniu de la reglementările Legii privind controlul de stat, în forma prezentată, prezintă un risc ridicat de corupție, întrucât eliminarea cadrului procedural unitar și a garanțiilor instituite prin Legea nr. 131/2012 poate genera exercitarea discreționară a competențelor, aplicarea neuniformă a controalelor și slăbirea mecanismelor instituționale de supraveghere a activităților de control. I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Potrivit notei de fundamentare „proiectul nu aduce niciun impact financiar, nu este nevoie de resurse financiare pentru implementarea/punerea în aplicare a actului normativ din acest proiect”. II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului II.1. Limbajul proiectului Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este 4	
--	--	---	--

		parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]" Textul proiectului este expus într-un limbaj clar, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie. Însă, s-a identificat prezența unor formulări cu caracter ambiguu în anumite dispoziții. O analiză detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție aferente este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. II.2. Coerența legislativă a proiectului Prevederile proiectului impun o reconsiderare, având în vedere intenția autorului de a disocia controlul în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă de reglementările prevăzute de Legea privind controlul de stat. Aspectele date au fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare. II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect Proiectul reglementează activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Însă unele atribuții din proiect ale Inspectoratului de Stat al Muncii sunt formulate confuz și, astfel, pot admite interpretări abuzive. În acest sens, proiectul de lege oferă inspectorilor de muncă discreții	
--	--	--	--

		excesive în procesul de control, fără a institui garanții procedurale suficiente care să împiedice utilizarea necorespunzătoare a acestor competențe. Aceste formulări pot duce la exercitarea neuniformă a atribuțiilor, la aplicarea selectivă a controalelor în afara planului anual de control, ceea ce poate crea premise pentru influențe nejustificate, intervenții discreționare și alte practici cu risc sporit de abuz din partea inspectorilor. Analiză detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție aferente este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.	
		III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului - 1 - Art. I, punctul 1 din proiectul de Lege 1. La articolul 1: [...] Alineatul (21) se abrogă. Obiecții: Norma propusă spre abrogare, stabilește că control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă exercitat asupra persoanelor care	Cu referire la obiecțiile formulate de CNA privind abrogarea alineatului (2¹) al articolului 1 (Art. I, pct. 1 din proiect), Abrogarea alineatului (2¹) nu creează un gol normativ și nu slăbește în niciun fel cadrul de reglementare al controlului în domeniul muncii, ci dimpotrivă, elimină dubla reglementare și conflictul de legi dintre Legea nr. 140/2001 și Legea nr. 131/2012.

	practică activitate de întreprinzător se planifică, se efectuează și se înregistrează în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat în partea în care nu este reglementat de Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii. În acest sens, atragem atenția autorului că domeniul muncii, securității și sănătății în muncă reprezintă un sector cu un impact major asupra societății, iar îndeplinirea conștiincioasă a funcțiilor de control depinde, în primul rând, de reglementările normative clare, coerente și eficient structurate, ca parte componentă a funcțiilor esențiale ale unui stat de drept. Totodată, abrogarea acestei norme, fără instituirea unor mecanisme alternative clare și funcționale, poate genera lipsă de coerență procedurală, goluri de reglementare în activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii. Menținerea unui cadru procedural unitar, previzibil și transparent este esențială pentru asigurarea unui control eficient, pentru protecția drepturilor angajaților și angajatorilor și pentru prevenirea practicilor discreționare. În absența unor astfel de garanții, există riscul diminuării eficienței activității de control, precum și al afectării încrederii în funcționarea instituțiilor statului. Recomandări: Reconsiderarea intenției de abrogare. Factori de risc: ● Prejudicierea intereselor contrar interesului public ● Lipsa/insuficiența accesului la informația de interes public ● Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) Riscuri de corupție:	Norma supusă abrogării face trimitere la Legea nr. 131/2012 „în partea în care nu este reglementat” de Legea nr. 140/2001, ceea ce, în practică, a condus la suprapuneri, interpretări divergente și dificultăți în aplicare: aceeași activitate de control este guvernată simultan de o lege specială (Legea nr. 140/2001) și de o lege generală (Legea nr. 131/2012), cu principii și proceduri concepute pentru un alt tip de control (economic-fiscal, sanitar, de siguranță alimentară etc.). Proiectul de lege reformează integral Legea nr. 140/2001 tocmai pentru a transforma această lege în lex specialis complet pentru controlul ISM: sunt introduse principii proprii de activitate (art. 2¹), funcțiile ISM (art. 4), drepturile și obligațiile inspectorilor (art. 8 și 8¹), drepturile subiectului supus controlului (art. 10¹), procedura de control (art. 11¹ și art. 112), planul de remediere și paleta de măsuri (art. 81), procesul-verbal de control (art. 116), procedura de contestare (art. 117) și mecanisme de supraveghere internă prin Consiliul consultativ tripartit (art. 118). Toate aceste elemente preiau și adaptează, la nivel de lege specială, garanțiile de transparență, proporționalitate, drept la remediere și drept la contestație, astfel încât, după abrogarea alin. (2¹), activitatea ISM rămâne pe deplin reglementată – doar că într-un singur act normativ, clar și coerent.
--	--	--

		● Încurajarea sau facilitarea actelor de: - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - abuz de serviciu	Argumentul CNA privind „lipsa de coerență procedurală” și riscul diminuării transparenței nu se confirmă. Proiectul nu scoate ISM din câmpul legalității și al controlului statului, ci îl supune unui regim mai clar: delegație obligatorie (cu conținut detaliat în art. 11¹), termen rezonabil de control, obligația inspectorului de a comunica subiectului termenul estimativ și prelungirile motivate, proces-verbal cu conținut standardizat, posibilitatea contestării actelor ISM atât în procedură administrativă prealabilă, cât și în contencios administrativ, obligații de raportare către MMPS și mecanisme de control intern și tripartit. Toate normele generale privind accesul la informație, transparența în activitatea autorităților publice, integritatea și răspunderea funcționarilor publici continuă să se aplice inspectorilor de muncă. În plus, soluția legislativă răspunde direct obligațiilor asumate de Republica Moldova prin Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129, care prevăd o inspecție a muncii specializată, cu independență funcțională, cu drept de acces liber și neanunțat și cu posibilitatea de a stabili frecvența controalelor „atât de des și atât de amănunțit cât este necesar” pentru protecția salariaților. Menținerea trimiterii generale la Legea nr. 131/2012 ar perpetua constrângeri procedurale (registru unic, limitări de frecvență, reguli uniforme de planificare) gândite pentru controale economice generale, nu pentru protecția unui drept fundamental – securitatea și sănătatea în muncă. În loc să „diminueze eficiența activității de control”, abrogarea alin. (2¹) permite construirea unui cadru specializat, eficient și previzibil, care integrează și garantează atât interesul public (protecția salariaților), cât și interesele legitime ale mediului de afaceri prin instrumente de tip plan de remediere, control intern și dialog tripartit.
--	--	--	--

			În consecință, intenția de abrogare se menține: ea nu scoate ISM din sistemul de control al statului, ci consolidează rolul Legii nr. 140/2001 ca lege specială și asigură alinierea deplină la standardele internaționale OIM, fără a reduce transparența, accesul la informație sau mecanismele de supraveghere și control asupra activității inspectorilor.
		Art. I punctul 4 din proiectul de Lege Articolul 5 va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Colaborarea cu alte organe, instituții și organizații (1) Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să furnizeze Inspectoratului de Stat al Muncii toate datele, rapoartele și informațiile care au relevanță în sfera competențelor lor, precum și să îi acorde colaborarea solicitată pentru exercitarea funcției de control. (2) Autoritățile sunt obligate să acorde asistență și să coopereze cu inspectorii de muncă ori de câte ori este necesar în timpul îndeplinirii atribuțiilor acestora. (3) Parteneriatul menționat în prezentul articol se stabilește prin acorduri de parteneriat sau orice alt instrument cu forță juridică obligatorie.” Obiecții: Formularea propusă pentru articolul 5 poate crea instabilitate între caracterul imperativ al obligațiilor prevăzute la alin. (1) și alin. (2) și necesitatea încheierii unor acorduri formale prevăzute la alin. (3). Astfel, se constată că, în timp ce primele două alineate impun autorităților o obligație directă, imediată și necondiționată de cooperare cu Inspectoratul de Stat al Muncii, alin. (3) condiționează exercițiul aceleiași	Cu referire la obiecția și recomandarea privind art. 5 alin. (3) (parteneriatele ISM cu alte autorități), considerăm că textul propus trebuie menținut. În primul rând, alin. (1) și (2) instituie obligația directă, necondiționată a autorităților publice de a furniza date și de a acorda asistență Inspectoratului de Stat al Muncii. Alineatul (3) nu condiționează existența acestei obligații de încheierea acordurilor de parteneriat, ci doar consacră posibilitatea – și, în practică, necesitatea – formalizării unei cooperări deja impuse de lege. Chiar în lipsa unui acord, obligațiile de la alin. (1)–(2) rămân pe deplin aplicabile; acordurile au rol de organizare tehnică, nu de izvor primar al obligației. În al doilea rând, în domenii care presupun schimb sistematic de date sensibile (date cu caracter personal, informații fiscale, date din registre sectoriale etc.), instrumentele juridice formale sunt esențiale pentru a defini fluxurile de date, responsabilitățile fiecărei instituții, condițiile de securitate și termenele de răspuns. Lipsa unei prevederi exprese privind posibilitatea încheierii acestor acorduri ar lăsa cooperarea într-o zonă pur informală, ceea ce crește riscul de tratament neuniform, întârzieri nejustificate sau refuzuri motivate de „lipsa cadrului formal”.

		colaborări de existența unor acorduri de parteneriat sau alte instrumente juridice obligatorii. Această suprapunere poate afecta aplicabilitatea practic ăa normei, întrucât colaborarea nu ar trebui să fie dependentă de finalizarea unui proces formal de negociere și semnare a unui acord, în special într-un domeniu în care promptitudinea și cooperarea instituțională sunt esențiale. Recomandări: Excluderea alin. (3). Factori de risc: • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Riscuri de corupție: • Generale	În al treilea rând, recomandările OIM și bunele practici europene în domeniul inspecției muncii încurajează expres cooperarea interinstituțională formalizată între inspectoratele de muncă și alte autorități (fiscale, polițienești, migrație, securitate socială), tocmai pentru a combate munca nedeclarată și formele grave de exploatare. Menținerea alin. (3) permite ISM să construiască astfel de mecanisme pe termen mediu și lung, fără a reveni de fiecare dată în Parlament pentru o normă specială. În fine, riscurile invocate în aviz (posibila „dependență” de un proces formal de negociere) pot fi prevenite prin modul de aplicare a textului: intenția autorului este ca acordurile să optimizeze cooperarea, nu să o blocheze. În practica de implementare, va fi clarificat – inclusiv prin acte subordonate – că obligațiile de furnizare a informațiilor și asistenței se aplică imediat, în temeiul alin. (1)–(2), iar acordurile de parteneriat doar detaliază și standardizează procedurile. În aceste condiții, menținerea alin. (3) nu generează instabilitate, ci oferă un instrument suplimentar de bună guvernare și de prevenire a riscurilor de corupție prin reguli clare, scrise, asupra modului de cooperare.
		- 3 - Art. I punctul 6 din proiectul de Lege Articolul 7 va avea următorul cuprins: „Articolul 7. Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii [...] (2) Inspectorii de muncă din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii au statut de funcționar public și își exercită atribuțiile în conformitate cu principiile consacrate în Constituția Republicii Moldova și în Convențiile nr. 81, nr. 129 și nr. 155 ale Organizației Internaționale a Muncii. (3) Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii, inclusiv al inspecțiilor teritoriale de muncă, este	Cu referire la obiecțiile formulate la Art. I, punctul 6 (articolul 7 din proiect – „Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii”), considerăm că modificările propuse trebuie menținute, fără reconsiderarea alineatelor (2) și (4).

	compus din inspectori de muncă și alți specialiști, care sunt funcționari publici, al căror statut le garantează stabilitate și independență, precum și din personal auxiliar. Funcția de inspector de muncă este ocupată de persoane cu studii superioare în domeniul ingineriei, dreptului, economiei sau în alte domenii relevante pentru activitatea de control în domeniul securității și sănătății în muncă. (4) Accesul la funcția de inspector de muncă se realizează, în modul stabilit de lege, pe baza principiilor publicității, egalității, meritelor și capacității candidaților de a îndeplini sarcinile care le vor fi atribuite.[...] Obiecții: Normele citate stabilesc că inspectorii de muncă din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii au statut de funcționar public și își exercită atribuțiile în conformitate cu principiile consacrate în Convențiile nr. 81 (privind inspecția muncii în industrie și comerț), nr. 129 (privind inspecția muncii în agricultură) și nr. 155 (privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă) ale Organizației Internaționale a Muncii iar accesul la aceste funcții se realizează pe baza principiilor publicității, egalității, meritelor și capacității candidaților. În acest sens atragem atenția că regimul general al funcției publice, statutul funcționarului public, raporturile juridice dintre funcționarii publici și autoritățile publice este reglementat de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, scopul căreia este asigurarea realizării unui serviciu public stabil, profesionist, imparțial, transparent și eficient în interesul societății și al statului. Totodată potrivit art. 5 din aceeași lege „serviciul public se bazează pe principiile meritocrației, legalității,	Normele de la alineatul (2) nu derogă de la Legea nr. 158/2008, ci o completează în mod necesar, prin raportare expresă la Convențiile OIM nr. 81, nr. 129 și nr. 155. Legea nr. 158/2008 reglementează în termeni generali statutul funcționarului public, în timp ce Legea nr. 140/2001 are rol de lege specială pentru o categorie particulară de funcționari – inspectorii de muncă. Menționarea explicită a faptului că aceștia își exercită atribuțiile „în conformitate cu principiile consacrate în Constituția Republicii Moldova și în Convențiile nr. 81, nr. 129 și nr. 155 ale OIM” nu creează un regim paralel și nici nu relativizează statutul funcției publice, ci ancorează activitatea inspectorilor în standardele internaționale obligatorii pentru Republica Moldova, consolidând stabilitatea, independența și credibilitatea lor profesională. Prin urmare, nu poate fi reținut riscul invocat de CNA privind „formulări ambigue” sau „norme de trimitere defectuoase”: trimiterea la convenții are un caracter clasic de lex specialis și nu afectează aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr. 158/2008.
--	--	---

	transparenței, egalității, nondiscriminării, profesionalismului, imparțialității, independenței, responsabilității, stabilității, loialității și integrității”. În acest sens, opinăm asupra alinierii statutului inspectorilor de muncă cu prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, deoarece orice derogare ar putea afecta independența funcționarilor publici, precum și credibilitatea exercitării funcției de control în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. 7 Recomandări: Reconsiderarea alin.(2) și alin.(4), inclusiv sub aspectul armonizării acestora cu prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Factori de risc: ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Norme de trimitere defectuoase ● Prevederi discriminatorii Riscuri de corupție: ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism	În ceea ce privește alineatul (4), acesta reia, într-o formă concentrată, principiile deja consacrate de Legea nr. 158/2008 – publicitate, egalitate, merit și capacitate profesională – și le aplică expres accesului la funcția de inspector de muncă „în modul stabilit de lege”. Scopul este de a întări, în chiar textul Legii nr. 140/2001, garanțiile meritocratice și anticorupție în recrutarea inspectorilor, pentru o funcție cu un grad ridicat de expunere la riscuri de integritate. Repetarea acestor principii în legea specială nu generează discriminări și nu contravine tehnicii legislative, ci răspunde necesității de a evidenția, chiar în cadrul normativ al inspecției muncii, că accesul la funcție este strict condiționat de criterii obiective și transparente. Din această perspectivă, recomandarea de „reconsiderare” a alineatelor (2) și (4) nu este întemeiată: ele nu creează derapaje față de Legea nr. 158/2008, ci consolidează, în mod coerent, atât statutul funcționarului public inspector de muncă, cât și garanțiile de integritate pe care CNA le urmărește.
	- 4 - Art. I punctul 7 din proiectul de Lege Articolul 8 va avea următorul cuprins: „Articolul 8. Drepturile inspectorului de muncă „(1) În exercitarea atribuțiilor sale, inspectorii de muncă, purtând asupra lor legitimația care atestă funcția pe care o îndeplinesc, au următoarele drepturi: a) să pătrundă liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate	Cu referire la obiecția privind dreptul inspectorului de a pătrunde liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, subliniem că această formulare transpune literal exigențele Convenției OIM nr. 81 și nr. 129, care prevăd expres dreptul inspectorilor de a intra „liber și fără preaviz, la orice oră, în orice loc de muncă supus inspecției”.

	sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane juridice și persoane fizice; [...] c) să efectueze orice investigație, examinare, reconstituire sau probă necesară îndeplinirii atribuțiilor lor și, în special: (i) să interogheze, singuri sau în prezența martorilor, angajatorul, salariații ori alte persoane aflate la locul de muncă asupra oricăror chestiuni privind aplicarea legislației muncii; (ii) să solicite identificarea și motivul prezenței oricărei persoane aflate la locul de muncă inspectat; (iii) să solicite prezența angajatorului, a reprezentanților săi, a salariaților sau a altor persoane vizate la sediul unității inspectate ori la sediul Inspectoratului de Stat al Muncii; (iv) să preleveze sau să ia probe din substanțele și materialele utilizate ori manipulate în unitate pentru analize, măsurători, fotografii, înregistrări video sau alte mijloace de documentare, cu notificarea angajatorului sau a reprezentantului acestuia; (v) să adopte, în orice moment al procedurii, măsuri de precauție proporționale, pentru a preveni distrugerea, dispariția sau modificarea documentelor, fără a aduce prejudicii semnificative părților implicate ori a încălca drepturile acestora; (vi) să solicite și să primească de la autoritățile administrației publice centrale și locale, de la persoane juridice și fizice, informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor lor; (vii) să solicite, prin intermediul instituțiilor specializate, efectuarea de măsurători, teste sau expertize asupra elementelor materiale ale activității controlate.	Limitarea acestui drept ar plasa Republica Moldova în afara standardelor internaționale. Discreția inspectorului nu este nelimitată: accesul este permis doar în scopul exercitării atribuțiilor de control, în baza legitimației și a delegației de control, cu obligativitatea consemnării acțiunilor în procesul-verbal, ceea ce asigură trasabilitate și control ulterior al legalității. Cu referire la obiecția potrivit căreia abrogarea referinței la planul anual de control ar crea un „vid” de planificare, precizăm că proiectul nu elimină planificarea, ci o scoate din nivelul legii speciale ISM pentru a fi reglementată prin acte normative subordonate și metodologii de analiză a riscurilor, mai flexibile și ușor de adaptat. Pentru ISM, prioritară nu este existența formală a unui plan anual fix, ci capacitatea de a interveni prompt în funcție de riscurile reale (accidente, sesizări, muncă nedeclarată). Menținerea în lege a unei trimeri rigide la planul anual ar putea, dimpotrivă, îngreuna intervenția operativă în cazuri urgente. Cu referire la obiecția privind pretinsa neclaritate a delegației de control (dacă vizează control planificat sau inopinat), menționăm că articolul 11¹ din proiect reglementează distinct conținutul delegației și obligă indicarea temeiului inițierii controlului. Tipul controlului (planificat / inopinat / la inițiativa inspectorului) rezultă din acest temei și din procedura urmată, nu din articolul 8 care are un obiect limitat – enumeră exclusiv drepturile inspectorului în timpul controlului. Pentru angajator, elementul esențial este să cunoască legitimitatea, temeiul și obiectul controlului, nu calificarea tehnică a acestuia ca fiind „planificat” sau „inopinat”.
--	---	---

	(2) Atunci când efectuează controlul, inspectorul de muncă notifică angajatorul sau reprezentantul acestuia cu privire la prezența sa, cu excepția cazului în care consideră că o astfel de notificare ar prejudicia îndeplinirea cu succes a atribuțiilor sale.[...]" Obiecții: Normele citate stabilesc dreptul inspectorului de muncă de a pătrunde liber, fără înștiințare prealabilă, la orice oră din zi sau din noapte, în orice unitate sau loc de muncă organizat de angajatori, persoane juridice și persoane fizice, de a efectua orice investigație, de a preleva probe din substanțele sau materialele utilizate ori manipulate. În acest sens, menționăm că discreția inspectorului de a pătrunde fără înștiințare prealabilă, în orice moment al zilei sau al nopții, poate genera riscuri de corupție, prin prisma omiterii elaborării planului anual de control, stabilit aparent la Art. I pct. 10 alin. (9) din proiectul de Lege supus expertizei, creând astfel premisa unei practici în care realizarea controlului la discreția inspectorului. Mai mult, poziția expusă mai sus este argumentată de autor și prin delegația de control indicată la alin. (3), care enumeră exhaustiv elementele pe care aceasta trebuie să le conțină, însă tipul controlului este omis, nefiind clar dacă este vorba despre un control inopinat sau unul planificat. Această omisiune afectează caracterul procedural al activității de control și ridică probleme de integritate întrucât marja excesivă de apreciere acordată inspectorilor, fără garanții normative, poate duce la decizii arbitrare, precum și la favorizarea sau defavorizarea subiecților supuși controlului.	Cu referire la obiecția referitoare la notificarea angajatorului, arătăm că proiectul fixează o regulă generală de notificare (alin. (2)), cu o singură excepție justificată – situațiile în care informarea ar prejudicia atingerea scopului controlului (de exemplu, ascunderea muncii nedeclarate sau înlăturarea probelor). Această excepție este, din nou, în linie cu Convențiile OIM și cu practica inspectoratelor europene. Detalierea în lege a tuturor modalităților tehnice de notificare, a fiecărui termen de comunicare și a fiecărei situații particulare ar transforma articolul într-o procedură excesiv de casuistică; asemenea aspecte sunt mai adecvat reglementate în regulamentele interne și instrucțiunile ISM, care vor stabili clar canalele (poștă, e-mail, RSC), termenele și dovezile de comunicare. Cu referire la riscurile de corupție și „marja excesivă de apreciere” invocate, considerăm că acestea sunt contrabalansate de ansamblul garanțiilor introduse în proiect: obligativitatea delegației de control și a motivării temeiului, definirea termenului rezonabil al controlului, conținutul detaliat al procesului-verbal, procedura prealabilă de contestare, precum și monitorizarea prin Consiliul consultativ tripartit. Inspectorii ISM rămân funcționari publici supuși regimului general al Legii nr. 158/2008 și legislației anticorupție; încălcarea atribuțiilor sau exercitarea lor abuzivă poate fi sancționată disciplinar, contravențional sau penal. Din această perspectivă, menținerea textului propus la articolul 8 nu amplifică riscul de corupție, ci asigură compatibilitatea cu standardele OIM, lăsând totodată suficiente mecanisme de control asupra activității inspector
--	--	---

		Un alt aspect admis în proiect îl reprezintă procedura de notificare și termenul de realizare a acesteia. În acest sens, se constată lipsa unei reglementări clare privind modalitatea de transmitere, conținutul obligatoriu al notificării, termenele exacte de comunicare și condițiile în care notificarea poate fi considerată transmisă în mod corespunzător. Ambiguitatea proces poate afecta predictibilitatea controlului și poate genera interpretări discreționare, inclusiv situații în care subiecții supuși controlului nu sunt informați în timp util sau nu pot exercita drepturile procedurale care decurg din primirea notificării. Recomandări: Reconsiderarea punctului 7 de la art. I din proiectul de Lege. Factori de risc: ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității/persoanei private ● Atribuții extensive de reglementare ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Atribuții paralele ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor Riscuri de corupție: ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare	
--	--	---	--

		- 5 - Art. I punctul 10 din proiectul de Lege Articolul 111 va avea următorul cuprins: „Articolul 111. Modul de efectuare a controlului de stat asupra respectării actelor normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă (1) Controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă are ca scop îndeplinirea funcțiilor prevăzute la articolul 4 și se reglementează de dispozițiile prezentei legi, ale codului contravențional și ale normelor de aplicare. (2) Acțiunea de control se inițiază în temeiul delegației de control emise de directorul sau directorul adjunct al Inspectoratului de Stat al Muncii, ca urmare a planurilor de control, a cererii motivate din partea altor organe, a plângerii sau la inițiativa inspectorilor de muncă prin notă de motivare. În orice caz, acțiunea Inspectoratului Muncii se va desfășura fără notificare prealabilă. (3) Delegația de control va conține, în mod obligatoriu: a) numărul și data emiterii; b) denumirea completă a Inspectoratului de Stat al Muncii; c) temeiul legal al efectuării controlului, cu indicarea expresă a motivelor inițierii controlului; d) temeiul inițierii acestuia; 9 e) numele, prenumele, funcția și numărul legitimației inspectorilor de muncă desemnați; f) datele de identificare ale persoanei juridice sau fizice supuse controlului (denumirea/numele, IDNO/codul fiscal, sediul sau locul desfășurării activității);	Cu referire la obiecțiile și recomandările formulate pentru articolul 11¹, precizăm următoarele. Cu referire la obiecția privind completarea alineatului (3) cu un element obligatoriu suplimentar al delegației – „tipul controlului”, nu se acceptă. Textul actual al alin. (3) enumeră deja elementele esențiale pentru garantarea drepturilor subiectului controlului: temeiul legal și motivat al inițierii, obiectul și scopul controlului, domeniul vizat, perioada, datele despre inspector(i) și persoana controlată, precum și mențiunea privind dreptul de contestare. Din coroborarea acestor elemente și a alineatului (2) rezultă implicit tipul controlului (planificat, inopinat, la plângere, la cererea altor organe). Introducerea încă unui câmp formal ar complica inutil structura delegației, fără valoare adăugată din perspectiva transparenței, și ar crea riscul de litigii pur formale atunci când, în cursul acțiunii, un control tematic evoluează în unul mai larg sau invers. Tipologia controalelor și clasificarea lor detaliată țin de metodologia internă a ISM și de actele subordonate Guvernului, nu de conținutul minim al delegației, care trebuie să rămână concentrat pe informațiile efectiv relevante pentru agentul economic. Cu referire la obiecția că alineatul (4) ar trebui completat cu un termen concret de realizare a controlului și cu criterii/temeiuri exprese pentru prelungire, nu se acceptă. Proiectul a abandonat modelul unui plafon numeric rigid (tocmai pentru a asigura compatibilitatea cu Convențiile OIM nr. 81 și 129, care impun ca inspecția muncii să poată efectua vizite „atât de dese și atât de amănunțite cât este necesar” pentru protecția efectivă a salariaților.
--	--	---	--

	g) obiectul și scopul controlului, inclusiv domeniul de control și aspectele ce urmează a fi examinate; h) data începerii controlului și durata estimată a acestuia; i) mențiunea privind dreptul de contestare a actelor emise în cadrul controlului, potrivit legislației în vigoare. (4) Indiferent de temeiul sau tipul controlului, acțiunea de control se desfășoară într-un termen rezonabil, stabilit de inspectorii de muncă în funcție de natura, volumul și complexitatea controlului efectuat, de necesitatea efectuării analizelor, expertizelor sau consultărilor suplimentare, precum și de gradul de cooperare al persoanei supuse controlului. (5) La inițierea controlului, inspectorul de muncă notifică persoanei supuse controlului termenul estimativ de finalizare a activității de control, cu mențiunea că acesta poate fi ajustat în funcție de circumstanțele apărute pe parcursul controlului. (6) În cazul în care, pe parcursul controlului, apare necesitatea extinderii controlului pentru documentarea completă a faptelor, inspectorii de muncă informează persoana supusă controlului despre prelungirea termenului estimativ și motivele acesteia, printr-o notificare scrisă, aprobată de directorul Inspectoratului de Stat al Muncii. (7) Termenul total al controlului nu poate depăși perioada necesară atingerii scopului acestuia și trebuie să respecte principiile proporționalității, eficienței și transparenței. (8) În cazurile în care inspectorul de muncă constată existența unor încălcări flagrante ale legislației muncii, securității sau sănătății în muncă, ori existența unui risc grav și iminent pentru	Fixarea în lege a unui termen unic, aplicabil tuturor controalelor indiferent de dimensiunea întreprinderii, numărul de puncte de lucru, gravitatea riscurilor sau necesitatea expertizelor tehnice, ar conduce fie la anchete incomplete, fie la fragmentarea artificială a controalelor în mai multe acțiuni succesive, cu o sarcină administrativă sporită pentru agentul economic. Noțiunea de „termen rezonabil” este consacrată în dreptul național (Codul administrativ, codurile de procedură) și permite adaptarea la circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, sub controlul jurisdicțional al instanțelor. Criteriile după care inspectorul stabilește termenul: natura și complexitatea cazului, volumul documentelor, necesitatea analizelor și expertizelor, gradul de cooperare al subiectului controlului sunt deja indicate, aceleași criterii se aplică la prelungirea duratei controlului, la nivel de principiu, în textul proiectului și vor fi detaliate în regulamentele interne ale ISM și în normele de aplicare, ceea ce răspunde nevoii de previzibilitate fără a bloca prin lege situațiile atipice sau deosebit de complexe.
--	--	--

	viața sau integritatea salariaților, acesta poate iniția acțiunea de control fără deținerea prealabilă a delegației de control. Inspectorul de muncă este obligat să întocmească o notă de motivare care să descrie circumstanțele de fapt și motivele inițierii controlului, pe care o transmite directorului Inspectoratului de Stat al Muncii în termen de 24 de ore de la momentul inițierii controlului. Directorul autorizează continuarea controlului prin ordin, în baza notei de motivare, emis în termen de 24 de ore de la primirea acesteia. Pe durata acțiunii, inspectorul de muncă poate constata încălcările prin orice mijloc de probă admis de lege, inclusiv observații directe, declarații ale salariaților sau reprezentanților angajatorului, înregistrări foto ori video și alte mijloace obiective, urmând ca acestea să fie formalizate ulterior în actul de control. (9) Inspectoratul de Stat al Muncii elaborează anual un plan de control pe baza metodologiei de planificare a controlului aprobate de Guvern, până la data de 1 decembrie a anului precedent anului calendaristic la care se referă planul de control. Pentru elaborarea planului anual de control, Inspectoratul de Stat al Muncii utilizează de informațiile și de toate datele necesare referitoare la întreprinderi și salariați, precum și de orice alte informații relevante pentru planificarea eficientă a activităților de control, care sunt furnizate de autoritățile publice competente. De asemenea, la elaborarea planului anual de control se ține seama de Programul de activități al Inspectoratului de Stat al Muncii, aprobat de directorul Inspectoratului de Stat al	Cu referire la obiecția privind alineatul (6) și solicitarea de a introduce un „termen maxim de prelungire” și criteriile suplimentare, nu se acceptă. Alineatul (6) instituie deja două garanții esențiale: (i) orice prelungire este permisă numai „pentru documentarea completă a faptelor”, deci în funcție de necesități obiective, și (ii) prelungirea se face prin notificare scrisă motivată, aprobată de directorul ISM. Un plafon maximal fix pentru prelungiri ar reintroduce, pe ocolite, o limitare formală a duratei totale a controlului, exact soluția pe care proiectul o corectează. În practică, controalele care vizează accidente grave de muncă, scheme complexe de muncă nedeclarată sau rețele de subcontractare pot necesita intervale de timp superioare unui plafon generic, iar întreruperea lor prematură ar afecta atât protecția salariaților, cât și dreptul angajatorilor corecți la clarificarea definitivă a situației. Controlul asupra modului în care se motivează și se aprobă prelungirile este asigurat prin supravegherea internă (inclusiv de Consiliul consultativ tripartit) și prin contenciosul administrativ, fără a fi nevoie de înghețarea în lege a unei cifre arbitrare.
--	---	---

	Muncii, după coordonarea cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Obiecții: Prezentul articol reglementează modul de efectuare a controlului de stat asupra respectării actelor normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Astfel, după cum a fost descris în prezentul raport, proiectul urmează a fi modificat în vederea respectării coerenței și intenției autorului, menținând pe tot parcursul unicitatea și unitatea de reglementare. Totodată, în conformitate cu obiecția expusă anterior privind elementele obligatorii ale delegației de control, observăm că alin. (4) face trimitere la tipul controlului, însă stabilește deja și un „termen rezonabil” 10 de efectuare a acestuia, aspect care ridică semne privind obiectivitatea și buna-credință a funcționarului public. În acest sens, stabilirea unui termen flexibil, lăsat la aprecierea inspectorului, poate extinde în mod nejustificat discreția acestuia și poate conduce la desfășurarea controlului în momentul considerat convenabil de către inspector, și nu într-un cadru predictibil, reglementat și verificabil. Suplimentar, atragem atenția asupra normei stabilite la alin. (6), prin care se permite prelungirea termenului de efectuare a controlului. În acest sens, se constată posibilitatea instituirii unui asemenea termen, fapt omis de către autor la alin. (4), totodată, opinăm despre lipsa unui criteriu privind prelungirea duratei controlului, respectiv, această lipsă de corelare între alineate poate afecta claritatea reglementării și modul de aplicare uniformă a procedurii de control. În partea ce ține de alin. (9), prin care autorul indică despre planificarea anuală a controalelor pe baza	Cu referire la recomandarea de includere expresă, în alineatul (4), a unui termen concret de realizare a controlului, suplimentar față de noțiunea de „termen rezonabil”, nu se acceptă. Proiectul consacră o arhitectură diferită față de Legea nr. 131/2012: în locul unei limite numerice unice, se construiește un sistem în trei trepte – (i) termen rezonabil stabilit în funcție de criterii obiective, (ii) comunicarea prealabilă a termenului estimativ către subiectul controlului (alin. 5) și (iii) prelungirea numai motivată și aprobată (alin. 6), completate de alin. (7) care interzice depășirea perioadei necesare atingerii scopului controlului și leagă durata de principiile proporționalității, eficienței și transparenței. În acest context, un termen numeric inserat direct în alin. (4) ar contrazice logica specială a reformei și ar risca, în cazurile complexe, să transforme „termenul” într-o formalitate ignorată sau artificial ocolită, diminuând tocmai previzibilitatea pe care avizatorul își propune să o protejeze. Cu referire la recomandarea de excludere a alineatului (7), nu se acceptă. Departă de a crea incertitudine, acest alineat constituie clauza de garanție pentru subiectul supus controlului: el obligă inspectorul să raporteze întotdeauna durata totală a controlului la necesitatea atingerii scopului și la principiile proporționalității, eficienței și transparenței. Eliminarea alineatului (7) ar însemna, paradoxal, renunțarea exact la norma care limitează, la nivel de principiu, durata controlului și care oferă instanțelor un criteriu clar de verificare a eventualelor prelungiri excesive. Menținerea alin. (7) răspunde îngrijorărilor privind riscul unor controale „deschise” pe termen nedeterminat, dar o face într-o manieră compatibilă cu standardele OIM, care nu prevăd și nu recomandă impunerea unor limite numerice fixe pentru durata inspecțiilor muncii.
--	--	--

		metodologiei de planificare a controlului aprobate de Guvern, notăm că Metodologia generală privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor și Regulile privind elaborarea, aprobarea și utilizarea listelor de verificare aplicate în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor, respectă principiile fundamentale ale controlului stabilite prin Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. În acest caz, se va atrage atenția autorului că, deși se intenționează disocierea controlului de stat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă de la reglementările Legii privind controlul de stat, metodologia de realizare a controalelor va continua să fie aplicată în conformitate cu această metodologie, aprobată în baza Legii nr. 131/2012. Această situație creează o neconcordanță între intenția declarată a autorului și efectele reale ale proiectului, întrucât mecanismul de planificare și desfășurare a controalelor este reglementat în Legea privind controlul de stat. Recomandări: Completarea alin.(3) cu un alt element obligatoriu al delegației de control și anume „tipul controlului”. Includerea la alin. (4) a termenului privind realizarea controlului, precum și stabilirea criteriilor/temeiurilor pentru prelungirea acestuia, precum și instituirea unui termen maxim de prelungire. Excluderea alin. (7). Factori de risc: ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa/insuficiența transparenței funcționării	
--	--	--	--

	entităților publice • Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor Riscuri de corupție: • Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism	
	- 6 - Art. I punctul 11 din proiectul de Lege Articolul 112 va avea următorul cuprins: „Articolul 112. Condițiile de efectuare a controlului de stat [...] (3) Pentru realizarea controlului de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă, se pot utiliza liste de verificare, aprobate în conformitate cu dispozițiile Guvernului, cu condiția ca aceste liste să nu limiteze sau să condiționeze acțiunea inspectorilor de muncă. Obiecții: Norma citată stabilește că pentru realizarea controlului de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății la locul de muncă, se pot utiliza liste de verificare, în acest sens se utilizează sintagmei „se pot utiliza”, lasă la discreția agentului public ce urmează a fi supus controlului, or potrivit prevederilor art. 51 din Legea privind controlul de stat, controlul se desfășoară doar în baza și în limitele listei de verificare aplicabile pentru domeniul, aceeași formulare este stabilită și Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 care aprobă Metodologia generală privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor și a Regulilor privind elaborarea, aprobarea și utilizarea listelor de	Cu referire la acest punct din avizv(ar . I pct. 11 – art. 112¹ alin. (3) și (6)), menținem integral soluția din proiect, pentru următoarele motive: Cu referire la obiecția privind sintagma „se pot utiliza liste de verificare” și recomandarea de a o înlocui cu „se utilizează”, intenția legiuitorului este ca listele de verificare să fie un instrument de sprijin, nu o condiție de valabilitate a controlului. Dacă utilizarea listelor ar fi obligatorie, orice abatere formală (de exemplu, checklist neactualizat, un aspect verificat care nu se regăsește în listă) ar putea fi invocată pentru a invalida constatările inspectorului, chiar și în caz de încălcări grave ale securității și sănătății în muncă sau de muncă nedeclarată. Aceasta ar transforma lista într-un scut procedural pentru angajatori, nu într-un instrument tehnic de lucru. Formularea actuală este deja echilibrată: legea prevede expres că „se pot utiliza liste de verificare (...) cu condiția ca aceste liste să nu limiteze sau să condiționeze acțiunea inspectorilor de muncă”. Această teză preia filosofia Convențiilor OIM, care pun accent pe independența profesională a inspectorului în alegerea metodelor și a aspectelor de verificat. O redactare imperativă („se utilizează”) ar contrazice chiar această frază finală, făcând din liste un filtru obligatoriu și rigid, ceea ce nu este compatibil cu natura dinamică a inspecției muncii.

	verificare aplicate în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, la care face trimitere autorul. Alin. (6) indică faptul că inspectorii de muncă vor acționa cu diligența necesară și vor întocmi rapoarte scrise cu privire la fiecare acțiune pe care o întreprind în cadrul vizitelor la locurile de muncă sau al controlului efectuat asupra persoanei inspectate, însă nu descrie mecanismul de prezentare și verificare a acestor rapoarte. Lipsa unei proceduri clare privind modul în care rapoartele sunt transmise superiorului ierarhic, analizate, aprobate sau contestate poate genera ambiguitate administrativă, dificultăți în monitorizarea activității inspectorilor și posibilitatea unor interpretări discreționare. Suplimentar, absența unei reglementări privind termenele, forma și conținutul minim obligatoriu al rapoartelor poate afecta procesul de control, precum și responsabilizarea inspectorilor pentru acțiunile întreprinse. Recomandări: Substituirea sintagmei „se pot utiliza” cu sintagma „se utilizează”. Reconsiderarea alin. (6) cu indicarea mecanismul de prezentare și control al rapoartelor de control. Factori de risc: • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Lacună de drept • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) Riscuri de corupție: • Încurajarea sau facilitarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu	Trimiterea CNA la Legea nr. 131/2012 și la metodologia aprobată prin hotărâre de Guvern pornește de la logica controlului economic general, nu de la un sistem specializat de inspecție a muncii. În noua arhitectură normativă, controlul ISM este scos de sub Legea nr. 131/2012, iar replicarea mecanică a formulărilor „controlul se desfășoară doar în baza listelor de verificare” ar anula exact diferența dintre regimul general și lex specialis în domeniul muncii. Aceleași instrumente (liste de verificare, planificare bazată pe risc) pot fi menținute prin regulamente interne, dar nu trebuie ridicate la rang de condiție legală de validitate a controlului. Cu referire la obiecția privind alin. (6), potrivit căreia „lipsa unei proceduri clare de prezentare, verificare și analiză a rapoartelor poate genera ambiguitate administrativă”, norma din proiect își atinge scopul la nivel de lege: introduce obligația inspectorului de a întocmi, cu diligență, rapoarte scrise pentru fiecare acțiune întreprinsă la locul de muncă sau asupra persoanei inspectate. Legea stabilește astfel principiul trasabilității și răspunderii individuale a inspectorului; detalierea procedurii (modelul raportului, circuitul intern, termenele de depunere, modul de analiză ierarhică) este, conform tehnicii legislative, materie de regulament intern al ISM sau de ordin al directorului, nu de lege. Din perspectivă de integritate, prevederea din alin. (6) reduce, nu crește riscurile de corupție. Obligația unui raport scris pentru fiecare vizită și pentru fiecare acțiune la locul de muncă creează o urmă documentară verificabilă în auditul intern, în controalele ulterioare și în eventualele proceduri disciplinare. Fără o astfel de normă-cadru la nivel de lege, activitatea inspectorilor ar rămâne parțial netrasabilă, ceea ce ar fi contrar chiar argumentelor depuse de CNA privind necesitatea unor garanții antiabuz.
--	---	--

	- conflict de interese și/sau favoritism	Argumentul că lipsa detaliilor în lege ar produce „lacune” sau „lipsă de mecanisme de supraveghere și control intern” nu se confirmă. Mecanismele de supraveghere internă sunt consacrate în alte dispoziții ale proiectului (inclusiv prin Consiliul consultativ tripartit și prin regulamentele interne), iar practica normativă constantă este ca procedurile de raportare, fluxurile de documente și registrele interne să fie reglementate prin acte subordonate, tocmai pentru a permite ajustări rapide în funcție de experiența practică, fără a modifica frecvent legea. În concluzie, atât alin. (3), cât și alin. (6) ale articolului 112¹ asigură echilibrul dintre: (i) necesitatea unui cadru minimal, clar, de transparență și documentare a activității inspectorilor, la nivel de lege, și (ii) flexibilitatea necesară ISM pentru a-și organiza intern procedurile în funcție de riscuri, de resurse și de recomandările partenerilor sociali și ale organizațiilor internaționale. Înlocuirea sintagmei „se pot utiliza” cu „se utilizează” și rescrierea alin. (6) în cheie excesiv procedurală ar reîntoarce inspecția muncii la un formalism specific controlului economic general, incompatibil cu rolul său de mecanism specializat de protecție a salariaților.
	- 7 - Art. I punctul 13 din proiectul de Lege Se completează cu articolul 11⁷, cu următorul cuprins: Articolul 11⁷. Contestarea controlului și/sau a rezultatelor acestuia Obiecții: Prezentul articol stabilește modul de contestare a controlului și/sau a rezultatelor acestuia. În acest sens, se constată lipsa descrierii procedurii concrete de soluționare a contestațiilor, deși Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului de Stat al Muncii prevede, la anexa nr. 1, existența „Consiliului de soluționare a disputelor”.	Cu referire la obiecția privind „lipsa descrierii procedurii concrete de soluționare a contestațiilor”, menționez că articolul 11⁷ are rol de normă-cadru în Legea nr. 140/2001, nu de regulament de procedură. El instituie expres dreptul persoanei supuse controlului de a contesta actele ISM și stabilește principiile acestui mecanism, în timp ce detalierea etapelor, fluxurilor interne, formularelor și componenței organului de soluționare se face prin Regulamentul ISM aprobat de Guvern. Dacă aceste elemente ar fi transpuse integral în lege, orice ajustare tehnică ar necesita modificare legislativă, ceea ce ar rigidiza inutil procedura.

	Proiectul supus expertizei nu instituie un astfel de mecanism, nu face trimitere la acesta și nu reglementează nici etapele, nici termenele, nici competențele organului care urmează să examineze contestațiile. Această omitere denotă lipsa de claritate a procedurii de contestare și creează incertitudini privind modul în care persoanele supuse controlului își pot exercita efectiv dreptul la contestare. În consecință, în lipsa unor prevederi exprese, există riscul apariției unor practici neuniforme, al interpretărilor discreționare și al afectării dreptului subiecților controlați la o examinare corectă și imparțială. Recomandări: Reconsiderarea integrală a pct. 13 din proiectul de Lege. Factori de risc: ● Lacună de drept ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice ● Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) ● Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor Riscuri de corupție: ● Legalizarea actelor de: - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism	Cu referire la critica potrivit căreia proiectul „nu face trimitere” la Consiliul de soluționare a disputelor din Regulament și nu ar clarifica competența organului care examinează contestațiile, subliniem că acest consiliu deja funcționează în baza actelor subordonate legii, iar proiectul nu îl desființează și nici nu îl substituie. Prin faptul că stabilește obligația ISM de a asigura o procedură internă de examinare a contestațiilor, articolul 11⁷ întărește temeiul legal al mecanismului existent, fără a-l reproduce integral în textul legii. Cu referire la argumentul privind „incertitudinea modului în care persoanele supuse controlului își pot exercita efectiv dreptul la contestare”, reținem că dreptul la contestarea actelor administrative ale ISM este garantat, în orice caz, de Legea contenciosului administrativ și Constituție. Procedura prealabilă reglementată la art. 117 nu limitează accesul la instanță, ci oferă o cale suplimentară, mai rapidă și mai puțin costisitoare pentru corectarea internă a erorilor. Informația privind pașii practici (formular, termen, organ competent) va fi prevăzută în actele interne ale ISM și comunicată explicit în însuși procesul-verbal de control, astfel încât persoana să cunoască clar cum își poate valorifica dreptul.
--	---	---

		- 8 - Art. I punctul 14 din proiectul de Lege . Se completează cu articolul 118, cu următorul cuprins: Articolul 118 – Consiliul consultativ tripartit al Inspectoratului de stat al muncii [...] (5) Organizarea, cvorumul, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariatul, regimul documentelor și regulile de etică și confidențialitate se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului. Obiecții: Norma citată stabilește că organizarea, cvorumul, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariatul, regimul documentelor și regulile de etică și confidențialitate se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului, însă nu se indică autoritatea competentă care urmează să aprobe acest regulament. Lipsa acestei precizări generează ambiguități administrative privind procedura de adoptare și poate afecta aplicarea efectivă Regulamentului Consiliului. Recomandări: Completarea alin. (5) cu informații privind entitatea carea aprobă Regulamentul Consiliului. 13 Factori de risc: ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea ● Atribuții paralele Riscuri de corupție: ● Generale Proiectul a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și are drept scop potrivit notei de	Cu referire la temerea CNA privind „riscul apariției unor practici neuniforme și interpretări discreționare”, considerăm că uniformitatea se asigură nu prin încărcarea legii cu detalii de procedură, ci prin: existența unui regulament unic la nivel de ISM, aprobarea lui prin acte ale Guvernului, obligația de transparență și publicare pe pagina oficială, precum și prin raportarea anuală a ISM privind contestațiile examinate. În plus, orice abatere de la procedura internă sau refuz nejustificat de a examina o contestație poate fi cenzurat de instanțele de contencios administrativ, ceea ce oferă un filtru suplimentar împotriva practicilor arbitrare. Cu referire la obiecția CNA privind Art. I punctul 14 din proiect (articolul 11⁸ alin. (5)), nu se consideră necesară completarea textului cu indicarea expresă a autorității care aprobă Regulamentul Consiliului.
--	--	---	---

		fundamentare „[...] armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat”. Analizând normele elaborate, s-a constatat că proiectul propune modificarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, prin extinderea atribuțiilor de control în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, exercitate de către Inspectoratul de Stat al Muncii. Totodată, proiectul prevede excluderea controalelor efectuate de către Inspectoratul de Stat al Muncii din sfera de reglementare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. Analiza detaliată a proiectului propus scoate în evidență mai multe aspecte de fond, care impun o atenție sporită din partea autorului, și anume la intenția de disocierea controlului de stat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă de la reglementările Legii privind controlul de stat. Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. În final, recomandăm autorului reexaminarea conceptuală a proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție și eliminarea factorilor și a riscurilor de corupție identificați.	Alineatul (5) are ca obiect exclusiv delimitarea conținutului și domeniului de reglementare al Regulamentului (organizare, cvorum, procedura de adoptare a recomandărilor, secretariat, regimul documentelor, reguli de etică și confidențialitate), iar nu procedura de adoptare a acestuia. Regimul emiterii actelor subordonate rezultă din cadrul general al Legii nr. 100/2017 și din competențele organelor administrației publice centrale: Consiliul este un organ consultativ tripartit al ISM, instituit la nivel național, ceea ce, prin natura sa, implică aprobarea Regulamentului prin act al Guvernului sau, după caz, prin ordin comun al autorităților reprezentate – aspect ce va fi clarificat tehnico-redacțional în etapa de definitivare, fără a fi necesară detalierea în textul alineatului. În plus, Consiliul are rol pur consultativ, nu emite acte cu forță juridică obligatorie pentru agenții economici, astfel încât riscurile de integritate invocate de CNA sunt pur ipotetice și nu justifică supra-reglementarea la nivel de lege a procedurii de aprobare a unui act intern de organizare. Menținerea formulării actuale păstrează caracterul concis și dispozitiv al normei, în concordanță cu Legea nr. 100/2017, iar eventualele precizări privind emitentul regulamentului pot fi soluționate prin corelări de tehnică legislativă, fără modificarea soluției de fond propuse de proiect.
--	--	--	--

Consultări publice https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15429			
1.	AmCham Moldova Nr. 133 din 13.11.2025	II. OBSERVAȚII GENERALE PRIVIND NOTA DE FUNDAMENTARE Nota de fundamentare care însoțește proiectul nu demonstrează în mod suficient necesitatea și proporționalitatea măsurii legislative propuse. Argumentele prezentate sunt de ordin general, fără a evidenția în ce mod cadrul actual ar împiedica funcționarea eficientă a ISM. De asemenea, documentul face trimitere la acte normative abrogate, cum ar fi Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2024–2027, care nu mai poate constitui temei juridic pentru inițiativa legislativă. Analiza nu conține o evaluare completă a conformității proiectului cu standardele internaționale menționate (Convențiile OIM nr. 81, 129 și 155, precum și Directiva 89/391/CEE), și nu prezintă dovezi că actualul cadru procedural ar fi incompatibil cu acestea. În același timp, jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 87 din 05.07.2022) confirmă că Legea nr. 131/2012 permite inspectorilor să intervină prompt în cazuri de risc iminent, fără notificare prealabilă, ceea ce corespunde cerințelor internaționale relevante.	Cu referire la critica potrivit căreia excluderea ISM din sfera Legii nr. 131/2012 ar contraveni principiilor de reglementare a activității de întreprinzător și ar eroda coerența cadrului normativ, menținem soluția proiectului. Convențiile OIM privind inspecția muncii pledează pentru un mecanism distinct, cu autonomie funcțională, frecvență și intensitate a vizitelor „atât de dese și atât de amănunțite cât este necesar” pentru protecția salariaților, ceea ce nu poate fi asigurat integral într-un regim general de control construit în primul rând pentru limitarea sarcinii administrative asupra întreprinderilor. Garanțiile de transparență, drepturile subiectului supus controlului și instrumentele de remediere nu sunt eliminate, ci adaptate în Legea nr. 140/2001 într-o formă adecvată specificului inspecției muncii. Cu referire la recomandarea de reconsiderare a proiectului prin păstrarea aplicabilității Legii nr. 131/2012 și limitarea intervenției la măsuri administrative (digitalizare, resurse, metodologii de risc), aceasta nu se acceptă. Experiența ultimilor ani arată că doar ajustările organizatorice nu sunt suficiente pentru a combate eficient munca nedeclarată și încălcările grave ale securității și sănătății în muncă, dacă inspecția rămâne legată de constrângeri procedurale rigide (planificări, frecvențe, formalism în notificare). Proiectul urmărește un echilibru: menține un set clar de drepturi și căi de atac pentru operatorii economici, dar reafirmă prioritatea protecției drepturilor fundamentale ale lucrătorilor, în linie cu spiritul Convențiilor OIM, motiv pentru care propunerea de schimbare a opțiunii legislative nu poate fi acceptată.

		Mai mult decât atât, Legea nr. 131/2012 deja a suferit unele modificări în ceea ce privește domeniul muncii, fiind reglementat temei distinct pentru efectuarea controalelor inopinate (art. 19 alin. (1) pct. 7). Atunci, comunității de afaceri i-a fost explicat că această măsură este proporțională scopului urmărit și este necesară pentru atingerea obiectivelor pentru combaterea muncii nedecarate, traficului de ființe umane și exploatarea în muncă. Din ceea ce observăm acum, în nota de fundamentare nicidecum nu este reflectată insuficiența acestor derogări și de ce anume este necesară o așa libertate în realizarea controlului, fără garanții procedurale adecvate și proporționale. Dintr-un punct de vedere, asemenea libertate procedurală, fără pârghii adecvate de control, este rar întâlnită în legislația națională, chiar și în acel cadru care-l depășește pe cel administrativ. III. EVALUAREA CONFORMITĂȚII CU PRINCIPIILE DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR Proiectul urmărește excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii din sfera de aplicare a Legii nr. 131/2012 și instituirea unui regim procedural distinct de control. O asemenea soluție contravine politicilor publice consecvent promovate pe parcursul ultimilor zeci de ani și afectează coerența cadrului normativ. Legea nr. 131/2012 a fost elaborată pentru a asigura transparența, predictibilitatea și echilibrul între autoritățile de control și operatorii economici, stabilind mecanisme clare de planificare, notificare, înregistrare și contestare a controalelor. Excluderea ISM din acest regim ar diminua garanțiile procedurale ale agenților economici și ar extinde discreția inspectorilor fără un mecanism suficient de supraveghere internă.	
--	--	---	--

		În forma propusă, proiectul omite norme esențiale privind planificarea controalelor, criteriile de risc, frecvența verificărilor, utilizarea listelor de verificare și înregistrarea în Registrul de Stat al controalelor. Eliminarea acestor instrumente afectează principiul proporționalității și principiul conformării voluntare, care constituie elemente fundamentale ale cadrului actual. Mai mult decât atât, proiectul de lege conține prevederi care trezesc îngrijorări aparte, norme care instituie puteri extraordinare pentru inspectori, precum: - posibilitatea efectuării controalelor fără notificare prealabilă (pct. 10, art. 111 alin. (2), pct. 11, art., art. 112 alin. (1), din proiect), contrar principiului transparenței și predictibilității controlului; - dreptul de a iniția controale fără delegație de control, în baza unor circumstanțe imprecis definite (pct. 10, art. 111 alin. (7) din proiect): ridică întrebări privind modul în care inspectorul ar putea constata „încălări flagrante” ale legislației înainte de a efectua controlul propriu-zis; - accesul liber în orice incinte, la orice oră de zi sau noapte, fără notificare prealabilă, și chiar dreptul de a nu notifica în general prezența pentru efectuarea controlului (pct. 7, art. 8 alin. (1) lit. a) din proiect); - dreptul de a efectua „orice acțiune de investigare” (pct. 11, art. 112 alin. (4) din proiect); - dreptul de „interogare” a oricăror persoane, (pct. 7, art. 8 alin. (1) lit. c) din proiect) fără garanții procedurale de orice gen și fără clarificarea statutului rezultatelor acestor interogări; - dreptul de a solicita „motivul prezenței oricărei persoane” în incintele controlate (pct. 7, art. 8 alin. (1) lit. c) din proiect): chiar dacă inspectorii nu dețin competențe de administrare sau securitate a acestor spații sau de admitere în ele a unor persoane;	
--	--	--	--

		- reglementarea caracterului facultativ al listelor de verificare, care nu limitează în niciun fel acțiunile inspectorilor (pct. 10, art. 112 alin. (3) din proiect): se elimină astfel unul dintre instrumentele-cheie ale Legii nr. 131/2012 pentru asigurarea obiectivității și limitării competenței de control; - substituirea procesului-verbal cu privire la contravenție cu procesul-verbal de control al ISM (pct. 12, art. 116 alin. (10) din proiect) și echivalarea fără rezerve a informațiilor și faptelor constatate în cadrul controlului cu probele din procesul contravențional (pct. 12, art. 116 alin. (11) din proiect): se ajunge astfel la eliminarea cu superficialitate a garanțiilor de procedură prevăzute de Codul contravențional. Imediat apar incertitudini în privința aplicării în aceste condiții a instituțiilor Codului contravențional privind termenele de prescripție, temeiurile de încetare a procesului contravențional, probele admisibile, conținutul procesului-verbal, căile de atac, etc. Proiectul denotă o îndepărtare nejustificată de la spiritul și rațiunea Legii nr. 131/2012 și erodează cadrul legal privind realizarea activității de control de stat. Rezultatul este o abordare ostilă față de mediul de afaceri, care reintroduce, în fapt, un regim de control discreționar, lipsit de garanții juridice și de predictibilitate. IV. EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI DE AFACERI	
--	--	---	--

		Autorii au prezentat superficial impactul asupra mediului de afaceri, fără o analiză specifică a efectelor posibile asupra operatorilor economici. Deși Nota afirmă că proiectul va aduce claritate și previzibilitate, modificările propuse vor genera efecte contrare, prin eliminarea garanțiilor procedurale menite să prevină abuzurile de putere. Lipsa unei evaluări a costurilor administrative și a efectelor asupra relației dintre ISM și mediul de afaceri constituie o omisiune majoră. Pe baza celor menționate anterior, reiterăm că proiectul de lege nu este fundamentat sub aspectul necesității și proporționalității, iar argumentele prezentate în Nota de fundamentare nu justifică excluderea ISM din regimul general al controlului de stat. Modificările propuse pot conduce la discreție administrativă sporită, diminuarea transparenței și creșterea riscului de tratament neuniform al operatorilor economici. Se recomandă reconsiderarea proiectului prin: • păstrarea aplicabilității Legii nr. 131/2012 pentru ISM, cu introducerea unor derogări punctuale acolo unde standardele internaționale o justifică; • consolidarea capacităților instituționale ale ISM prin măsuri administrative (digitalizare, instruire, extinderea numărului de inspectori, dezvoltarea metodologiilor de analiză a riscurilor), fără modificarea regimului procedural general. Având în vedere cele expuse, proiectul de lege, în forma propusă, nu poate fi susținut.	
--	--	---	--

2.	Florentin BLANC PhD, Agrégé de l'Université	<u>Context</u> In summary, we understand that the context is that there have been expert opinions considering that Law 131/2012 on State Control contained some provisions contradicting the International Labour Organization's Convention n. 81 of 1947 on Labour Inspections. As full implementation of this Convention is part of Moldova's alignment with the acquis communautaire and thus of its process of accession to the European Union, it is of course of the utmost importance, and it is clear that this accession process is an overriding priority. At the same time, however, it is also crucial for Moldova to ensure that the most positive achievements of the last 15 years of regulatory reform process are not only maintained but strengthened. Indeed, these have been among the key factors allowing Moldova to transform itself in country whose improved rule of law, greater transparency, and restored economic growth have brought it to this point where it is actually able to succeed in its EU accession journey. Moreover, Moldova's economy is still vulnerable and directly affected by the Russian invasion of Ukraine, and social cohesion and further reforms' success all require continued and accelerated economic growth. In this perspective, the quality of the regulatory environment from an investment climate perspective is crucial. Finally, the European Union itself sees competitiveness as a key priority, and an improved regulatory environment as a key component of competitiveness. The first pillar of the European Commission's Competitiveness Compass is "cutting red tape", and regulatory enforcement can be a major driver of regulatory burden. The Letta Report emphasized the essential importance of strengthening regulatory enforcement and at the same time simplifying regulations so that the Single Market's dynamism is increased. Regulatory inspections are precisely the point where the effectiveness and competitiveness priorities can be combined through good	Am luat act
----	--	---	--------------------

		practice. Indeed, international good practice as summarized in the OECD's Best Practice Principles for Regulatory Enforcement and Inspections (2014) and the Toolkit (2018) on the same topic, expose how the combination of thoroughly risk-based targeting, risk-proportionate and responsive enforcement, solid information management, and active compliance promotion are the best ways to both achieve the highest possible effectiveness and minimize burden on low-risk and compliant businesses. Law 131/2012 has precisely been based on exactly the principles that were codified in the OECD's Principles, and Moldova's Electronic Registry of controls is a strong example of consolidated, well-managed information systems to support risk-based inspections. Law 131/2012, while strongly emphasizing the preference for planned inspections targeted according to risks, of course foresees exceptions for emergency cases, where newly acquired information or intelligence make it necessary to conduct an unplanned visit to a business establishment. In the following section, we detail how this Law is in fact wholly compatible with ILO Convention 81. Before that, however, a last point needs to be emphasized : exempting any regulatory body or ministry from the scope of the Law on State Control would be very likely to open a 'race to the bottom', whereby all other ministries and agencies find various arguments to be exempted as well, and where the risks would be high that regulatory inspection practices in Moldova rapidly revert to previous poor practices – lack of planning, lack of risk-analysis and risk-based targeting, high burden, low transparency, excessively arbitrary choices, and overall low effectiveness and a drag on growth. This is a very significant risk, a 'slippery choice' that it is absolutely essential to avoid. <u>Compatibility of Law 131/2012 with ILO Convention 81/1947</u>	
--	--	--	--

	As indicated above, some experts have advanced certain arguments that the provisions of Law 131/2012 concerning the organization of state control (inspections) are incompatible with Convention 81/1947 requirements that “Labour inspectors provided with proper credentials shall be empowered: (a) to enter freely and without previous notice at any hour of the day or night any workplace liable to inspection; (b) to enter by day any premises which they may have reasonable cause to believe to be liable to inspection; and (c) to carry out any examination, test or enquiry which they may consider necessary in order to satisfy themselves that the legal provisions are being strictly observed.” Such arguments are, in our view, founded on an incomplete knowledge and understanding of Law 131/2012 and how it leaves adequate flexibility and autonomy to regulatory bodies. In particular, it appears that these arguments focus on Chapter III of Law 131/2012 where Section 1 regulates planned control (inspections) and Section 2 unplanned controls (inspections), and that they claim that the regulations imposed on inspections in these parts of the law are incompatible with the Convention’s clause foreseeing the right for labour inspectors to enter “freely and without previous notice at any hour”. The argument is actually without real merit and can be refuted. We expose below the reasons for this conclusion, and provide examples of similar 3 legislation in other ILO Member Countries being found to be no problem with compliance with the Convention. Indeed, the Convention does not in any way constrain ratifying countries in the way they organize the internal planning of labour inspections nor in how they prescribe internal rules applying to labour inspection in terms of documentation and justifications necessary for an inspector to initiate an inspection. The Convention simply prescribes that labour inspectors, fulfilling their official function, should have certain rights in regard to employers. Moldova’s Law	Am luat act
--	--	-------------

		131/2012 does not put any limitations in practice to the right of labour inspectors to enter any sort of premise, at any time necessary, without previous notice with regard to employers – but it prescribes internal procedures to follow to issue an inspection order. In other words, it regulates what needs to be done inside competent authorities (the Labour Inspectorate) to give an inspector a lawful order to inspect. Given that we are talking about an unannounced inspection, in the Moldovan legal order (under Law 131/2012) this will be an unplanned inspection (Chapter III Section 2). The Law simply indicates that there must be an internal verification and justification that such unannounced unplanned inspection visit is really (a) necessary (no other way to obtain the relevant information or address the possible risk exists), (b) urgent (sufficient information or suspicion exists that harm could arise). These are perfectly reasonable conditions, as they merely regulate the proper internal functioning of the Labour Inspectorate and ensures that inspectors do not “make policy on the fly” and just inspect premises of their own accord, without any approval by their management, and with no justification in terms of necessity and/or urgency. As such, the provisions of Law 131/2012 constitute a good safeguard against previously existing as well as potential abuses of power, excessively vexatious and frequent inspections, etc. – while retaining the Inspectorate’s powers without limitations if necessity and urgency are demonstrated, and internal procedures followed. There are strong international examples showing that this compatibility with ILO Convention 81/1947 is perfectly real, and has not been found to be an issue in other countries. Indeed, many countries have adopted regulations of one form of another applying to inspections, including labour inspections – and this includes a number of EU Member States. Italy adopted last year the Legislative Decree 103/2024, which prescribes a number of principles on	
--	--	---	--

		planning of inspections, reduction of burden for low-risk businesses, guidance to be provided to businesses by inspectorates, etc. – it thus prescribes a number of guidelines to be respected by inspectors and inspectorates, but does not prevent to conduct unplanned, unannounced inspections in case of urgent need, and thus is compliant with Convention 81/1947 as well. The UK’s 2014 Regulators Code (adopted when the UK was still an EU Member) prescribes that regulators (inspectorates) should conduct their activities based on risk (including the publication of a clearly defined risk framework), and provide guidance to those they regulate – again, neither are seen as preventing urgent, unplanned, unannounced inspections when necessary. It simply means that these should be justified based on risk (like in Moldova). In 2010, Lithuania added a Chapter to its Law on Public Administration – Chapter IV on Supervision of Activities of Economic Entities (Inspections). It prescribes in particular that inspections should be planned (i.e. not done randomly, based on an inspector’s own individual decision – but they can of course be “planned” at short notice if there is an urgent need identified) – and regulates “non-routine” (not-in-the-longer-term-plan) inspections. These have to be decided upon by the head of the inspectorate, and only if one or several of determined criteria are met, justifying once again both “necessity” and “urgency”. In fact, Law 131/2012 received among other sources the Lithuanian Law on Public Administration, and used its principles to define the disputed clauses. The Lithuanian Labour Inspectorate has in no way found the provisions of the Law on Public Administration to prevent it from conducting its missions appropriately. Again, it just means that internally a certain number of rules and processes have to be followed. We could continue, with many countries among ILO Members having ratified Convention 81/1947 having adopted legislation similarly regulating the way inspections are planned, ordered, justified, etc. internally.	
--	--	--	--

		We limit ourselves on purpose, however, to a few selected countries that are either currently EU Member States or (for the case of the UK) were so at the time of adopting the relevant legislation. Were other examples to be needed, we will happily provide more, we believe the point to be sufficiently clear. <u>Recommendation</u> It is our considered and grounded opinion that there is no substantive contradiction between Law 131/2012 and ILO Convention 81/1947, and that the apparent contradiction stated by some experts reflects an incomplete understanding on their side of the flexibilities offered by the Law's Chapter III Section2 provisions on unplanned inspections. We also understand, however, the crucial importance of ensuring that Moldova's commitments in terms of adoption of the EU acquis are fully and diligently kept, so that the accession process is not in any way delayed. In this perspective, we propose the following two options as alternative recommendations: - Leave Law 131/2012 unchanged but adopt a Government Resolution clarifying the procedure through which individual inspectors can, in case of emergency, go through an accelerated procedure to demonstrate that the requirements listed in Article 19 are met, and obtain the appropriate delegation (order) for the inspection as foreseen in Article 20, as well as do an "on the spot" registration of the control in the State Register. Introduce the following additions in Law 131/2012: - o In Article 19, a new point 9: "Bodies, empowered with State Control functions, can provide selected inspectors with a permanent delegation to conduct emergency controls (unplanned and unannounced), provided that such permanent delegation clearly states the situations in which such emergency controls are called for, that inspectors conducting	
--	--	---	--

		such inspections are mandated to report to their line manager on both the reasons for the control and their findings on the next working day. Bodies, empowered with State Control functions, which elect to make use of such permanent delegations, should specifically report on their use and results as part of their yearly reporting.” o In Article 20, a new point 5: “Bodies, empowered with State Control functions, which elect to make use of permanent delegations for emergency controls as foreseen in Article 19 point 9 shall adopt a format for such emergency controls that ensures all the relevant points from the present article are covered, with the exception of non-applicable points such as specific date of control, and specific subject to be controlled.” o In Article 21, a new point 9: “In cases, where permanent delegation for emergency controls as foreseen in Article 19 point 9 are used, bodies, empowered with State Control functions may decide to retain or not the obligation to have two inspectors present. In the case of such emergency controls, the obligation to show proof of the control having been registered in the State Register of Controls is replaced by the obligation to either (a) present this proof of registration or (b) in case the emergency precludes such prior registration, to register the emergency control on the following working day and provide this proof of registration to the inspected subject, either through registered post or in person.”	
--	--	---	--

		We believe that such changes (regardless of which option is chosen) would be more than sufficient to ensure full compatibility with ILO Convention 81/1947 beyond any doubt and possible arguments, and (most importantly) would do so without opening an ad hoc exemption from the law. Indeed, such exemption from an important inspection body would be sure to open the field for a rapid weakening of the legal framework for inspections, and a likely return to the poor practices of the past. Moreover, the proposed changes would provide the necessary accommodations for emergencies in a way that could be useful for other state bodies, and do it in the most minimal way possible so as to leave intact all the key elements of Law 131/2012.	
		<u>Contextul</u> Pe scurt, înțelegem că au existat opinii ale experților, având în vedere că Legea nr. 131/2012 privind controlul statului conținea unele dispoziții care contrazic Convenția nr. 81 a Organizației Internaționale a Muncii din 1947 privind inspecțiile la locul de muncă. Întrucât punerea în aplicare deplină a acestei convenții face parte din alinierea Republicii Moldova la acquis-ul comunitar și, prin urmare, din procesul său de aderare la Uniunea Europeană, este, desigur, extrem de importantă și este clar că acest proces de aderare este o prioritate absolută. În același timp, însă, este, de asemenea, esențial ca Moldova să se asigure că cele mai pozitive realizări din ultimii 15 ani ai procesului de reformă a reglementării sunt nu numai menținute, ci și consolidate. Într-adevăr, acestea au fost printre factorii cheie care au permis Moldovei să se transforme într-o țară a cărei stat de drept îmbunătățit, o mai mare transparență și o creștere economică restaurată au adus-o în acest punct în care este de fapt capabilă să reușească în călătoria sa de aderare la UE. În plus, economia Moldovei este încă vulnerabilă și grav afectată de invadarea Ucrainei de către Rusia, iar coeziunea socială și succesul reformelor ulterioare	Am luat act

		necesită o creștere economică continuă și accelerată. Din această perspectivă, calitatea mediului de reglementare din perspectiva climatului investițional este esențială. În cele din urmă, Uniunea Europeană însăși consideră competitivitatea drept o prioritate-cheie, iar îmbunătățirea mediului de reglementare drept o componentă-cheie a competitivității. Primul pilon al Busolei pentru competitivitate a Comisiei Europene este „reducerea birocrăției”, iar asigurarea respectării reglementărilor poate fi un factor major al sarcinii de reglementare. Raportul Letta a subliniat importanța esențială a consolidării aplicării reglementărilor și, în același timp, a simplificării reglementărilor, astfel încât dinamismul pieței unice să crească. Inspecțiile în materie de reglementare reprezintă tocmai punctul în care prioritățile în materie de efectivitate și competitivitate pot fi combinate prin bune practici. Într-adevăr, bunele practici internaționale, astfel cum sunt rezumate în Principiile OCDE privind cele mai bune practici pentru asigurarea respectării reglementărilor și inspecții (2014) și în setul de instrumente (2018) cu privire la același subiect, expun modul în care combinarea direcționării în funcție de riscuri, a aplicării proporționale cu riscurile și receptivă, a gestionării solide a informațiilor și a promovării active a conformității reprezintă cele mai bune modalități de a atinge cel mai înalt nivel posibil de eficiență și de a reduce la minimum sarcina asupra întreprinderilor cu risc scăzut și care respectă normele. Legea nr. 131/2012 s-a bazat exact pe principiile care au fost codificate în principiile OCDE, iar Registrul electronic al controalelor din Moldova este un exemplu puternic de sisteme informatice consolidate și bine gestionate pentru a sprijini inspecțiile bazate pe riscuri. Legea nr. 131/2012, deși subliniază cu fermitate preferința pentru inspecții planificate orientate în funcție de riscuri, prevede, desigur, excepții pentru cazurile de urgență, în care informațiile sau datele operative nou dobândite fac necesară efectuarea unei vizite neplanificate	
--	--	--	--

	la o unitate comercială. În secțiunea următoare, detaliem modul în care această lege este, de fapt, pe deplin compatibilă cu Convenția nr. 81 a OIM. Cu toate acestea, înainte de aceasta, trebuie subliniat un ultim punct: excluderea oricărui organism de reglementare sau minister din domeniul de aplicare al Legii privind controlul de stat ar fi foarte probabil să deschidă o „cursă către un nivel inferior”, prin care toate celelalte ministere și agenții consideră că sunt exceptate, de asemenea, diverse argumente și în care riscurile ar fi ridicate ca practicile de inspecție reglementară din Moldova să revină rapid la practicile anterioare deficitare – lipsa planificării, lipsa analizei riscurilor și a direcționării bazate pe riscuri, sarcina ridicată, transparența scăzută, opțiunile excesiv de arbitrarie și nivelul general scăzut de atitudine și o încetinire a creșterii economice. Acesta este un risc foarte important, o „alegere alunecoasă” pe care este absolut esențial să o evităm. <u>Compatibilitatea Legii nr. 131/2012 cu Convenția nr. 81/1947 a OIM</u> După cum s-a arătat mai sus, unii experți au prezentat anumite argumente potrivit cărora dispozițiile Legii nr. 131/2012 privind organizarea controlului (inspecțiilor) de stat sunt incompatibile cu cerințele Convenției 81/1947 potrivit cărora „inspectorii de muncă care dețin acreditări corespunzătoare sunt împuterniciți: (a) să intre liber și fără preaviz, la orice oră din zi sau din noapte, în orice loc de muncă supus inspecției; (b) să intre pe timp de zi în orice incintă despre care au motive întemeiate să creadă că este supusă inspecției; și (c) să efectueze orice examinare, testare sau anchetă pe care o consideră necesară pentru a se asigura că dispozițiile legale sunt respectate cu strictețe.” În opinia noastră, astfel de argumente se bazează pe o cunoaștere și o înțelegere incomplete ale Legii nr. 131/2012 și pe modul în care aceasta oferă o flexibilitate și o autonomie adecvată organismelor de reglementare.	Am luat act
--	---	---------------------------

	În special, se pare că aceste argumente se concentrează asupra capitolului III din Legea nr. 131/2012, în care secțiunea 1 reglementează controalele planificate (inspecții) și secțiunea 2 controalele neplanificate (inspecții) și că acestea susțin că reglementările impuse inspecțiilor în aceste părți ale legii sunt incompatibile cu clauza convenției care prevede dreptul inspectorilor de muncă de a intra „liber și fără preaviz în orice oră”. Argumentul este, de fapt, fără merite reale și poate fi respins. Expunem mai jos motivele care stau la baza acestei concluzii și oferim exemple de legislație similară din alte țări membre ale OIM despre care s-a constatat că nu reprezintă o problemă în ceea ce privește respectarea convenției. Într-adevăr, convenția nu constrânge în niciun fel țările care au ratificat convenția în ceea ce privește modul în care organizează planificarea internă a inspecțiilor la locul de muncă și nici în ceea ce privește modul în care prevăd norme interne aplicabile inspecției la locul de muncă în ceea ce privește documentația și justificările necesare pentru ca un inspector să inițieze o inspecție. Convenția prevede pur și simplu că inspectorii de muncă, care își îndeplinesc funcția administrativă, ar trebui să aibă anumite drepturi în ceea ce privește angajatorii. Legea nr. 131/2012 a Republicii Moldova nu prevede nicio limitare în practică a dreptului inspectorilor de muncă de a intra în orice tip de incintă, în orice moment necesar, fără o notificare prealabilă cu privire la angajatori – dar prevede proceduri interne care trebuie urmate pentru emiterea unui ordin de inspecție. Cu alte cuvinte, acesta reglementează ceea ce trebuie făcut în cadrul autorităților competente (Inspekția Muncii) pentru a da unui inspector un ordin legal de inspecție. Având în vedere că vorbim despre o inspecție neanunțată, în ordinea juridică a Republicii Moldova (în temeiul Legii 131/2012) aceasta va fi o inspecție neplanificată (capitolul III secțiunea 2). Legea indică pur și simplu că trebuie să existe o verificare internă și o justificare a faptului că o astfel de vizită	
--	---	--

	de inspecție neanunțată neplanificată este într-adevăr (a) necesară (nu există nicio altă modalitate de a obține informațiile relevante sau de a aborda riscul posibil), (b) urgentă (există informații suficiente sau suspiciunea că ar putea apărea prejudicii). Acestea sunt condiții perfect rezonabile, deoarece se limitează la reglementarea bunei funcționări interne a Inspecției Muncii și garantează că inspectorii nu „fac politică din mers” și doar inspectează spațiile din proprie inițiativă, fără nicio aprobare din partea conducerii lor și fără nicio justificare în ceea ce privește necesitatea și/sau urgența. Ca atare, dispozițiile Legii nr. 131/2012 constituie o bună garanție împotriva abuzurilor de putere existente anterior, precum și a potențialelor abuzuri de putere, a inspecțiilor excesiv de vexatorii și frecvente etc. – păstrând în același timp competențele inspectoratului fără limitări în cazul în care se demonstrează necesitatea și urgența, precum și procedurile interne urmate. Există exemple internaționale care arată că această compatibilitate cu Convenția nr. 81/1947 a OIM este perfect reală și nu s-a dovedit a fi o problemă în alte țări. Într-adevăr, multe țări au adoptat reglementări într-o formă sau alta care se aplică inspecțiilor, inclusiv inspecțiilor la locul de muncă – și aceasta include o serie de state membre ale UE. Italia a adoptat anul trecut Decretul legislativ nr. 103/2024, care prevede o serie de principii privind planificarea inspecțiilor, reducerea sarcinii pentru întreprinderile cu risc scăzut, orientări care trebuie furnizate întreprinderilor de către inspectorate etc. – prin urmare, prevede o serie de orientări care trebuie respectate de inspectorii și inspectorate, dar nu împiedică efectuarea de inspecții neplanificate și neanunțate în caz de nevoie urgentă și, prin urmare, este în conformitate și cu Convenția 81/1947. Codul autorităților de reglementare din Regatul Unit din 2014 (adoptat atunci când Regatul Unit era încă membru al UE) prevede că autoritățile de reglementare (inspectoratele) ar trebui să își desfășoare	
--	---	--

		activitățile pe baza riscurilor (inclusiv publicarea unui cadru de risc clar definit) și să ofere orientări celor pe care le reglementează – din nou, niciuna dintre acestea nu este considerată ca împiedicând inspecțiile urgente, neplanificate și neanunțate atunci când este necesar. Aceasta înseamnă pur și simplu că acestea ar trebui să fie justificate pe baza riscului (ca în Moldova). În 2010, Lituania a adăugat un capitol la Legea privind administrația publică – capitolul IV privind supravegherea activităților entităților economice (inspecții). Acesta prevede, în special, că inspecțiile ar trebui planificate (și anume, nu ar trebui efectuate în mod aleatoriu, pe baza deciziei individuale a unui inspector – dar, desigur, acestea pot fi „planificate” într-un termen scurt în cazul în care există o nevoie urgentă identificată) – și reglementează inspecțiile „care nu sunt de rutină” (care nu sunt prevăzute în planul pe termen mai lung). Acestea trebuie să fie decise de șeful inspectoratului și numai dacă sunt îndeplinite unul sau mai multe dintre criteriile stabilite, justificând încă o dată atât „necesitatea”, cât și „urgența”. De fapt, Legea nr. 131/2012 a primit, printre alte surse, Legea lituaniană privind administrația publică și a utilizat principiile acesteia pentru a defini clauzele în litigiu. Inspecția Muncii din Lituania nu a găsit în niciun caz dispozițiile Legii privind administrația publică care să o împiedice să își îndeplinească misiunile în mod corespunzător. Din nou, aceasta înseamnă doar că pe plan intern trebuie urmate un anumit număr de reguli și procese. Am putea continua, multe țări membre ale OIM ratificând Convenția 81/1947 adoptând o legislație care reglementează în mod similar modul în care inspecțiile sunt planificate, ordonate, justificate etc. la nivel intern. Cu toate acestea, ne limităm în mod intenționat la câteva țări selectate care fie sunt în prezent state membre ale UE, fie (în cazul Regatului Unit) erau astfel la momentul adoptării legislației relevante. Dacă ar fi nevoie de alte exemple, vom oferi cu bucurie mai multe, credem că	
--	--	---	--

		punctul este suficient de clar. <u>Recomandare</u> Considerăm și suntem de părere că nu există nicio contradicție de fond între Legea nr. 131/2012 și Convenția nr. 81/1947 a OIM și că aparenta contradicție declarată de unii experți reflectă o înțelegere incompletă din partea acestora a flexibilităților create de dispozițiile capitolului III secțiunea 2 din lege privind inspecțiile neplanificate. Cu toate acestea, înțelegem, de asemenea, importanța crucială a asigurării faptului că angajamentele Moldovei în ceea ce privește adoptarea acquis-ului UE sunt respectate pe deplin și cu diligență, astfel încât procesul de aderare să nu fie întârziat în niciun fel. Din această perspectivă, propunem următoarele două opțiuni ca recomandări alternative: - Să lase Legea nr. 131/2012 neschimbată, dar să adopte o rezoluție a guvernului care să clarifice procedura prin care inspectorii individuali pot, în caz de urgență, să treacă printr-o procedură accelerată pentru a demonstra că sunt îndeplinite cerințele enumerate la articolul 19 și să obțină delegarea (ordinul) corespunzătoare pentru inspecție, astfel cum se prevede la articolul 20, precum și să efectueze o înregistrare „la fața locului” a controlului în registrul de stat. - Se introduc următoarele completări în Legea nr. 131/2012: - o La articolul 19, un nou punct 9: „Organismele împuternicite cu funcții de control de stat pot furniza inspectorilor selectați o delegație permanentă pentru a efectua controale de urgență (neplanificată și neanunțată), cu condiția ca o astfel de delegație permanentă să precizeze în mod clar situațiile în care sunt necesare astfel de controale de urgență, ca inspectorii care efectuează astfel de inspecții să fie mandatați să raporteze superiorului lor ierarhic direct atât cu privire la motivele controlului, cât și cu privire la constatările lor în următoarea zi lucrătoare. Organismele împuternicite cu	
--	--	--	--

		funcții de control de stat, care aleg să recurgă la astfel de delegații permanente, ar trebui să raporteze în mod specific cu privire la utilizarea și rezultatele acestora în cadrul raportării lor anuale.” o La articolul 20, un nou punct 5: „Organismele împuternicite cu funcții de control de stat care aleg să recurgă la delegări permanente pentru controalele de urgență, astfel cum se prevede la articolul 19 alineatul (9), adoptă un format pentru astfel de controale de urgență care să asigure acoperirea tuturor punctelor relevante din prezentul articol, cu excepția punctelor inaplicabile, cum ar fi data specifică a controlului, și a subiectelor specifice care trebuie controlate.” o La articolul 21, un nou punct 9: „În cazurile în care se recurge la delegarea permanentă pentru controalele de urgență, astfel cum se prevede la articolul 19 alineatul (9), organismele abilitate cu funcții de control de stat pot decide să mențină sau să nu mențină obligația de a avea doi inspectori prezenți. În cazul unor astfel de controale de urgență, obligația de a prezenta dovada înregistrării controlului în Registrul de stat al controalelor se înlocuiește cu obligația fie (a) de a prezenta această dovadă a înregistrării, fie (b) în cazul în care situația de urgență împiedică o astfel de înregistrare prealabilă, de a înregistra controlul de urgență în următoarea zi lucrătoare și de a furniza această dovadă a înregistrării subiectului inspectat, fie prin scrisoare recomandată, fie personal.” Considerăm că astfel de modificări (indiferent de opțiunea aleasă) ar fi mai mult decât suficiente pentru a asigura compatibilitatea deplină cu Convenția OIM 81/1947 dincolo de orice îndoială și argumente posibile și (cel mai important) ar face acest lucru fără a deschide o derogare ad-hoc de la lege. Într-adevăr, o astfel de derogare de la un organism de inspecție important ar deschide cu siguranță terenul pentru o slăbire rapidă a cadrului juridic pentru inspecții și pentru o revenire probabilă la practicile deficitare din trecut. În plus, modificările propuse ar oferi amenajările necesare pentru	
--	--	---	--

		situații de urgență într-un mod care ar putea fi util pentru alte organisme de stat și ar face acest lucru în cel mai minim mod posibil, astfel încât să lase intacte toate elementele-cheie ale Legii nr. 131/2012. Rămânem la dispoziția dvs. în cazul în care sunt necesare elemente sau elaborări suplimentare și în cazul în care se solicită asistență pentru formalizarea în continuare a posibilelor modificări juridice.	
--	--	---	--